

EN MESHUR TÜRK PEHLIVANLARI

KURTDERELİ MEHMET

ve

MAKARNACI HÜSEYİN

YAZAN: M. SAMİ KARAYEL

AHMET HALİT KİTABEVİ

No. 13 - 14

M. Sami Karayel

KURTDERELİ MEHMET

İSTANBUL
AHMET HALİT KİTABEVİ
1948

KENAN MATBAASI

İSTANBUL -- 1948

KURTDERELİ MEHMET

Kurtdereli Mehmet, eski tip pehlivanlarımızın en son modellerinden biridir. Okka, çalım, tavır ve ahlâkî durumu itibarıyla tamamiyle eski pehlivanlarımızı andırır.

Kurtdereli Mehmet, Balıkesir vilâyetinin Kurtdere köyündendir. Bu köy bir dağ köyü olup Balıkesire dört beş saatlik yerededir.

Kurtdereli Mehmet, aslen Balıkesirli olmayıp, Deliormanlıdır. Deliormanın Kurtdere köylerinden birinde doğmuştur. Ailesi doksan üç Moskof muharebesinde muhacir olup Balıkesire iskân olunmuş ve bu iskân neticesi gösterilen yere, Deliorman'daki Kurtdere köyünün ismini vererek ihya etmişlerdir.

Benim yaptığım incelemeler Kurtdereli Mehmedin baba ve dede tarafından bu yolda Balıkesire geldiğini gösteriyor.

Kurtdereli, Koca Yusuf boyunda o, irilikte.. o çapta bir pehlivandı. Yalnız Koca Yusuf, Kurtdereliden biraz daha kemiklice idi.

Koca Yusuf, kumral, ablak çehreli.. Kurtdereli ise kara kaşlı, kara gözlü, tatlı buğday renkli idi.

Kurtderelinin güzelliği maruftur. Karakaş, kara göz.. kara bıyık, beyaz ve muntazam yüzüne pek yaraşır. Bir metre doksan santimden biraz fazla olan boyu, geniş omuzları.. düzgün ve, vâsi göğsü.. mütenasip vücudu, Kurtdereliyi tam bir erkek güzeli olarak kadınları meclûp edecek halde idi.

Kurtdereli, ahlâken tamamiyle eski peylivanlarımıza benzerdi. Hayatı müddetince eski pehlivanların ananelerine sâdık kaldı. Güreş kovduğu müddetçe sigara, içki, suiistimal nedir bilmedi. Kurtderelinin Avrupa hayatı da düzgün geçmiştir. Koca Yusuf'lar gibi o da ecnebilere kendini sevdirmiştir.

Kurtderelinin ustası elyevm berhayattır. Ben, ustasıyla karşı karşıya gelmedim, görmedim, fakat gıyaben birbirimizi tanıyoruz. Koca ihtiyar bana her vakit selâm yollar... ben de, ellerinden öptüğümü mukâbeleten bildiririm.

Kurtderelinin ustası, şimdi Adapazar havalisindedir. Kendisi namlı pehlivanlarımızdandır. Aslen sarıklıdır. Yani medresedendir. Lâkabı, Cinci Hocadır. İsmi Ahmettir.

Cinci Hoca lâkabını Kadırğa Cinci meydanında yaptığı güreşlerden almıştır.

Malûm ya.. İstanbulda Kadırğa meydanında bir Cinci meydanı vardır. Bu meydan şimdi ufalmış ve küçülmüştür. Mahalle olmuştur. Evvelden bu meydanda Yeniçeriler talim yaparlardı. Keçelerine kılıç salarlar... Tokmak, tomak oynarlardı... Ortalar arasında güreş müsabakaları yaparlardı. Cinci meydanında kahveler ve hanlar vardı. Yeniçeriler, buraları mesken tutmuşlar gibi idiler.

İkinci Mahmudun Yeniçerileri ortadan kaldırması üzerine burası yalnız pehlivan yuvası olarak kaldı. Meydanda pehlivanlar güreşir oldu. Eski baş pehlivanlar buraya gelir idman yaparlardı. Cinci meydanı İstanbulun pehlivan durağı olan bir yeri idi. Boy ölçüşmek için taşradan pehlivanlar Cinci meydanındaki hanlara ve kahvelere inerlerdi.

İşte Kurtderelinin ustası bu meydanda şöhret aldığı için ona, Cinci demişlerdir. Bu, Cinci lâkabını ecinliden falan almamalıdır. Zaten cincinin aslı cindidir.

Cindi, usta süvari demektir. Avam halk, cindiyi Cinciye kadar götürmüştür.

Kadırğa meydanının şöhreti ve ismi aynen kalmıştır. Kadırğa, eski Osmanlı Türklerinde bir harp gemisi ismidir. Kadırğa, ince, uzun, küreklerle saatte yirmi mil alan bir Türk harp gemisidir. Burası vaktiyle liman imiş... Türk kadırgaları burada yatarmış... bu sebepten ismi Kadırğa kalmıştır.

Kadırğa olduğu gibi Başdırğa da vardır. Başdırğa da harp gemisi ismidir.

Her Türk, bu gibi tarihî malûmatı bilmelidir. Memleketini tanımayanlara Türk denir mi? Bu, geniş ve ilmî bir malûmat ve bilgi değildir. Oturduğu yerin küçük olan tarihî malûmatını bilmektir. Fakat, maalesef bu gibi şeylere ehemmiyet vermeyiz... veyahut da bize bu bapta malûmat verici halk kitapları yoktur. Mahalle teşkilâtlarımız, muhtarlarımız şu ve bu yalnız ölümümüz, doğumumuzla, asayişimizle uğraşır dururlar.

Bir millet, tarihini ne kadar bilirse o kadar kuvvetlidir, o derece de hissiyatlıdır. Yine o derecede mukayeseli ve irâde-

lidir. Her Türk, oturduğu köyün, oturduğu mahallenin, oturduğu semtin, oturduğu kaza, nahiye, vilâyetin muhtasar olarak gelmişini, geçmişini bilmelidir.

Ne ise, Kurtderelinin ustasının Cinci lâkabından açılan bu görüşler faydadan hali değildir. Hiç olmazsa hem Cinci meydanını beraberce öğrenmiş bulunuyor hem de Kurtderelinin ustasının nasıl şöhret bulduğuna vukuf kesbetmiş olduk.

Cinci Hoca... Hoca lâkabını da, mesleği itibariyle almıştır. Medreseye devam ettiği için sarıklı ve cübbeli idi. Bu sebeple hoca denmişti ona!..

Evvelden medreseler ilim ve irfan ocağı olmakla beraber en müthiş ve namdar sporcular da yetiştirirdi.

Tarih, bize gösteriyor ki, en namdar pehlivanlar, babayiğitlerin ekserisi medreseden yetişmiştir.

Son asrın Türk tarihine bakacak olursak hocalardan müthiş ve eşsiz pehlivanlar görürüz... Bunlar, hep sarıklı medrese softalarıdır. Çolak Molla da bunlardan biridir. Hattâ, şimdi orada burada başa güreşen ve behlivanlarımızın en ustası sayılan Molla Mehmet dahi eskiden medrese softası idi.

Medrese, bugün İngilizlerin Kembriç, Oxford Üniversiteleri gibi hem ilim ocağı ve hem de spor ocakları idi. Bu ocakların yetiştirdiği sporcular eşsiz olurdu.

Kurtdrelinin ustası da eşsiz bir usta, mahir bir pehlivandı. Tam mânasiyle yetiştirdi.

*
**

Kurtdereli Mehmet pehlivan Cumhuriyet devrini idrak etti ve bu devirde yapılan yağ güreşleri baş pehlivanlık müsabakalarına baş hakemlik yaptı. Ankarada her sene yapılması takarrür eden ve bilâhare Kırkpınar (Edirne Sarayıcı) başpehlivanlık müsabakalarına intikal eden musaraalarda bulundu.

Evvelce Başvekâlete merbut Beden Terbiyesi teşkilâtı (şimdi Maarif Vekâletine merbuttur). Kurtdereli hakkında bir broşür neşretti. Fakat bu, broşür, gelişi güzel yazılmıştır. Yağ güreşlerinden ve yağ güreşi tarihinden, Türk spor tarihinden nasibedar olmıyanlar aklıma geleni yazmışlardır.

Bu, broşür; ileride tarihî bir vesika mahiyetini alacağını dan yanlışlıklarını burada tashih etmek mecburiyetindeyim.

Eğer tashih etmiyecek olursam Türk spor tarihine bu vesika fena bir örnek, yanlış bir görüş sayfası bırakacaktır.

Broşürde bulunan imza sahiplerinin ne sporlarla ve ne de güreşlerle alâkaları yoktur.

Her atlayan, her sıçrayan, her top oynıyan sprocu mudur? Haydi sporcudur diyelim! fakat bir işin hareketçileri başka mütehassısları başkadır.

Mütehassıs olmıyanlar herhangi bir meslek üzerinde vesika mahiyetini alacak, ilim mahiyetini verecek yazı yazamazlar... Yazarlarsa yalnız hislere hitap etmiş, mantık yapmış olurlar.

Evet, her mesleğin bir edebiyatı vardır. Şüphesiz spor edebiyatı da olmalıdır. Fakat hislere hitap ederken tarihi tahrif etmek hakkımız değildir.

Türk spor tarihi, sayısız babayığitlerle doludur. Bu, bir efsane değil vakadır, tarihtir.

Tarih, vak'alara vesikalara istinat eder. Vesikalara vak'alara istinat etmiyen tarih efsane olur.

Türk milletinin babayığitler tarihinde efsaneler yaratmağa lüzum yoktur. Çünkü eşsiz ve fevkalbeşer hesapsız babayığitleri vardır. Binaenaleyh, hissiyatımıza kapılarak kalem oynatmamalıyız...

Başvekâlet Beden Terbiyesi teşkilâtının Kurtdereli hakkında neşrettiği broşür, tarihî bir vesikadan ziyade hissiyata hitap eden bir edebiyat destanıdır...

Acaba buna neden lüzum görülmüştü?.. Meslek mütehasısları, şahısların kurbanı olmaktan çekinirler. Hakikatleri itiraftan korkmazlar. Zaten korkuya da hacet yok... Makul olan ve ilmî doneleri bulunan meseleler üzerinde en yüksek şahıslar bile birân için hissiyatlarından tecerrüt ederek zatî mesele üzerinde durabilirler.

Bu broşür, Kurtdereliyi büsbütün başka göstermiştir. Kurtderelinin na mağlûp olduğunu iddia eder olmuştur. Kurtdereliye efsanevî bir şahsiyet vermiştir. İşte benim anlamadığım budur. Tekrar ediyorum; buna ne lüzum vardı? Efsane yaratmağa lüzum yoktu. Kurtdereliden evvel yakın tarihimiz herhangi bir pehlivanını ele alabilir, efsanesiz, tarihi tahrifsiz yaratabilir, yaşatabilir, hattâ heykelini dikerek Türk çocuğuna misal nümunesi yapabildik...

Bu kadar basit bir yapış yolu ve imkânı varken tarihi

Eğer tashih etmiyecek olursam Türk spor tarihine bu vesika fena bir örnek, yanlış bir görüş sayfası bırakacaktır.

Broşürde bulunan imza sahiplerinin ne sporlarla ve ne de güreşlerle alâkaları yoktur.

Her atlayan, her sıçrayan, her top oynayan sprocu mudur? Haydi sporcudur diyelim! fakat bir işin hareketçileri başka mütehassısları başkadır.

Mütehassıs olınayanlar herhangi bir meslek üzerinde vesika mahiyetini alacak, ilim mahiyetini verecek yazı yazamazlar... Yazarlarsa yalnız hislere hitap etmiş, mantık yapmış olurlar.

Evet, her mesleğin bir edebiyatı vardır. Şüphesiz spor edebiyatı da olmalıdır. Fakat hislere hitap ederken tarihi tahrif etmek hakkımız değildir.

Türk spor tarihi, sayısız babayığitlerle doludur. Bu, bir efsane değil vakadır, tarihtir.

Tarih, vak'alara vesikalara istinat eder. Vesikalara vak'alara istinat etmeyen tarih efsane olur.

Türk milletinin babayığitler tarihinde efsaneler yaratmağa lüzum yoktur. Çünkü eşsiz ve fevkalbeşer hesapsız babayığitleri vardır. Binaenaleyh, hissiyatımıza kapılarak kalem oynatmamalıyız...

Başvekâlet Beden Terbiyesi teşkilâtının Kurtdereli hakkında neşrettiği broşür, tarihî bir vesikadan ziyade hissiyata hitap eden bir edebiyat destanıdır...

Acaba buna neden lüzum görülmüştü?.. Meslek mütehassısları, şahısların kurbanı olmaktan çekinirler. Hakikatleri itiraftan korkmazlar. Zaten korkuya da hacet yok... Makul olan ve ilmî doneleri bulunan meseleler üzerinde en yüksek şahıslar bile biran için hissiyatlarından tecerrüt ederek zatî meselelerinde durabilirler.

Bu broşür, Kurtdereliyi büsbütün başka göstermiştir. Kurtderelinin na mağlûp olduğunu iddia eder olmuştur. Kurtdereliye efsanevi bir şahsiyet vermiştir. İşte benim anlamadığım budur. Tekrar ediyorum; buna ne lüzum vardı? Efsane yaratmağa lüzum yoktu. Kurtdereliden evvel yakın tarihimiz herhangi bir pehlivanını ele alabilir, efsanesiz, tarihi tahrifsiz yaratabilir, yaşatabilir, hattâ heykelini dikerek Türk çocuğuna misal nümunesi yapabildik...

Bu kadar basit bir yapış yolu ve imkânı varken tarihi

tahrif ederek Türk çocuğuna nümune verelim derken onu inkisarı hayale sevk etmek doğru mudur?..

Türk çocuğu, başlıca Türk köylüsü gelmiş, geçmiş baba-yiğitlerini kitapsız, ağızdan ağıza bütün menakipleriyle ezber bilir. Binaenaleyh Kurtdereli hakkındaki broşürdeki yanlış görüşleri tashih edebilecek varlıktadır.

Türk köylüsü yiğitlerini biliyor. Onların mezarlarını bile bizden daha ziyade koruyucudur. Bizim isimlerini bile bilmediğimiz yiğitlerin mezarları onlar tarafından mukaddes bir varlıkmiş gibi muhafaza olunmaktadır.

Türk pehlivanlarını bu derece yakinen bildiği için ona başka çapta malûmat vermek doğru olmaz...

Kurtdereliyi cihan pehlivanı göstermek, na mağlûp göstermek onu şahsen sevenlerce de doğru değildir.

Ben, her babayiğit Türk'ü sevdiğim gibi Kurtdereliyi de severim. Fakat onun musaraa tarihini yazarken hiç bir vakit hakikatlerden ayrılmam. Ayrılırsam kendimi satmış addederim. Hissiyatıma kapılarak spor edebiyatı yapmış, tarihi tahrif etmiş olurum.

Kurtderelinin ustası berhayattır. Çıarğının hayatını herkesten iyi biliyordur.

Şunu bilmelidir ki, Kurtdereli, devrinin Koca Yusuf'tan Katrancıdan sonra gelen bir pehlivandır. Yani, Koca Yusuf sağ iken Kurtdereli baş olamamıştır.

Sonra bu, broşürde birçok yanlışlıklar daha vardır. Meselâ, Kurtdereli ile Koca Yusuf'un Gelibolu güreşi gibi...

Kurtdereli ile Koca Yusuf'un Gelibolu güreşi hiç de broşürde yazıldığı gibi olmamıştır. Külliyyen yanlıştır. Sırası geldiği zaman, yani kitabımızda bu bahse girdiğimiz vakit bu, güreşin nasıl olduğunu hakkiyle yazacağım...

Kurtdereliyi Avrupada na mağlûp gibi göstermek ve cihan pehlivanı diye yazı yazmak abestir. Gülünçtür. Bu cihetleri de tasrih ve tashih edeceğim.

Bu yazılarımla, Kurtdereliyi aşağıladığımı, ona kıymet vermediğimi anlamamalıdır. Tekrar ediyorum; Kurtdereli son devrin, eskilere benzer biricik nümunesidir, iyi bir pehlivandır. Fakat ne cihan pehlivanıdır, ve ne de güreşlerinde na mağlûptur.

Kurtdereli, hem Avrupada hem de Türkiyede yenilmiştir. Bu bir pehlivan için nakisa teşkil etmez. Nihayet hayatında bir

pehlivan kazaya uğrayabilir. Bu hal onu küçük ve kıymetsiz düşürmez.

Kurtdereli ,tekrar ediyorum, namlı pehlivanlarımızdandır. Fakat kendi devrinin akranlarıyla mukayese ettiğimiz zaman ne Koca Yusuf la ve ne de Katrancı ile bir ayar değildir.

Şimdi gelelim Kurtderelinin güreşlerine:

Ben, bu kitaplarımda Türk pehlivanlarının belli başlı baş güreşlerinden bahsediyorum. Bir pehlivanı olduğu gibi bu küçük kitaplarda vermek muhaldir. Kâğıt buhranı dolayısıyla ve harbin kâğıt üzerinde olan müessiriyeti itibariyle kitapları bu şekilde çıkarmak zarureti hâsıl oldu.

Öteki pehlivanlar gibi Kurtderelinin de belli başlı güreşlerinden bahsedeceğim.

Kurtdereliyi iyi anlamak; ona lâzımgelen mevkii vermek için evvelâ Koca Yusuf la Geliboluda olan güreşlerinden bahsedeyim. Bu yazım hem okuyucularıma faydalı olur ve hem de Başvekâlet Beden Terbiyesi teşkilâtının Kurtdereli Mehmet için çıkardığı broşürü tashih etmiş bulunur.

Kurtdereli, Geliboluda Koca Yusuf la karşı karşıya geldiği zaman genç, dinç bir baş pehlivan idi. Hasımı Yusuf ise ona nazaran daha yaşlı bulunuyordu.

Gelibolu güreşi, Şeyh Ali Efendi isminde bir zat tarafından yapılmıştı. Büyük bir düğün güreşi idi.

Gelibolu güreşine Kurtderelinin Adalı Halil ile gittiği söyleniyor... Zaten Kurtdereli Adalı Halilden ayrılmazdı. Adalı Halil, daima Kurtdereliyi yanında taşırdı. Bunun başlıca sebeplerinden biri de: hasımı Koca Yusuf un çıvgarına gelmemek içindi.

Koca Yusuf da yanında bir arkadaş taşırdı. Yusuf un arkadaşı Çakırdı.

Yusuf, ilk defa Kırkpınara Çakırla gelmişti. O vakitler arkadaş taşımak usuldendi. Arkadaşsız pehlivanları mağlûp etmek kolaydı.

Yağ güreşinde çıvgar diye bir beraberlik vardır. İki üç pehlivan bir araya gelerek çıvgar vücade getirirler.. yani bağdaşırlar. Bu bağdaşma, bir pehlivanı yenmek içindir.

Güreşler kıran kırana olduğu için çıvgar yapanlar birbirine eş düştükleri zaman ya pes ederler veyahut mahsustan yenilerek meydandan çıkarlar.. Çıvgar yaptıkları pehlivanı

sıkı tutarak yorarlar.. en nihayet yorgun olan başı yenerler.. yahut yenmeğe çalışırlar. İşte buna çıvgar derler.

Pehlivanlar, çıvgara düşmemek için yanlarında iyi bir pehlivan arkadaş taşımak mecburiyetini hissederlerdi.,

Adalı Halil ile Koca Yusuf birbirlerinin amansız hasımlarıydı. Birbirlerinin peşini takip ederlerdi. Meselâ Yusuf nereye güreşe giderse Adalı Halil haber alınca peşinden giderdi.

Koca Yusuf da Adalıyı takip eder dururdu. Fakat en ziyade Yusufu, Adalı Halil takip ederdi. Çünkü, Yusuf, Adalıyı bir iki kere açık düşürmüştür.

Hattâ Tavşanlı güreşinde Koca Yusuf, Adalıya kan kusturmuştur. Bu, Tavşanlı güreşi meşhurdur. Adalıyı ,Yusufun elinden almışlardır. Boyunduruklarla Adalının burnundan, ağzından kan getirmiştir.

Yusuf bu... Yusuf, Tavşanlıda Adalıyı yalnız bastırmıştı. Hülâsa, hasımlar, çıvgara düşmemek için yanları boş gezmezlerdi.

Adalı ile Yusuf, ilk defa Edirne Sarayıçinde karşılaştıkları zaman Yusufun yanında Çakır vardı. Yusuf, Çakırı Adalıya dikti.

Adalı Halil, Çakırla saatlerce uğraştı .Belâya uğradı. Berabere ayırdılar... Sabahısı güreşe devam etmek şartını koydular. Fakat sabahısı Çakır, Adalıya meydanı bıraktı .Çünkü bir gün evvelki güreş onu yormuştu. Mecal bırakmamıştı. Bunun üzerine Koca Yusuf meydana çıktı.

Adalı, Kurtdereli ile dolaştığı gibi, Kurtdereli de Adalısız bir yere gitmezdi.

Hergeleci İbrahim de cırağı Kara Ahmetle gezerdi. Gelibolu güreşine Adalı ile gelmiş, Kurtdereli eşlendiği zaman Kurtdereli Koca Yusufu düştü. O vakitler Kurtdereli sülün gibi bir adamdı. Koca Yusuf, olgunlaşmış bir pehlivandı.

Koca Yusuf, Kurtdereli tam kırk beş dakika güreştiler. Bu, güreşin ilk devirlerinde Kurtdereli Koca Yusufu karşı dayandı ,iyi bir ayak güreşi uydurur gibi oldu. Çetin ve kuvvetli bir genç olduğu görülüyordu. Fakat Koca Yusuf, beş on el sonra genç hasmı tek paça kaparak bastırdı.

Kurtdereli, Yusufun altından kolaylıkla kurtulamamakla beraber kalktı. Müteaddit defalar altına düştü ve yine kalktı. Kurtdereli bir kere dahi olsun Yusufu bastıramadı.

Güreşin kırk beşinci dakikalarına doğru Koca Yusuf, genç

hasmını çaprazlıyarak sürdürdü. Budayarak altına aldı. Kurtdereli Yusufun altından kurtulmak için çabalandı. Yusuf, hasmını kemaneye alarak bağladı.

Bir aralık Yusuf, kemesini birdenbire hasmın kasıklarına doğru çemberledi ve çıkararak Kurtdereliyi kucağına kısırdı. Ayağa kalkarak hasmı kucağında yürüdü, olduğu yere bıraktı.

Kurtdereli mağlûp olmuştu. Türk güreşinde bir hasmı çocuk gibi kucağına alıp ayaklarını yerden keserek yürümek galip demektir. Kucağına gelen hasmı mağlûp addolunur.

İşte Gelibolu güreşi böyle olmuştur. Gelibolu güreşini gören ihtiyar pehlivanlar böyle anlatıyorlar.

Kurtderelinin Koca Yusufu kırk beş dakikada mağlûp oluşu, Koca Yusufun Hergeleci İbrahimi, Çolak Mollayı (Mümin hoca) yenemeyişi neye delâlet ediyor?..

Kurtderelinin arkadaşı olan Adalıyı Çolak Molla da, Koca Yusuf da, Hergeleci İbrahim de yenmişlerdir. Kurtdereli ise Koca Yusufu yenilmiştir. Adalı ile ise ciddi ve esaslı bir güreşleri yoktur. Şurada burada yaptıkları güreşler hep oynaştır.

Daha sonra Koca Yusuf, Katrancıyı yenilmiştir, ve şöyle olmuştur bu güreş (Bu güreşi burada okuyucularına anlatsam Kurtderelinin mukayesesini daha kolaylaşmış olur) Beşiktaşta İhlamurda olmuştur.

Kel Ali, ihtiyar zamanında ve güreşi terketmek üzere bulunduğu sıralarda İhlamurda Kömürcü Mustafanın kahvesinde kısıbet zenbilini alarak Koca Yusufun önüne koymuş ve:

— Yusuf, ben artık güreşten çekiliyorum.. Son olarak seninle bir güreş yapmak isterim.

Diye meydan okumuş... Orada Katrancı da varmış. Katrancı da Yusuf ayarında ve genç imiş. Koca Yusuf, Kel Alinin kısıbet zenbilini yerden almış, Kel Alinin önüne iade etmiş...
Sonra:

— Usta!.. sen, otur... Sen, bizim ustamızsın!.. Artık ihtiyarladın... Ver elini öpeyim.. (öpmüş). Bırak bizi Katrancı ile boyumuzun ölçüsünü alalım...

Demiş... Bunun üzerine Kel Ali, mütehassis olmuş. Koca Yusufun alından öperek:

— Peki kızan!.. Güreşin de ben de hakemliğini yapayım.
Demiş... Orada bulunan pehlivanlar toplanarak İhlamura

gitmişler. Katrancı ile Koca Yusuf kapışmışlar. Kırk beş dakikalık müthiş bir boğuşmadan sonra Yusuf, Katrancıyı yenmiş.

Bu, mukayese de gösteriyor ki, Yusufun yendiği Katrancıya Kurtdereli mağlûp olmuştur.

Yani Koca Yusufun yendiğine Kurtdereli yenilmiştir. Bu mukayese yapılıncı Kurtdereli Koca Yusuf devrinde baş pehlivan olmakla beraber ve başa güreşmekle beraber ikinci derecede bir pehlivan olmaz mı? Eğer Kurtdereli, Katrancıyı meydandan çıkarmış olsaydı, o vakit ikinci dereceye düşmezdi. Fakat şurası muhakkaktır ki Koca Yusufun vefatından sonra Kurtdereli rakipsiz kalmıştır. Çünkü o vakitler Katrancı da ihtiyarlamıştı.

Araştırdım.. Kurtderelinin Hergeleci İbrahimle güreşleri olduğunu tesbit edemedim.

Kurtdereli, Koca Yusuf öldükten, Katrancı ihtiyarladıktan sonra hep küçük hasımlarla karşı karşıya kaldı. (Adalı da ihtiyarlamıştı).

Koca Yusuftan sonra Kurtderelinin karşısında kalan hasımlar şunlardır:

- 1 — Büyük Yaşar.
- 2 — Tophaneli Yusuf..
- 3 — Kara Ahmet..
- 4 — Madralı Ahmet..
- 5 — Tanburacı Osman..

Bu, pehlivanlar ise Koca Yusuf'lara, Katrancı'lara, Hergeleci İbrahimplere, Çolak Mollalara nazaran üçüncü derecede pehlivanlardı. Kurtdereli, işte bu devirde na mağlûptu. Çünkü bu saydığım baş pehlivanlar onu tutamazdı.

Kurtdereli, Koca Yusuf'lardan, Katrancı'lardan, Adalı Hahillerden sonra tıkpı bugünkü Tekirdağlı Hüseyini gibi kalmıştı. Nasıl, Tekirdağlı, Kara Alilerden sonra karşısına çıkacak pehlivan bulamıyorsa Kurtdereli de bulamamıştı.

Tekirdağlı bile, senelerdenberi Türkiye baş pehlivanlığını üzerinde taşıyor, ortada bulunan ve yetişen rakipleri kendi ayarında değildir. Fakat Tekirdağlı Hüseyin, Kara Ali, güreş kurarken Türkiye ikincisi idi. Na mağlûp değildi. Çünkü başta Kara Ali vardı.

Kara Ali, ihtiyarlayıp güreşten çekildikten sonra na mağ-

— İkinci güreşleri, birinci güreşten ne kadar sonra oldu?..
— Bilmiyorum.

Diye mukabele etti. Katrancının ikinci güreşteki yaşını sordum:

— Onu da bilmiyorum. .fakat geçiyordu güreş ondan; dedi.

İşte buraları karışıktr. Çok defa vâki olduğu gibi ihtiyarlamış, kendinden güreş geçmiş olan pehlivanlar beş on para alayım diye meydana çıkmış olurlar... Bu suretle mağlûp da olabilirler... Bu gibi meselelerin müteaddit halleri vardır.

Meselâ: Koca Yusufun Kel Aliye bir kere yenildiğini söylerler. Hem de Edirne Sarayıçinde... Fakat bu güreşi kimsecikler bilmez... Orada bulunup da sağ olanlar bilir.

Meseleyi tahkik ederseniz, nihayet şu kanaate varırsınız: Aliço, altmış beş yaşındadır. Koca Yusuf otuz iki, otuz üç..... Aliço, güreş seyretmeğe gelmiştir. Koca Yusuf, meydana çıkmıştır. Karşısına kimse çıkmaya cesaret edememiştir. Ağalar, beyler, paşalar Kel Aliçoya yalvarmışlardır:

— Usta!.. Soyun!.. Şöyle bir oynaşınız!..

Zavallı Aliço, düşkündür, paraya ihtiyacı vardır. Meydana çıkmıştır. Bir aşağı bir yukarı oynaşmıştır. Arada bir bozuk düşmüş ve açılmıştır. Al sana bir söz:

— Koca Yusuf, Kel Aliçoyu yenmiştir.

Bu gibi halleri iyi tetkik gerektir. Kimsenin günahına girmemek lâzımdır. Onlar rahmeti rahmana kavuşmuşlardır. Haklarında söz söylerken düşünmelidir.

Koca Yusuf, Kel Aliçoyu yenemezdi. Kel Aliçonun ihtiyarlığında ve güreş kovduğu sıralarda onu yenecek kim vardı?... İmkân mı var buna!.. Kel Aliço bu...

Öyle Koca Yusufun, Adalı Halillerin falan Kel Aliçoları, Yürük Alileri falan yenmesine imkân yok.. onlar, başka ayar da pehlivanlardı.

**

Kurtderelinin Kara Ahmetle iki güreşi vardır. Bu, güreşlerden birisi Kartalda, ikincisi Balıkesirdedir.

Kara Ahmet, Kurtdereliye nazaran daha okkasız ve boysuzdur. Fakat Kara Ahmet, acardır, çetindir. Kurtdereli, iriliği gibi ağır tabiatlıdır.

Kara Ahmetle Tanburacı Osman pehlivan Bursada güreş yapmışlardı. Orada muvaffak olduktan sonra bir ay Bursada kalmışlardı.

Kara Ahmetle Tanburacının tabiatleri birbirine çok benzerdi. Her ikisi de hovarda meşrep idi.

Tanburacı, güzel cura ve saz çalardı. Zevkli ve neşeli bir adamdı. Bu sebeple Kara Ahmet, Tanburacıdan ayrılmazdı. Her iki pehlivan Bursada kalarak eğlenmişlerdi.

Tanburacı merhum bana şöyle anlatmıştı:

— Biz Ahmetle Bursaya güreşe gittik... Orada kazandık. Bolca da para aldık. Bursanın dağ hamamlarından birine çekilerek vurpatlasın çal oynasın bir ay kaldık... Oradan ayrılıp dönerek İstanbula gelirken Kartalda güreş olduğunu söylediler. Bizde paralar suyunu çekmişti. Ahmet, bana:

— Tanburacı, Kartal güreşine gidelim.. beş on para alırız, Deyince ben:

— Ahmet, bu hal ile nereye gideceğiz.. çocuklar bile yener bizi...

Dedim.

— Ahmet, çok cesurdu. Cevap verdi:

— Ne var halimizde?..

— Daha ne olacak?.. İdmanımız yok... Sonra da Bursada boşaldık...

— Aldırma sen!.. Haydi gidelim...

Dedi. Yola düzıldük... Kartala geldik.. bir de ne görelim:

Adalı Halil ile Kurtdereli orada...

Doğrusunu söylemek lâzımgelirse bende şafak attı. Vaziyet kötü idi. Eğer Kurtdereli ve Adalı Halil orada olduğunu bilmiş olsaydım vallahi gitmezdim. Fakat bir kere olan oldu. Şimdi Kartalı bırakıp gidemezdik. Bize kaçtı derlerdi. Âlem bizim halimizi ne bilirdi?.. Kurtdereli ile Adalıyı görünce; Ahmede hitaben:

— A be! Ne yapacağız şimdi?

Diye heyecanla sordum, Ahmed, gülerek:

— A be! Ne yapacağız ki, güreşeceğiz.

— Ulan! nasıl güreşeceğiz?..

— Basbayağı!..

— Öyle ise yenilip rezil olacağız...

— A be!.. Bunlar adam yenmezler be!..

Diye dikildi. Halbuki, hal yoktu bizde... Ahmet, hiç düşünmeden atıyordu.

Güreş başladı. Biz Ahmetle bir kenarda düşünüyorduk... Lâkin Ahmet, neşesini bozmuyordu. Önüne gelenle alay ediyordu. Birimizden birimiz veyahut her ikimiz bu heriflere karşı çıkacaktık. Nihayet baş güreş gelip dayandı. Kara Ahmetle Kurtdereli tutuştular. Boğuşma müthiş oldu. Kurtdereli efendi adamdı. Öyle haşin ve gaddar bir güreşçi değildi. Kara Ahmet ise haşin ve boğucu bir güreşçi idi.

Ben, Ahmedin Yüzde yüz yenileceğine hükmetmiştim. Güreş uzadıkça, ha şimdi kesilecek.. ha şimdi nefeslenecek diye bekliyordum.

Fakat Ahmedin ne nefesi kesiliyordu, ne de soluğu!... Güzel bir ayak güreşiyle hasmını idare ediyordu.

Hulâsa, Kurtdereli Ahmede bir şey yapamadı. Güreş uzadı. Sonra berabere ayrıldılar...

İşte Tanburacı Osman pehlivan bana bunu anlatmıştı. Kartal güreşi böyle olmuş... Balıkesir güreşini bütün eski pehlivanlar biliyor...

Kurtdereli, Balıkesir güreşinde Kara Ahmed'i iyice hırpalamış... ezmiş ve süre süre yenmiş diyorlar.

Görülüyor ki, Kurtdereli Kara Ahmed'e nisbetle daha pehlivandır. Hiç şüphe yok... Adalı Halil de Kara Ahmed'e nazaran böyle idi. Doğrusunu söylemek lâzım gelirse yağ güreşinde Kara Ahmet, Kurtdereli ayarında sayılamaz...

Fakat alafranga güreşte Kara Ahmet, Kurtdereliye nazaran daha çok muvaffak olmuş pehlivandır. Cihan pehlivanlığını kazanmıştır. Hattâ Avrupada Kurtderelinin karşılaştığı hasımlardan daha çetin olanlarıyla boğuşmuştur.

Kara Ahmedin, belden aşağısı az olduğundan yağ güreşine o derece gelmezdi. Sonra Kurtdereli ona nazaran daha sallı ve elli ayaklı pehlivandı. Ustalıklarına gelince her ikisi de birdir. Her ikisi de kalın güreşçidir. İcatçı ve marifetli pehlivanlar değildir.

Kurtdereli, Kara Ahmed'i yendiğine nazaran o devrin Koca Yusuf'larından Katrancı'lardan sonra, baş pehlivanı demektir. Çünkü Kara Ahmet, büyük Yaşarlar, Tophaneli Yusuf'lar, Madralılar ayarından fazla idi. Kurtderelinin hepsinden üstün olduğunu gösteriyor... Zaten Kurtdereli, o devirde bütün hasımlarını mağlûp etmiştir.

Kurtderelinin bir çok güreşleri vardır. Fakat bu güreşler şurada burada birer oynaş gibidir. Karşısına çıkacak hasım olmadığından daha çok güreşmez olmuştur.

Kurtderelinin Arap Saitle güreşi:

Mısırlı Halim Paşanın bir baş pehlivanı vardı. Buna Arap Sait pehlivan derlerdi. Adam arap değildi. Yenişehirli idi. Bursa Yenişehrine muhacir olmuş bir Deliormanlı idi.

Arap Sait, yüz yirmi okkalık bir devdi. Fakat bu devî Kara Ahmedin ustası Hergeleci İbrahim mağlûp etmişti.

Arap Sait, devrin en büyük pehlivanlarından. Okkası çalımı tam Kurtdereli ayarındadır. İşte bu pehlivanla Kurtderelinin Bursada iddialı bir güreşi vardır.

Kurtdereli, Arap Saidi tutmak isterdi ve onu kollardı. Arap Saidin Bursaya geldiğini haber alınca Balıkesirden bir arabaya binip Bursaya yetişti.

Arap Sait, Bursa güreşinde yalnız kalmıştı. Başı tek başına alıp gidecekti. Bursalılar, Arap Sait tarafında idiler. Nihayet kendi pehlivanları sayılırdı.

Güreş günü, öğleye doğru Kurtderelinin geldiği ortaya yayıldı. Kurtdereli, araba ile şehre girince sordu:

— Güreşler nerede?..

Cevap verdiler:

— Koşu yerinde...

Kurtdereli sordu:

— Yenişehirli Arap Sait burada mı?..

Bursalılar:

— Evet burada...

Deyince; arabayı koşturup sürdü. Tam güreşin civ civli zamanında arabadan inip yürüdü. Arap Sait, ağalar ve beylerle bir çadırda oturuyordu. Kurtderelinin geldiğini görünce rengi soldu.

Kurtdereliyi karşılayan ağalar, onu doğruca Arap Saidin bulunduğu çadıra doğru götürdüler. Kurtdereli çadır önüne gelince; selâm verdi. El sıktı. Arap Saidin de elini sıkarak:

— Nasılsın pehlivan?.. İyi misin?..

Diye hal hatır sordu. Biraz hoş beşten sonra Arap Said:

— Kurtdereli, iyi yaptın geldin!.. kimse yoktu güreşecek.

Deyince; Kurtdereli:

— Eh!.. Ben de bunu bildiğim için geldim...

Diyerek bizzat kendisini kovduğunu ima etti .Bursalılar bu hale memnundu. Ne de olsa heyecanlı bir güreş seyredceklerdi.

Meydanda büyük orta güreşleri oluyordu. Baş altından sonra Saitle Kurtdereli soyunacaklardı.

Kurtderelinin iyi sıraları idi. Fakat şurasını söylemek lâzımdır ki, Arap Sait, Kurtdereliye nazaran biraz daha yaşlı idi.

Arap Saidin ayarını anlamak için güreşlerini bilmek lâzımdır. O vakit Kurtderelinin* hasmı olan bu pehlivanın hasımla mukayesesi kolay olur.

Arap Sait, Hergeleci, Adalı Halil, Bursalı Rüstem ile bir ayardır. Fakat, Hergeleci İbrahim, bunların müstesnasıdır. Çünkü Hergeleci hem Arap Saidi, Hem de Adalıyı ve Rüstemi mağlûp etmiştir.

Her nekadard Rüstem, Hergeleci İbrahimi bir kere Bursada hatalamış ise de (1) bu, bir kere vâki olmuştur. Her nasılsa bir kılığa gelerek Hergeleci yenilmiştir.

Bu, her pehlivanın başına gelen kazalardandır. Koskoca Kel Aliye bile bir huzur güreşinde üç saat güreşten sonra Makarnacının bir iç tırpan el ensesine gelerek kıçının üzerine oturup düşmüştür. Bu, açık düşüşle mağlûp sayılmıştır.

Hergeleci İbrahim de Selânik güreşinde Adalı Halile karşı meydanı terketmiştir.

Adalı Halil, Hergeleciyi yerde sürterek yüzünü gözünü bozmuş ve meydandan kaçırmıştır derler. Çünkü, Adalı Halil, hasmını bu hale getirdiği halde Hergeleciyi bir türlü mağlûp edememiştir. Pes etsin diye zorlamıştır. Lâkin Hergeleci, pes etmemiştir. Pes etmemekle beraber Adalı da yenememiştir. Nihayet kavgâ çıkmıştır.

Fakat bu, güreşi görenler Hergelecinin meydanı bıraktığını söylerler. Zaten Adalı Halil, yenici bir pehlivan değildi. O kırıcı ve ezici idi. Hergelecinin ustalığı karşısında birşey yapamazdı.

İşin garibi bu, Selânik güreşi sabahısı Kara Ahmetle Adalı Halil karşılaşmıştır.

Kara Ahmet de Adalı Halili meydandan kaçırmıştır. Yani Adalı Halil ile Kara Ahmet bir gün güreşmişler ve akşam ol-

(1) Hergeleci İbrahim kitabına müracaat.

duğundan berabere ayrılmışlardır. Ertesi gün tekrar güreşmek üzere meydandan ayrılmışlardı. Kararda güreşin bir gün sonra devamı olarak takarrür etmiştir.

Fakat Adalı Halil, öbürgün Selâniği terketmiştir. [Buna mukabil çok misaller vardır.

Meselâ; Yürük Ali. Rusçukta Makarnacıyı on yedi dakikada mağlûp etmiştir. Lâkin bu güreşten sonra ölünceye kadar iki pehlivan birbirlerini yenememişlerdir.

Görülüyor ki, bir pehlivanın bir kere mağlûp olması ve kazaya gelmesi bir şey ifade etmez.

Çünkü yağ güreşi muvazene güreşidir. Çok tetik ve kaygan bir güreştir. Olabilir en usta bir pehlivan bir an için kayıp mağlûp olabilir.

Bir pehlivanın kazaya gelip gelmediği sonraki güreşlerinden ayırd olunabilir.

Eğer aynı pehlivan yaptığı sonraki güreşte ibrazı maharet ve hakimiyet etmiş ise derecesi tahakkuk eder.

Buna yeni bir misal de zikredilebilir: Bu sene Kırkpınar güreşlerinde Türkiye başpehlivanı Tekirdağlı Hüseyin, mağlûp oldu.

Doğrusunu söylemek lâzımgelirse ben, bu mağlûbiyeti akıldan bile geçirmemişim.

Çünkü Tekirdağlı Hüseyini bu devirde yenecek pehlivan görmüyordum. Evet, birçok kişiler, Babaeskilinin, Hayatinin, Şerifin Tekirdağlıyı mağlûp edebileceğinden bahsediyorlardı.

Ben, bu pehlivanların Tekirdağlıyı mağlûp edemeyeceklerini müteaddit yevmi gazetelerdeki müsahabelerimle ileri sürmüştüm.

Benim kanaatim şu idi: Eğer bu pehlivanlar Tekirdağlıya bir çıvgar güreşi çıkarır ve hazırlarlarsa o vakit Tekirdağlıyı belki ortadan çıkarabilirler. Ve buna imkân yoktur iddiasındaydım.

Nitekim bin dokuz yüz kırk iki Kırkpınar orta güreşinde Pehlivanköylü Mustafa, Babaeskili İbrahim, Hayati bir araya gelerek Tekirdağlı Hüseyini meydandan çıkarmağa karar verdiler.

Hayatiyi en sonra bıraktılar. Tekirdağlıya hazırlanan bu çıvgar güreşi müthişti. Tekirdağlı Hüseyin, tek başına meydana yerinde kalmıştı.

Bu, kıran kırana olan güreş, Tekirdağlının aleyhinde idi. Nihayet bile bile Tekirdağlı bu boğuşmağa lâdes demişti.

Hasımlar birbirleriyle boğuştu. Kıran kıranadan sonra Tekirdağlı Hüseyinle son olarak Hayati karşı karşıya kaldılar.

Hayatinin iyi sırası idi. Tekirdağlı, diğer hasımlariyle boğuşarak yorulmuştu. Hayati ise çıvgar dolayısıyla yorgun değildi.

Tekirdağlı Hüseyin, Hayati güreşi Türkiye baş pehlivanlığını ayırdedecekti.

Şurasını yazmak lâzımdır ki, herkes Hayatiden ümitvardı. Yorgun Tekirdağlıyı Hayatinin yeneceğinden emindi.

Malûmdur ki Hayati, Tekirdağlıya nazaran çok gençtir. Tekirdağlı diğer hasımlarına nazaran yedi sekiz yaş fazladır. Belki de daha fazla...

Fakat Tekirdağlı Hüseyin, bu kıran kıranadan sonra Hayati ile tam bir buçuk saat güreş etti.

Hayati, hasmını yenmeğe çalıştı ise de bu bir buçuk saat içinde muvaffak olamadı.

Tekirdağlı da Hayatiyi oyunla yenmeğe muvaffak olamamıştı. Lâkin Tekirdağlının ağır ve hâkim olarak güreşi genç hasmını ezmişti. Hayati, doksan dakika sonra güreşe devam edemeyeceğini anladı.

Ben, bu güreşi görmedim. Fakat güreşin bizzat baş hakemliğini yapan Suyolcuya sordum. Aramızda bu güreş için şu konuşma oldu. «İleride tarihî bir vesika olacağından aynen kaydediyorum»:

— Usta!.. Siz çıvgardan malûmattar değil miydiniz?

— Malûmattar idik...

— Neden önlemediniz?..

— İlâhi Karayel!.. Bari sen, konuşma böyle...

— Neden?..

— Nasıl önleyebilirdik?..

—

Cevap verememiştım... O, devam etti:

— Ortada dört başpehlivan var... Bunlardan birisi Tekirdağlı Hüseyin, öbürleri:

— Babaeskili İbrahim...

— Hayati...

— Pehlivanköylü Mustafa...

Bu, dört pehlivani tutuştur bakalım... Nihayet Tekirdağ-

lıyı birine vereceksin... Herhangisi olursa olsun... İsterseniz kur'a atınız... Tekirdağlı, tek olduğu için nasılsa birine düşecek değil mi?..

— Evet...

— E!.. Tekirdağlıyı birisine verdikten sonra geri kalan öbür iki kişi de birbirleriyle güreşeceklerdir. Bu, üç kişi anlaşılırsa biz ne yapabiliriz, nihayet yapacağımız şu olabilir:

— Güreş kıran kıranadır. Berabere yoktur. Yenişme vardır. Bu böyle olunca çıvgarı tertip edenlerin işi kolaylaşır... Nitekim de böyle oldu. İki arkadaş birbirlerini yormadan boğuştular. Yani Hayatiyi yormadılar. Mustafa, Hayatiye güreşi bıraktı.

Tekirdağlıya düşen Babaeskili dayandı. Hem Tekirdağlıyı yenmeğe çalıştı ve hem de yenemezse hasmını yormağa...

Tekirdağlı Hüseyin, Babaeskiliyi meydandan çıkardı. Fakat ne de olsa yorulmuştu. Hayati ise terütaze idi. Hayati Tekirdağlıya, tam doksan dakika dayandı. Nihayet, Hayati, güreşi bıraktı.

Tekirdağlı Hüseyin, bu güreşten güç belâ başını kurtardı ve bir daha hasımlarının çıvgarına düşmemek için şu beyanatta bulundu:

— Ben bir daha Kırkpınar güreşlerine iştirak etmiyeceğim. Meydanı gençlere bırakıyorum. Kırkpınarda kim başı alırsa onunla tek bir güreş yaparak kozumu paylaşacağım.

Tekirdağlı'nın bu beyanatını bütün gazeteler neşretti. Radyo söyledi. Ajanslar etrafa yaydı.

İşte, Suyolcunun konuşmaları ve güreşin içyüzü. Ben, bir kaç musahabe yazarak Tekirdağlıyı tenkit ettim ve hulâsaten şunları yazdım:

«Tekirdağlı'nın beyanatı sakattır. Meydanı terk ediyor demektir. Bir başpehlivana Kırkpınar güreşlerinin kıranı kıranına girmeden Türkiye başpehlivanlığını üzerinde taşıyamaz.

Başpehlivan dediğin her sene Kırkpınara gidecek kispeti ayağına giyecek, meydana çıkacak, kıran kıranına güreş yaptıktan sonra tek kalarak başı almış olacaktır. Yoksa başka türlü başpehlivanlık olmaz. Eğer Tekirdağlı Hüseyin, kırkpınar güreşlerine girmezse başpehlivanlığı elden gider. Kırkpınarda başı, kıran kıranına kim kazanırsa o alır...

Ve böyledir de.. Yoksa Tekirdağlı Hüseyinin ilân ettiği gibi, Kırkpınarı kurtaran herhangi bir baş ile tek başına gü-

reş yaparak yine başpehlivanlığı üzerinde taşımak olmaz...

Benim, bu yazılarım Tekirdağlıyı sinirlendirmişti. O sene de Kırkpınarda verilen kararları bozmuştu. Çünkü bu, usulsüzdü. haksızlıktı.

Meselâ ve faraza Babaeskili İbrahim, yahut Hayati ve Mustafa Kırkpınarda kıran kırana boğuşacaklar... İçlerinden biri başı alacak, Tekirdağlı Hüseyin, seyirci oturacak... Sonra bu başı alanla hiç yorulmadan tek başına boğuşacak ve kolaylıkla galip gelip başı alacak...

Tekirdağlı Hüseyin, yevmî gazetelerde yazdığım tenkit müsahabelerim üzerine bana geldi, itirazlarını şu yolda beyan etti:

— Karayel... Bunlar çıvgar yepiyorlar. Hepsi bana hasım. Beni ortadan çıkarmak için birleşmişler. Ben, aptal değilim. Durup dururken mağlûp mu olayım.

Yeknazarda Tekirdağlımın bu ifadesi doğru gibi göründü. Çünkü üç dört pehlivan birleşmişler, bunu herkes biliyor. Tekirdağlıyı ortadan çıkarmak için her şeyi yapacaklar. Binaenaleyh, Tekirdağlıya günahdır denebilir.

Evet, görünüşte ve içyüzü itibariyle doğrudur bu... Lâkin pehlivanlık icabı doğru değildir. Çünkü bu, çıvgarını önüne geçmek ihtimali yoktur. Nihayet hakemin diyeceği şudur:

— Berabere yoktur, yenişmek vardır.

E!.. Bu da kolay... Çıvgarı yapanlar birbirlerine yorgunluk vermeden yenilirler. Keyiflerinin kâhyası olunamaz. Sonra:

— Vay... Siz mahsustan yeniştiniz.. yenişiyorsunuz.. biz saymayız. Siz, Tekirdağlıyı yenmek için yapıyorsunuz...

Falan filân denebilir mi? Onlar :

— Hayır...

Derlerse ne cevap verilecek... Yani bu işin tutar yeri yoktur. Tutar tarafı birdir. O da, Tekirdağlı Hüseyin de kendine arkadaş bulur. O da çıvgar hazırlar. O da, arkadaşlarıyla birlikte hasımlarıyla boğuşur. O vakit iki taraf pehlivanları birbirlerini ederek kıran kırana tam olur.

Hakemin işin içinden çıkmasına da yardımcı olur. Çünkü, Tekirdağlı Hüseyinin arkadaşlarıyla.. hasımları arkadaşlarını birbirlerine zid olarak eşler.. ve çıvgarı bozar. Güreş heyecanlanır... Başı kazanacak da tabiatıyla kazanır. Hakem, bu şekilde olan eşlere çare bulabilir mevkie girer. Yoksa tek kalan Tekirdağlı Hüseyine usulen bir şey yapamaz.

Ben, bunları Tekirdağlı Hüseyine birer birer anlattım. Hatta Kel Aliço'yu misal getirdim. Koca Yusuf'ları, Adalı Halilleri önüne koydum.

Kel Aliço'ya herkes hasımdı. O, yirmi altı yirmi yedi sene Türkiye İmparatorluğu başpehlivanlığını tek başına üstünde taşıdı. Aliço'yla yapılan Kırkpınar çıvgarlarının haddi ve hesabı yoktur. Fakat Aliço, bütün bu çıvgar güreşlerini kıran kırana ederek başı alırdı.

Yoksa Aliço da, şöyle diyebilirdi:

— E!.. hepiniz birleşmiş üstüme geliyorsunuz.. Bir kere sizler birbirinizi mağlûp ediniz de ondan sonra arda kalanımızla ben güreşeyim...

Usulen olamazdı bu... Kıran kırana güreşe girmek mecburiyetinde idi. Bu, yalnız bizde de böyle değildir. Küffar diyarında da böyledir. Meselâ, olimpiyatlarda güreşe gelen milletler, genel olarak birbirleriyle birleşirler...

Bu, birleşme bazı kategorilerde olur. Meselâ: Macarlarla, İsveçliler kategoriler üzerinde şöyle bir anlaşma yaparlar:

Macarlara, başaltı kategorisi verirler. Onlar da baş kategorisini alırlar... Macarlar, başaltı kategorisinde kendilerine düşecek olan hasımlarını İsveçlilerle beraber çıkarmağa çalışırlar...

Baş güreş için de Macarlar, İsveçlilere çalışır... Bu da bir nevi çıvgardır. Bu, beynelmilel güreşlerde olur.

Fakat yalnız kategoriler üzerinde yaparlar bu işi... Bizde de böyledir. Yağ güreşinde de kategori vardır. Her ne kadar bu, kategori yağ güreşinde okkalara ayrılmamış ise de pehlivanlık maharetiyle vardır.

Yağ güreşinde, hatta hâlis Türk karakucak güreşinde pehlivanlık, okka ile ölçülmez... Zaten pehlivanlığı okka ile ayırmak budalalıktır. Sporculuk değildir. Hem hayatta ve tabiatda okkaya göre mücadele olur mu?.. Bütün hayat mücadelesi, gerek hayvan cinsinde, gerek insan cinsinde okkasızdır. Öyle ise koşucuları da, atlayıcıları da, futbolcuları da okkaya ayıralım... Yaşa ayıralım!

Her ne hal ise çıvgar, yalnız bizde değil ecnebi diyarında da vardır ve, güreşi kurtarmak için her pehlivan bu formaleteye girmek mecburiyetindedir.

İşte, ben, bunları adamakıllı Tekirdağlı Hüseyine anlattım. Ve musahabelerimde de yevmî gazetelerde de neşrettim.

Nihayet, bin dokuz yüz kırk üç senesi Kırkpınar güreşinde Tekirdağlı Hüseyin, elini kolunu sallıyarak Edirneye gitti. Başpehlivanlar güreşi cazgır tarafından çağrıldığı halde meydana çıkmadı.

Mustafa ile Babaeskili başı ayırdetmek için meydanda boğuşurlarken güreşin ikinci dakikalarında ortaya çıkarak:

— Ben, başa güreşeceğim... başı kimseye vermem. İstiyorlarsa hem Mustafa ile ve hem de Babaeskili ile üstüste güreşirim...

Tekirdağlının bu iddiası acayip idi. Çünkü güreşe tutuşulmuştu. Babaeskili ile Mustafa bir saate yakındır boğuşuyorlardı.

Bana, Tekirdağlının bu hareketini Fuat pehlivan şöyle anlattı ve şöyle konuştu:

— Neden Tekirdağlı önceden çıkmadı?..

— Güreşmiyeceğim dedi. Evvelki sene verdiği beyanat üzerinde ısrar etti. Sonra hakem heyeti şu kararı verdi:

— Eğer güreşi tutmazsan başpehlivanlık kemeri elden gider.

Tekirdağlı Hüseyin, başpehlivanlık kemerinin elinden gideceğini anlayınca meydana çıkıp seslendi:

— Ben, başpehlivanlık kemerini kimseye vermem... Kim çıkarsa tutunurum... Mustafa ile de Babaeskili İbrahim ile de üst üste tutmağa hazırım...

Bunun üzerine hakem heyeti Mustafa ile Babaeskilinin güreşini durdurdu.

Ben, mukabele ettim:

— Bu, usulsüzdür. Güreş başladıktan sonra durdurulması muvafık değildir. Tekirdağlı Hüseyin; vaktiyle meydana çıkmalıydı. Hakem heyeti, yanlış hareket etmiş...

Fuat pehlivan:

— Hakem heyeti yanlış karar vermedi. Olamaz dedi. Fakat Babaeskili ortadan bağırды:

— Peki, ben tutarım.

Bunun üzerine muvafakat edildi.

Güreş, Tekirdağlı Hüseyin ile Babaeskili arasında başladı. Yağmur yağıyordu. Güreşin yedinci dakikalarına doğru Babaeskili, Hüseyine çapraz girdi. Hüseyin, dönemim derken hasmı arkadan bir tırpan vurarak Hüseyini yana düşürüp açtı.

Hüseyin, işte böyle mağlûp olmuştur. Ben, bu mağlûbiyet

üzerine müteaddit müsahabeler yazdım ve hasımlarının Tekirdağlıyı, yenemeyeceklerini iddia ettim ve hattâ daha ileri giderek Hüseyin, hasımlarını üst üste yenecektir dedim.

Hüseyinin mağlûbiyetinden sonra benim bu iddiam biraz gülünç görüldü. Hattâ, ileri gelen eski pehlivanlar bile:

— Babaeskili, elli dakikalık güreşten sonra hasmını mağlûp etti. Babaeskilinin iyi sırası... Hüseyinde güreş kalmamış...

Bu derece mütehasıs ve anlayışlı konuşanlara bile:

— Hayır, olamaz... Bugünkü hasımları Tekirdağlıyı mağlûp edemezler... Göreceksiniz, Tekirdağlı, çok geçmeden Babaeskiliyi bir yerde bastırıp yenecektir. Hem de çarçabuk... Sonra... Önümüzdeki dokuz yüz kırk dört Kırkpınar güreşlerine kadar Tekirdağlı Babaeskiliyi nerede bulursa yenecektir. Bu, bir kaza olmuştur, iddiasında bulundum.

Hakikaten çok geçmedi. On beş gün sonra Babaeskiliyi takip eden Tekirdağlı Hüseyin, Afyon Karahisarada sıkıştırdı. İki hasım karşılaştılar. Tekirdağlı Hüseyin, hasmını on dakikada hem de bastırdı künde ile yendi ve bu galibiyeti devam edeceğine kaniim... Hem de yüzde yüz olarak.

Çünkü, Babaeskili ve arkadaşları Tekirdağlı ayarında pehlivanlar değillerdir. Ben, bunu Tekirdağlıyı sevdiğimden dolayı yazmıyorum.

Bilâkim Babaeskiliyi severim. Gençlerin kazanmasını isterim ve Babaeskilinin kazanması için de çalışmışlardanım...

Fakat, elimizde olmıyan bir şey... Tekirdağlı, hasımlarına nazaran yaradılış itibariyle daha pehlivanıdır. Yeni yetişenler, doğrusunu söylemek lâzım gelirse ne Tekirdağlı Hüseyin ne Kara Ali, ne Afyonlu Süleyman çapında ve ayarında değillerdir. Yaradılışları itibariyle bunlardan aşağıdırlar.

Babaeskili de pehlivanıdır. Cesurdur, inatçıdır. Fakat Tekirdağlının yapısı onda yoktur.

Tekirdağlının bir kere kazaya uğraması hiç bir mâna ifade etmez. Her vakit onları yener. Lâkin çıvgara bir şey diyemem. Üçü bir araya gelirlerse yaşça onlardan büyük olan Tekirdağlıyı belki ortadan çıkarırlar.

Bütün bu, mukayeseler ve fikirler gösteriyor ki bir pehlivanın bir kere mağlûp olması hiç bir mâna ifade etmez. Hele öyle çarçabuk yenilmesi... Bu sebeple Kurtderelinin Katrancıya, Kurtderelinin Koca Yusufu mağlûp olması bir mâna ifade

eder mi etmez mi diye düşünceye varmak da bir mâna ifade edemez.

Evet, bir çoklarımız şöyle düşünebiliriz: «Koca Yusuf, Kurtdereliyi bir kere yenmiş... Bu, kaza olabilir. Bakalım bir kere daha mağlûp edebilecek miydi »

Bunu, söyleyenler oluyor... Hele benim Tekirdağlı Hüseyin için yürüttüğüm fikirleri bana satmak isteyenler de var...

Tamamiyle yanılıyorlar bunlar... Çünkü Tekirdağlı'nın Babaeskili ile olan güreşlerine... Kurtderelinin Koca Yusuf'la ve Katrancı ile olan güreşleri arasında dağlar kadar fark vardır.

Tekirdağlı'nın Babaeskili ile müteaddit güreşleri vardır. Hem yağ güreşleri ve hem de kuru serbest güreşleri...

Tekirdağlı Hüseyin, her iki güreşte de Babaeskiliyi her vakit ve müteaddit defalar mağlûp etmiştir.

Binaenaleyh; iki pehlivanın gradosu malûmdur. Tekirdağlı'nın hasmına müteaddit kereler galebe çalması da gösteriyor ki, hasmından üstündür.

Kurtdereli ise hiç de böyle değildir. Meselâ; Kurtdereli bir kere daha Koca Yusuf'la güreşmiş olsaydı ne olurdu diye düşünebilir miyiz?..

Düşünelim: Yine yenerdi. Çünkü Kurtderelinin mağlûp olduğu pehlivanları Koca Yusuf daima mağlûp etmiştir.

Kurtdereli, Katrancıyı, yaşı geçmiş bir zamanda ancak mağlûp edebilmiştir. Fakat bir kere de Katrancı onu yenmiştir. Sonra, Kurtderelinin yenemediklerini Katrancı müteaddit kereler yenmiştir. Bütü mukayeseler Kurtderelinin Yusuf'lara, Katrancı'lara, Hergeleci İbrahimplere.. Çolak Mollalara, Rüstemlere nazaran ikinci derecede bir pehlivan olduğunu gösteriyor.

Hele Kurtderelinin Avrupa güreşleri Koca Yusuf'lara, Kara Ahmetlere nazaran ikinci derecededir.

Kurtdereli, hiç bir vakit cihan pehlivanı olmamıştır. Onu cihan pehlivanı olmuş gibi ilân edenler, yazı yazanlar hattâ ve hattâ resmî ağızla mektup yazanlar hataya düşmüşlerdir.

Resmî ağız diyorum, evet resmî makamâtı bile bu işlerden anlamazlar aldatmış bulunmuşlardır. Dünya spor tarihinde Kurtderelinin cihan pehlivanı olduğuna dair tek bir kayıt yoktur.

Cihan pehlivanları malûmdur. Mukayyettir. Ecnebi lisanlarında neşrolunan kitaplar ortadadır.

Sonra, maalesef Kurtdereli Avrupa güreşlerinde Bulgar başpehlivanına mağlûp olmuştur. Bu tevil götürmez bir hakikattir. Bu böyle olduğuna nazaran Kurtdereliyi cihani yenmiş gibi göstermek... buna resmî makamata inandırarak broşürler, mektuplar vücutlandırmak biraz da fazla tuhafça bir şey olmuş olmaz mı?..

Ben, bunları bir musahabemde tenkit ve tahlil ettiğim zaman Balıkesirde intişar eden Balıkesir postasında yazı yazan adamı tanımıyorum. İsmi de duymamışım. Fakat Balıkesirli talebelerden sordum, bana şu malûmatı verdiler:

— Bu, adam evvelce Balıkesir Halk Evinde öteberi işlerde ve ayak hizmetlerinde kullanılırdı. Sonradan spor şubesi reisi oldu.

Bak hele... Bu adam bana hulâsaten şöyle hücum ediyordu:

— Vay, sen, nasıl olup da büyüklerimizin cihan pehlivanı unvanı verdiği ve hakikaten cihan pehlivanı olan Kurtdereliye cihan pehlivanı değildir diyorsun?.. Büyüklerimizin yazdığı mektubu hiçe mi sayıyorsun? Kurtdereli cihan pehlivanıdır. Sen, mugalata ediyorsun!.. bilmiyorsun!..

Cevabın hulâsası işte budur. Böyledir. Beni tehdit ediyor ve beni de korkutarak susturacağım zannediordu.

Fakat ben, açık cevap verdim. Avrupada neşrolunan eserleri me' haz göstererek mukabele ettim. Büyüklerin dalkavuklar, meslekten anlamazlar tarafından kandırıldığını yazdım.

Evet, büyüklerimiz ne bilirlerdi?.. Bunlar spor mütehassısı değillerdi ya!.. İleri gelmiş ve sporcu zannettikleri, mütehassıs tanıdıkları eşhas, onlara Kurtderelinin cihan pehlivanı, na mağlûp olduğunu söylemişlerdi. Onlar da bu spor bilginiyi diye geçinen başlara inanarak hataya düşmüşlerdi.

Tarih huzurunda gülünç mevkie düşmüş olduğumuz meydandadır ve imzamız tahtında vesika olacak neşriyatta bulunmuştuk. Hitabede bulunmuştuk.

Ecnebilir bu hareketimizin mânasını anladıkları zaman kimbilir ne demişlerdir? Ben, bir taneysiyle değil, birkaç taneysiyle karşılaştım, bu, ecnebilirlerden biri Fransızdı. İkincisi Macardı.

Fransız olan iyi ve mütehassıs bir sporcu idi. Macar olan

da güreşçi idi ve bu işte mütehassıstı.

Macar, bana sormuştu:

— Kurtdereli cihan pehlivanı oldu mu?..

Ben, ne söyleyeceğimi şaşırılmışım. Evet, demiş olsam.. alacağım cevap malûmdu. Herif, son asrın güreş tarihini ortaya koyarak beni paçavraya çevirecekti.

Hayır, demiş olsam o da berbat bir şey olacaktı. Çünkü ortada hitabeler, radyo neşriyatı, broşürler, mektuplar vardı.

Fransız dostun da; sormuştu:

— Siz, Kurtdereliyi cihan pehlivanı diye ilân etmiş bulunuyorsunuz! bu nasıl şey?..

Bir Fransız kafası ancak böyle sual tevcih edebilirdi insana!.. Herif alay ediyordu.

Yani, son derecede müşkül vaziyette kalmışım, kelâmi, Koca Yusuf'lara, Kara Ahmetlere, Koç Mehmetlere, Kızılıklı Mahmutlara, Kara Osmanlara, Adalı Halillere filân dökerek onların Avrupada, Amerikadaki muvaffakiyetlerine tatlı menkibelerini süsliyerek geçirdim.

Fakat Balıkesirdeki adam, dinler mi böyle şeyleri? O, daha hâlâ edebiyat yapmağa çalışıyordu. Sanki Türk babayiğitliğine kıran girmişti. Hesapsız na mağlûp Türk pehlivanları vardı. Beyhude efsane yapmağa lüzum var mıydı?... dedim ya!.. Meslekten anlamaz türediler.. dalkavuklar, mevki kapmak hırsiyle, tahakküm etmek azmiyle neler, ne garibeler vücutlandırmıyorlardı?

Ben, Kurtderelinin düşmanı değilim... Kurtdereli, sevdiğim pehlivanlardandır. Allah rahmet eylesin, hürmetim vardı kendisine... Çünkü, o kalıpta, o çalıda pehlivanımız kalmamıştı. Kos koca ihtiyar yine dev gibi idi. Eski devrin son yadigârı bir pehlivandı.

Kurtdereliyi sevmek, ona hürmet etmek başka, memleketine, milletine bağlanmak, tarih huzurunda hakikatleri ifade etmek başka başka şeylerdir. Ben, Kurtdereliyi olduğu gibi tarih huzurunda göstermek istedim. ve bu kitabımda da öyle göstermek istiyorum. Hakikat tarihimiz ne ise onu kayıt ve izah ediyorum. Oturup, burada:

— Kurtdereli, na mağlûp idi. Avrupada, Amerikada cihan pehlivanlığını kazanmıştı.

Diye yazı yazar vesikasız halt edersem, ahlâfım bana güler. Methiye yazan dalkavuk şairlere dönerim. Ben, bunu kırk

senelik sporculuk hayatımda yapmadım, ve yapmam da... Yaptıramadılar da, yaptıramazlar da... Biz, böyle geldik, böyle gidiyoruz... Böyle gideceğim ben!...

Kurtderelinin cihan pehlivanı olmadığına dair vesaik boldur. Fransızca neşrolunmuş eserler ortadadır.

I — Debone (Güreş Kırılı) adlı kitabında cihan peylivanlarından bahsederken şöyle sıralar:

- 1 — Koca Yusuf.
- 2 — Yol Yunus.
- 3 — Kara Ahmet.
- 4 — Koç Mehmet (Dünya ikincisi).
- 5 — Danimarkalı Petersen.
- 6 — Fransız - Löran Lebekrua.
- 7 — Fransız - Löran Lebuşe.
- 8 — Rus - Hakişmit. İlâh...

Fakat, Kurtdereliden tek bir kelime bile bahis yoktur. Çünkü beynelmilel değildir. Beynelmilel olmamıştır.

II — Pons'un Lüt-e-Lütör kitabı bütün başpehlivanlardan bahseder. Senelerini, okkalarını ve muvaffakiyetlerini sıralar... Debon'nun kitabı gibi beynelmilel revaca malik olmuş birçok lisanlara tercüme edilmiş bir kitaptır. Burada da Kurtdereliden bahis yoktur. Hattâ tek satırı bile...

Fakat Koca Yusuf'tan, Kara Ahmet'ten, Koca Mehmet'ten sahifeler vardır. Hangi pehlivanlarla güreştiklerine dair malûmat ve vesaik ile doludur. Resimleri de vardır bu kahramanlarımızın...

Debone müessesesinin neşrettiği Fors Fizik nam spor mecmuasında, meşhur illüstrasyonda da Kara Ahmetlere, Koca Yusuf'lara, Koç Mehmetlere dair resimler ve malûmat fazla olduğu halde Kurtdereliye dair bir kayıt yoktur.

Bu, saydığım kitaplar, kırk senelik kitaplar ve eserlerdir. Kurtderelinin Avrupaya gitmesinden sonra neşrolunmuş eserlerdir. Avrupada mevcutları tükenmiş tek bir tane kalmamış eserlerdir. Benim kütüphanemde mevcuttur.

Bu, eserler ortada iken hatırladığım, Kurtdereli cihan pehlivanıdır. Na mağlûptur diye kitabeler vücade getirmek garip olur, temkinsizlik olur.

Ben, bunları Kurtdereliye ait kitabımda ortaya koymak mecburiyetinde idim. Ahlâfa, yeni nesle vesika vermek vazifesiyle mükellef idim. İşte teker teker koymuş bulunuyorum.

Hataları tashih ediyorum. Cehil ile mücadele ede ede bıktık ihtiraslarla ,kin ve garezlerle boğuşa boğuşa usandık. Yalnız spor tarihini değil, kendi tarihini bile bilmeyenlerle karşılaşmaktan iğrenç getirdik.

Yalnız şurasını kaydedeyim ki, ben, ve benim gibiler öldükten sonra bu gibiler istedikleri kadar palavra atabilirler. Ben, benim gibiler varken herhangi bir şubede ilim palavrası yapamazlar.

Yazarız, çizeriz, söyleriz, hakikatleri ortaya koyarız. Bu gibiler dua etsinler ki, bizler bir an evvel ölelim, işte o vakit kurtulurlar. İhtiraslarımızın evc-i bâlâsına dayanırlar (1).

Dayanırlar ama... Türk milletinin, Türk ırkının binlerce senedenberi dünyaya nam salmış medeniyet, sanat, yiğitlik tarihini ellerine yüzlerine buluşturırlar.

*
**

Kurtderelinin cihan pehlivanı olup olmadığı hakkındaki vesaiki yukarıya tesbit ettim. Buna, bu kitapta şiddetle lüzum vardı.

Sonra, Kurtdereliyi devrin pehlivanlarıyla mukayese ettim... Bu, mukayesemde Kurtdereliyi.. Koca Yusuf'lara, Hergelecilere, Adalı Halillere, Katrancı'lara nazaran bir gömlek aşağı olarak gösterdim.

Kurtdereli, Koca Yusuf'lar devrinde Katrancıya da, Yusuf'a da mağlûp olmuştur. Demek asıl başpehlivan olduğu devirde baş olan hasımlarıyla bir ayarda değildi.

Koca Yusuf'lar boğulduktan, Adalı Halil, ihtiyarladıktan.. Katrancı güreşten el çeker bulunduktan sonra, Kurtdereli baş olmuştur. Tıpkı Tekirdağlı Hüseyin gibi...

Ortada kimse kalmayınca baş olmak ve na mağlûp olmak... Evet, Kurtdereli, Kara Ahmedi yenebilirdi, ve yendi.

Kurtdereli, Arap Saidi yenebilirdi ve yendi.

Kurtdereli, Tanburacı Osmanı yenebilirdi ve yendi.

Kurtdereli, Büyük Yaşarı yenebilirdi ve yendi...

Kurtdereli, ihtiyar Koca Muradı yenebilirdi ve yendi...

Kurtdereliye, Adalı Halil bir iki kere pes etmişti, edebilirdi (İhtiyarlamıştı).

(1) Zavallı Karayeli, geçen sene uzun süren bir hastalıktan sonra kaybettik.

Fakat bunlar da, Tekirdağlı Hüseyinin hasımları gibidirler. Kurtdereli çapında adamlar değildi.

Yani, Kurtdereli karşısında Koca Yusuf lar gibi hasım kalmayınca, güreşmez hale geldi. Nereye gitse güreşmeden başı alırdı. İşte Kurtdereliye na mağlûp sıfatını verdiren sebepler bunlardır.

Kurtdereliyi yenenler, onun yendiklerini de yenmişlerdi. Arap Saidi, Hergeleci üst üste yenmişti. Adalı Halil de yenmişti.

Büyük Yaşar filân Kara Ahmet ayarında idiler. Kara Ahmet, bunlardan bir gömlek üstündü.

Kurtderelinin na mağlûp devirlerinde karşısında yalnız Kara Ahmet vardı.

Kara Ahmet ise, Koca Yusuf lar devrinde üçüncü derecede pehlivandı.

Öyle ise benim mukayesem doğrudur. Söyle oluyor: Koca Yusuf lara nazaran Kurtdereli, ikinci derecede bir pehlivandır.

Koca Yusuf lara nazaran da Kara Ahmet üçüncü derece bir pehlivandır. Kurtdereli yalnız kalınca, Kara Ahmet, Kurtdereli karşısında ikinci derecede kalmış oluyor... Mesele basittir. Çünkü hasımlar, sırasıyle ortadadır.

Kurtderelinin Bursada Arap Saitle olan güreşleri beş saat sürmüştü.

Kurtdereli Arap Saidi, ilk güreşinde meydandan çıkaramamıştı. Fakat ikinci güreşinde bir buçuk saatte sarma ile çevirerek yenmişti.

Kurtdereli ile Arap Sait arasında çap, çalım itibariyle fark yoktu. İki de iri kıyım adamlardı.

Kurtdereli ile Rüstemin güreşlerinden bahsedenler var. Fakat benim tahkikatım bunu teyit eder mahiyette değildir. Kurtdereli, Rüstemle idman güreşi yapmıştır. Rüstem, idman güreşinde Kurtdereliye karşı hâkim kalmıştır.

Hulâsai kelâm şudur ki; Kurtderelinin yaşadığı devirde kendi ayarında peylivan olmadığı için daima baş olarak kalmıştır. Çünkü Kurtdereli, Kara Ahmetleri, Tophaneli Yusuf ları falan tabii olarak mağlûp edebilirdi. Bunlardan fazla yapıda bir adamdı.

Fakat Kurtdereli ilk defa baş pehlivan olup meydana geldiği zaman Koca Yusuf lara, Katrancılara karşı koyabilecek kudrette değildi.

KURTDERELİNİN AVRUPA GÜREŞLERİ

Kurtdereli Mehmet pehlivan, Avrupaya Koca Yusufardan, Kara Ahmetlerden, Koç Mehmetlerden ve Adalı Halillerden sonra gitmiştir.

Kurtdereli, Avrupaya gittiği zaman Koca Yusufarın ve saydığım arkadaşlarının hasımlarını bulamadı. Pol Ponslar, Loran'lar, Pytlasinski gibiler dahi ihtiyarlayıp sahneden çekilmişlerdi.

Yukarıda bir yerde yazdığım gibi Kurtderelinin Avrupa güreşleri de o kadar cazip değildir.

Hattâ, Kurtderelinin İstanbul Taksimde yapılan Avrupa şampiyonalığı güreşlerinde Çaya ile yaptığı güreş dahi netice itibariyle ârızalı ve acayip olmuştu. Hakem heyeti şu kararı vermişti:

«Kolu kırılan Çaya, tek kolla Kurtdereli ile güreşmek istediği halde Kurtderelinin Çaya'yı tutmaması dolayısıyla Avrupa şampiyonluk kemeri Çayada bırakılmıştır.»

Kurtdereli Mehmet, Çaya'nın kolunu incittiği için güreş, usulen beş dakika tatil edilmişti. Çaya, beş dakika sonra meydana gelmişti ve tek kol ile Kurtdereliyi tutacağını söylemişti.

Alafranga güreş usulüne nazaran Çaya'nın hareketi malküdü. Hakem heyeti de tek kolla hasmını tutmasına müsaade etmişti.

Bu karar, Kurtdereliye söylendiği zaman o, şöyle mukabelede bulundu: (Ben, bu güreşte bulundum vak'aya şahidim).

— Ben, bu hale gelmiş, zebunlaşmış şadamlarla tutuşmam. Tek kol ile hasım tutmağa tenezzül etmem.

Kurtdereli, alafranga güreş usullerini bilmesede de bunu yapmamalı idi .

Kurtdereli, pek âlâ bilirdi ki, yağ güreşinde de böyle şeyler olur. Hasımın kolu veyahut ayağı incilir.. fakat hasım ek-sik uzuvla yine güreşe devam eder. Çünkü birbirini incitmekle meydanı terketmek mağlûbiyet olduğunu bilir.

Böyle haller vukuunda karşısındaki hasım da:

— Ben, böyle yarı adamla güreşmem...

Diyemez. Bu, manasız olur. Çünkü, hasmı yarı uzvundan eden ve o hale koyan kendisidir. Galip olarak hasmı kırmış demektir. Kaza olarak kırmak başka, usulsüz, bile bile kırmak başkadır.

Bir hasım, hasmını herhangi bir oyuna alır ve usulü dairisinde hiç hata etmeden o oyunla hasmını çevirirken bir tarafını incitebilir. Hasım, mukavemetsiz ve zora tahammül edemeyecek derecede ise tabiidir ki, kırılır da, incilir de...

Böyle zorlar karşısında hasım tarafın yapacağı yine güreş usulüne nazaran tek bir şey vardır:

Pes etmek...

Ha!.. Pes etmeyip de dayanıyor, inat ediyorsa bu cihet kendisine aittir.

Binaenaleyh, sırası geldiği zaman anlatacağım gibi, Avrupa şampiyonu Macar Çaya ile Kurtderelinin Taksim güreşinde manasızlık vardır.

Ben, zebun olmuş tek kollu hasımla güreşemem ne demek?.. Mademki hasmının kol haline kendisi ve kendi zoru girmiştir ve yine mademki tek kolla hasım meydan okuyor ve güreşe devam ediyor, bunun karşısında meydanı bırakmak doğru olmaz...

Hakem heyetinin verdiği karara kızmamalıdır. Bizim gazetelerin hemen hepsi karara kızmışlardır. Kararın haksız olduğu iddiasında ısrar etmişlerdir.

Hayır, karar yerindedir ve tam pehlivandır. Şimdi ben, bu mütaleayı yürüttüğüm için belki okuyucularım da hissiyatlarına kapılarak bana da veriştireceklerdir.

Millî hissiyatımız, hiç şüphe yok ki, buna tahammül edemez. Bir Türkün mağlûp olduğunu duymak istemeyiz... hele, yazmak bile...

Fakat, bir güreş tarihi yazdığımızı unutmuyalım. Mademki tarihten bahsediyoruz. Öyle ise hissiyatımızdan tecerrüt etmemiz lâzımdır.

İşte ben de hissiyatımdan tecerrüt ederek hakikati yazıyorum. Taksim güreşinde Kurtderelinin meydanı terkedip gittiğinden dolayı hakem heyetinin onu mağlûp ilân eylemesi güreş kavaidine ve nizamına tamamiyle uygundur.

Ama diyeceksiniz ki Çaya, tek kol ile Kurtdereliye ne yapabildi? Belki de Çaya'nın kulunun incildiği yalandı!..

Ne olursa olsun... zebun edilen bir hasmın tepesine binmek lâzımdı. Gürese devam icap ederdi. Zebun olan başkası tarafından olmamıştı. Avrupa şampiyonunu zebun hale getiren Kurtdereli idi.

Her ne hal ise şimdi gelelim Kurtderelinin Avrupa güreşlerine:

Kurtderelinin Avrupa güreşleri çok değildir. Hepsini topu topu yedi güreşten ibarettir.

Kurtderelinin zamanında Avrupa şampiyonu belli değildir. En son Avrupa şampiyonu Danimarkalı Peters idi.

Danimarkalı Petersen, «1903» dünya başpehlivanı olmuştur. Jurnal des spors gazetesinin Pariste yapmakta olduğu cihan pehlivanlığı müsabakalarının sonu 1903 tür.

1903 senesinin şampiyonları şunlardır:

1 — Petersen (Danimarkalı).

2 — Raoul - Beucher;

3 — Zlysko (Rus);

4 — Omer de Bouillon (Belçika).

İşte Avrupanın en son güreş şampiyonları birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü olmak üzere bu zikrettiklerimdir.

Cihan pehlivanı, Kara Ahmet, 1899 şampiyonudur. Yani bunlardan üç ve dört sene evveldir.

Kurtdereli, Avrupada cihan pehlivanlığı müsabakalarına iştirak etmemiştir. Önüne gelen başlarla güreşmiştir.

Kurtdereli, Avrupada ilk olarak 1903 ikincisi Bouillon ile tutuşmuştur.

Petersen o vakitler güreşten çekilmiş bulunuyordu .Kurtdereli, Belçikalı Bouillon ile Pariste güreşmiştir.

Kurtdereli ile Buyon'un güreşi elli bir dakika devam etmiştir. Kurtdereli, alafranga güreşi bilmediği halde usta ve mahir olan bin dokuz yüz dünya ikincisini el enselerle bozmuştur. Elli dakikalık boğuşma esnasında Kurtdereli bir iki kere tehlike atlatmıştır.

Bir keresinde Buyon, Kurtdereliyi kafakol oyununa getirerek uçurmuştur.

Bereket versin Kurtdereli tetik davranarak tek omuz üzerine düşmüş ve zorlu kuvveti sayesinde hasmın elinden kurtulmuştur.

Kurtderelinin düştüğü ikinci tehlikeli oyun, alttadır. Has-

mını altına aldığı zaman ters kaz kanadı alıp bağlamıştır. Hasını Kurtdereliyi kolları üzerinden kitleyerek bir hamlede döndürüp altına almış ve üstüne çıkmıştır.

Köprü (Pon) falan yapmasını bilmeyen Kurtdereli, yine oyunla az kalsın yenilecekti. Yine bereket versin Türk pehlivanlığının verdiği tetik alışkanlıkla yakasını kurtardı. Hasını üzerinden attı ve kolunu da söküp aldı.

Fakat Kurtdereli, dünya ikincisine karşı oyun bilmemekle beraber hâkimane boğuştu ve hasını eze eze bitirdi. El enselerle vura vura hasını sersemletti.

Kurtderelinin el enselerine Avrupalı seyirciler tahammül edemiyerek bağırıyorlardı.

— Vahşet bu...

Fakat hiç de vahşet değildi. Usul dairesinde hasma gaddarlık etmeden yapılan bir oyundu.

Maamafih, Avrupalılar elense denilen oyunu bilmiyorlardı. Bu sebeple pehlivanları mukabelede bulunamıyorlardı. Üste de eziliyorlardı.

Kurtdereli, hasını sersemletip ezdikten sonra sıkı bir çaprazla olduğu yerde ayaklarını kesip sırtüstü yere devirdi. Buyon'un mukabil oyunları para etmemiştir. Nihayet mağlûp olmuştu.

Kurtderelinin Belçikalı Buyon'u mağlûp etmesi Avrupada heyecan uyandırdı. Çünkü Buyon, Petersenden sonra yaman bir adamdı.

Kurtderelinin Buyon'u mağlûp edişi Avrupada büyük ak-sülâmel yaptı. Zaten Türk pehlivanlarının Avrupadaki şöhretleri dillerde destandı.

Kurtderelinin yapısı Koca Yusufa benzediğinden herkes ondan ürkmüştü. Fakat Buyon'u geç mağlûp etmesi de birçok pehlivanlara şüphe ve tereddüt vermişti.

Çünkü Koca Yusuf, en azgın hasımlarını on dakika sürmeden sahneden çıkarmıştı.

Kurtderelinin iri yarı, yarma vücudu pehlivanlar üzerinde tesir etmişti.

Kurtderelinin Buyon'la olan güreşinden ve galibiyetinden sonra Buyon'la mülâkat eden gazetecilere, Buyon bizzat şu beyanatta bulunmuştu:

— Türk Kurtdereli, çok kuvvetlidir. Neremden tuttu ise çürüttü ve kopardı. Öyle hariçten görüldüğü gibi yumuşak

değildir. En müthiş kuvvetli pehlivanlardan daha kuvvetlidir. Hayatımda onun kadar kuvvetli bir pehlivanla karşılaşmadım. Danimarkalı Petersen'le üç dört defa tutuştum. Cihan pehlivanlığı için müthiş boğuşmalarda bulunduk. Petersen dünyanın en müthiş kuvvetli pehlivanlarından biridir. Elli altı santimetre bazusunun muhiti vardır. Bana Kurtdereli ondan daha çok sarp ve kuvvetli geldi.

KURTDERELİNİN HİNTLİ GULÂM RÜSTEMLE GÜREŞİ

Kurtdereli Mehmet, Avrupaya gittiği zaman Londrada Hintli Gulâm Rüstem namında müslüman bir pehlivan vardı.

Gulâm Rüstem, koyu bir müslümandı. İki metreden fazla boya, yüz otuz okka kadar vücuda malikti.

Gulâm, müthiş bir adamdı. Yanında bir menejeri beraber dolaşıyordu. Gulâm, önüne geleni mağlûp etmişti. Avrupada namı bir an içinde parlamış ve gazetelerin ilk sahifelerine resmi geçerek herkesin gıptasını üzerine çekmişti.

Gulâm Rüstem, müslüman âdetine ve Hint yaşayış tarzına son derece riayet ediyordu.

Kurtdereli, Buyon'u mağlûp ettikten sonra şöhreti Gulâm kadar oçğalmıştı. Fransız ve İngiliz menejerler Kurtdereli ile Gulâm'ın güreşinden müthiş bir meblâğ dercep edeceğini idrak ederek iki müthiş pehlivani karşı karşıya getirmeğe karar verdiler.

Menejerler, böyle fırsatları kat'iyen kaçırmazlardı.

Avrupa ve Amerikada spor işleri hemen hemen para işidir. Nam almış olan pehlivanları, boksörleri dövüştürerek menejerler ceplerini doldururlar.

Menejerlerin spor işlerinden kazandıkları para külliye lidir. Bazan hiç kıymet etmez sporcuları gazeteler vasıtasıyla şişirerek rakabetler uyandırırılar Rakipleri karşı karşıya getirmeden gazete sütunlarında beyanatlarda bulundurarak akla ve hayale gelmez hud'alarla halkı heyecana getirirler, büyük seyirci kütleleri toplayarak hem sporcuların ve hem de kendilerinin ceplerini doldururlar.

Avrupa ve Amerikanın bu bazirgânlık usul ve dalavereleri beş on senedir memleketimize de ayak bastı... Profesyonel pehlivanlar, müsabakalar tertip ederek para kazanmak yolunu tutmak isteyen organizasyonlar türedi.

Fakat Türk milleti, Avrupa ve Amerikalılar gibi değildir. Türk bir güreşin oynaş ve anlayışlı olarak yapıldığını derhal çakar...

Türkler, pehlivanlığı bilirler. İster alafranga, ister yağ güreşi, ister serbest güreş olsun iki rakip hasmın ciddi tutuşup tutuşmadıklarını, denk olup olmadıklarını yüzde yetmiş beş anlarlar.

İşte bu sebeptendir ki, bir iki Türk organizatörün, Amerikada ve Avrupada olduğu gibi, tertip etmek istedikleri müsabakalar sona eremedi.

Önceden yapılan müsabakalar için seyirci kütlesi topladı. Yevmi gazeteler, Avrupa ve Amerikada olduğu gibi tahrik olundu. Lâkin bu gürültü ve patırtılar ancak kısa bir zaman içinde doğup öldü.

Türk seyirciler tertip olunan müsabakaların gayri ciddi olarak devam ettiğini görerek itirazlarını ayyuka çıkardı ve güreşlere eskisi gibi gelmez oldu.

Yani, uzun lâfin kisası Türk seyirci ne Avrupa ve ne de Amerika seyircisine benzemiyor. Çünkü köylüsüne kadar spor nedir biliyor.

Avrupada, Amerikada ciddiyetle yapılan spor müsabakaları amatör karşılaşmalardır.

Amatör müsabakalardan gayrısı hemen hemen şüphelidir. Fakat garplılar gayri ciddi dahi olsa bu müsabakalara ya bile bile düşkündürler, ya bilmiyerek seyircidirler, yahut da bile bile palyaçoluğa düşkündürler.

Her ne hal ise, Avrupa ve Amerikada yapılan ve yapılmış olan müsabakaların hemen ciddiyetine inanmamalıdır. En ciddi gazete sütunlarına kadar geçen büyük müsabakaları bile mülâhaza ile almalıdır.

Fakat Avrupa ve Amerikada yapılan bu gibi müsabakaların gayri ciddi oluşları daha ziyade 1905 den itibaren başlar.

Yani bu yarım asra yakındır ki, bu gibi müsabakalar hemen hemen şüphelidir.

Avrupa ve Amerikada yapılan bu gibi müsabakalara okuyucularım kolay kolay aldanmamalıdır. Reklâmlara, parlak sözlere, hattâ ve hattâ radyolara kadar geçen ilânlara biraz şüpheli nazarla bakmak doğru olur.

Fakat yukarıda yazdığım gibi amatör müsabakaları bunlardan hariç tutmalıdır.

Hoş, amatör müsabakalarda da dalavereler olur.

Okuyucularım, bunları da bilmelidir. Meselâ: Milletlerarası yapılan güreş müsabakalarında milli takımlar, uyuşurlar.

Herhangi bir güreş kategorisinde birinciliği ve ikinciliği kazanmak için birbirleriyle gizlice anlaşırlar. Rakip milletlere karşı birlik teşkil ederler. Bir kategoriye vermekle, diğer kategoriye kazanmış olurlar. Bu, gibi anlaşmalar olimpiyad müsabakalarında bile caridir.

Görülüyor ki, spor müsabakaları her ne taraftan evirilip çevirilip bakılsa kötüleştirmiştir. Bu, sporların sukutundan ziyade cemiyetlerin, milletlerin sukutunu gösterir.

Uzun lâfın kısası, şudur ki, Koca Yusuf'lardan, Kara Ahmetlerden, Koç Mehmetlerden sonra Avrupa ve Amerikada yapılan güreş müsabakaları biraz mülâhazalı olarak alınmalıdır.

Koca Yusufun zaten gayri ciddî güreş yapmağa ihtiyacı yoktu.

Çünkü önüne geleni yenebilecek bir pehlivandı. Kara Ahmet ise resmî teşekkülü olan cihan pehlivanlığı müsabakasına girmişti. Bu, müsabakaya bütün milletler iştirak ediyordu. Bu işte organizatör dalaveresi olamazdı.

Koç Mehmet de aynı Kara Ahmet gibi resmî ve beynelmilel mahiyeti haiz cihan pehlivanlığı müsabakasına iştirak etmişti. Bu, iste de gayri ciddî bir şey olamazdı.

Binaenaleyh, Kara Ahmedin, Koç Mehmedin Avrupa güreşlerinden şüpheye düşülemez.

Fakat, evet fakat doğrusunu söylemek lâzımgelirse Adalı Halilin, Kızılıklı Mehmedin, Kurtderelinin ve onlardan sonra Avrupa ve Amerikaya gitmiş olan Türk pehlivanlarının güreşleri şüpheli olarak mütaleaya alınmalı ve ona göre tetkik edilmelidir.

Ben, Türk pehlivanlarının Avrupa ve Amerika güreşlerini yazarken daima bu gibi noktaları gözönünde bulundururum.

Meselâ, Kurtderelinin güreşlerini, Kızılıklı Mehmedin müsabakalarını, Adalı Halilin boğuşmalarını bilâ tetkik ve mukayeseye lüzum görmeden almadım.

Koca Yusufun güreşlerinin bir kısmını bile mülâhazalı olarak gözden geçirmek lâzımdır.

Evet, Yusuf önüne gelen pehlivani yenebilirdi. Bu, Yusufun güreşlerini tetkiksiz ve mülâhazasız olarak ceffelkalem almak demek değildir.

Meselâ, organizatörler Kurtdereliye şunu söyleyebilirler:

— Sen, birinci güreşte Gulâm Rüstemi yenme... Zorlu bir güreş yapıyor gibi boğuşunuz.. halkı heyecana düşürünüz... berabere kalınız. İkinci son bir güreş yapmak üzere ayrılıyoruz...

Bu, ne Kurtderelinin şerefini ve ne de Gulâm Rüstemin pehlivanlığını düşürmüş olmaz....

İkinci güreşte, Kurtdereliyi galip getirmekle yine şerefli mevzua girmiş olur.

Fakat, organizatör dalaveresi bu... Birinci güreşten yüz binlerce dolar veyahut frank kazanmakla kalmaz.. İkinci bir intikam müsabakası vücade getirmekle halkı müthiş heyecana sevkeder. Yüz binlerce dolar veya frank kazanmak zeminini hazırlamış olur.

Şüphe yok ki, pehlivanlar da bundan istifade etmiş olurlar. İşte organizatör dalaverelerinden biri de böyle olur.

Ben, Taksim güreşini, böyle bir dalavere addediyorum. Çaya kolum incildiği halde tek kolla güreşirim diye Kurtdereliye meydan okumuştum.

Kurtdereli de:

— Ben, çokal ve eksik adamla güreşmem...

Diye meydana çekilmişti. Bu, ikinci bir maç hazırlamak için yapılmış bir tertip olabilir.

Koca Yusufun baştanbaşa güreşlerini tetkik ettiğim zaman onun müsabakalarında pürüzlü hiçbir harekete tesadüf etmedim.

Yusuf, hasımlarını, bilâ kaydüşart yenmiş ve hem de çarçabuk yenmiş... Üstüste yenmiş... Beraberlik filân kabul etmemiş...

Yusufun güreşlerinde beraberlik görülmez ...Sonra uzamış bir boğuşma da yoktur. Çarçabuk galip gelmek vardır.

Bu, gösteriyor ki, Yusuf hiç anlaşmaya gelmemiş.. Zaten Avrupalılar, Amerikalılar da itiraf ediyorlar. Ona vahşî adam lâkabını veriyorlar.

Bilmem okuyucularıma bir fikir verebildim mi?.. Bunları bilmek lâzımdır. Bunlara Frenk dalaveresi derler. Babayığitliği bile para kazanmağa vasıta etmişlerdir. Maalesef bizleri de bu, fiillerine alet etmeğe örnek almağa alıştırmışlardır.

Modern spor dedikleri: modern para kazanmak demektir. Türk sporunda bu yoktu. Yiğidin cebi olmaz, kalbi olur. Türk, yiğitliği ideal olarak almıştır. Ecdadımız imaniyle (kalbi) güreşir, yarışır, boğuşurdu.

Ben, bugünün sporcularına bazan atıp tutuyorum. Bunu, başka manalara çeviren bazı dalkavuklar, bazı teşkilât yardakçıları tenkide kalkarak şöyle yazıyorlar:

— **Karayell!** palavra ve yalan yazıyor. Bugünkü Türk genci ile alay ediyor. Ecdat sporlarında ve şahsiyetlerinde mübalâğalar yapıyor ilâh...

Bu, bilgisiz, tarihini bilmez, spor nedir.. pehlivanlık nedir anlamaz, dünya sporlarından, dünya tarihinden ve içtimaiyatından bihaber kara cümle yazıcıları bilmelidir ki; modern spor, Türk ecdat sporları yanında palyaçoluk, bazirgânlık, maskaralıktır.

Tekrar ediyorum: ecdat sporumuz yanında modern adı verilen sporlar palyaçoluktur.

Dünya spor tarihini, Türk spor tarihini ve bu ilme müteallik bütün fikirleri kavramadıkça yardakçı olarak yazı yazmak Yenicamîde arzuhalcı gibi yazı yazmaktan başka bir şey ifade etmez.

Erbabına gülünç olmamalıdır. İki satır okumamış, iki satır spor yapmamış adamlar bu işlere karışmamalıdır. İhtisasa hürmet lâzımdır Hürmet edilmezse, mütehassıslar adamın kafasına vurur. Yalnız vurmaz, tarih huzurunda maskara eder.

*
**

Meselâ: Kurtderelinin Gulâm Rüstemle olan güreşi ciddi midir... değil midir?..

Ben, Kurtderelinin Gulâm ile olan güreşini gayri ciddî buluyorum.

Tetkiklerim bunu gösteriyor. Gulâm'ın kolunun incimesine ve meydandan çekilmesine mâna veremiyorum.

Sonra ikinci bir güreş tertip olunuyor... Bu güreşte Gulâm, on beş yirmi dakika zorlu bir boğuşma gösterdikten sonra evvelce incilmiş olan kolunu tutarak sızlanmağa başlıyor.

Nihayet güreş berabere kalıyor... Bu suretle halk üstüste iki defa toplatılmış oluyor. İki pehlivanın da şeref ve haysiyeti vikaye olunuyor...

Yani galip, mağlûp belli olmuyor. Fakat Kurtdereli için dağdağalı ilânlar yapılıyor. Organizatörler, Gulâmdan sonra yapılacak Kurtdereli güreşlerine zemin hazırlamış bulunuyorlar. Benim tetkikim bu...

Kurtdereli ile Gulâm karşı karşıya geldikleri zaman Kurtderelinin Gulâm Rüstem yanında küçük kaldığını tebarüz ettiriyor. Hintli, Kurtdereliye nazaran çok fazla iri imiş... Aynı zamanda adalî ve müşekkel imiş...

İlk hamlede Gulâm Rüstem, Kurtdereliyi toparladığı gibi almış yürümüş... Kaldırıp yere vurmuş... Hintlinin bu hamleleri tekerrür etmiş...

Hintli, üste de alafranga güreşi bilir takımdan idi. Kurtdereli ise alafranga güreşi bilmiyordu.

Müthiş bir boğuşmadan sonra Kurtdereli, Gulâm'ı, kaz kanadına almış. Kaz kanadında iken Gulâm, birdenbire bağırmış: — Aman!...

Hakem, bu, aman üzerine güreşi durdurmuş... Gulâm, kolunu tutarak sızlamağa başlamış... Bunun üzerine Gulâm, meydanından çekilmiş.

Güreşin cereyan tarzı tetkik olunursa Gulâm'ın, Kurtdereliye nazaran üstün boğuştuğu görülüyor...

Evet, bir pehlivan, üstün bir güreş yapabilir. Fakat karşındaki hasmı dayanır, sonra bir biçimine getirerek mağlûp da edebilir, yahut da Gulâm gibi kolunu da incitebilir. Lâkin, iki hasım arasında mukayeseler yapılırca biraz da hakikatler bulunabilir.

Gulâm Rüstem'in kolayca mağlûp ettiği hasımları, Kurtdereli müşkülâtla yenebilmiştir.

Kurtderelinin Avrupa güreşlerini yadırgayarak almalıdır. Bu, yalnız benim görüşüm değildir. Kurtderelinin nesli olanlar da bunu böyle almışlardır.

Gulâm Rüstem, Kurtdereli ile birinci güreşinden sonra gazetelere şu beyanatta bulunmuştu:

— Ben, Kurtdereliyi bir kâfir sanmıştım, öyle tuttum. Meğer Muhammedî imiş. Eğer Muhammedî olduğunu bilmiş olsaydım hiç sıkı tutmazdım.

İkinci güreşte ise Gulâm, ringe çıktığı zaman:

— Biz, kardeşiz. Muhammediyiz, fakat mademki karşı karşıya geldik yiğitçe güreşeceğiz... demişti.

Her ne hal ise Kurtdereli, Gulâm Rüstem'in kolunu incitmekle ve hasmını abandone etmekle galip ilân olunmuştu ve Kurtdereli Gulâm Rüstem'e karşı galiptir. Bu galibiyeti o vakitler Türk efkârı umumiyesinde büyük akisler vücade getirmişti.

Gulâm Rüstem, o zamanın en namdar pehlivanları sırasında idi.

Organizatörlerin ilk güreşte Gulâm'ın kolunu inciltmekle meydandan çıkarmaları ve mağlûp mevkiine düşürmeleri, ikinci güreşte berabere bırakmaları Kurtdereliyi daha üstün tuttuklarına alâmettir.

Anlaşıyor ki, organizatörler, Türkün sırtından daha çabuk para kazanacaklarına kani idiler. Nitekim de böyle olmuştur. Kurtderelinin yüzünden çok para kazanmışlardır.

Tetkikatıma nazaran Kurtdereli, Avrupa güreşlerinden biraz para yapmıştır. Fakat onu organizatörler aldatmışlar, çok para elde edeceği yerde az para ile bırakmışlardır.

Avrupada, Amerikada çok para kazanan Türk pehlivanı yalnız Koca Yusuf olmuştur. Diğer pehlivanlarımızı organizatörler iğfal etmişlerdir.

Yusufun çok para kazanması iğfal olunmamış olmasından ileri gelmiyor.

Yusuf zamanında Avrupa ve Amerikada pehlivanlık cereyanları daha çok ileride idi. Sonra ortada büyük pehlivanlar, rakipler vardı. Bu sebeple Yusufun güreşleri taaddüt etti. Rakiplerin çokluğu dolayısıyla müsabakaları da çok oldu. Bu yüzden Yusuf, daha çok para almış oldu.

Yoksa organizatörler Yusufu da yüzde yüz iğfal etmişlerdi. Yüz alacağına beşle ağzını kapatmışlardı. Türk safiyet ve ahlâkı bu gibi hiylebazlıklara müsait olmadığından bugün dahi aldanmış bulunmuyor muyuz?..

KURTDELİNİN BULGAR BAŞPEHLİVANI PETROFLA GÜREŞİ

Kurtdereli Mehmet, Avrupada bulunurken Petrof (Bulgar) Viyanada bulunuyordu.

Petrof iyi bir pehlivandı. Okka ve çap itibariyle Kurtdereli ayarındaydı.

Petrofun Kurtdereliye üstün olan tarafı alafranga güreşi hasmına nazaran fevkalâde olarak bilmesi idi.

Organizatörler, kurnaz adamlardı. O vakitler Bulgarlar Makedonya dağlarında Türklerle çete muharebeleri yapıyorlardı. Avrupa ve Amerika matbuatında Bulgar, Makedonya istiklâl hareketleri çalkanıp duruyordu.

Kurtderelinin Avrupada bulunuşunu ganimet bilen organizatörler bir Türk - Bulgar pehlivanını karşı karşıya getirerek Pariste büyük bir müsabaka vücade getirmeğe karar verdiler.

Organizatörler, hemen Viyanaya adam yolladılar. Bulgar başpehlivanına bolca para vadedip konturatlar yaptılar.

Bulgar pehlivanı soruyordu:

- Türkün okkası nekadar?
- Boyu nekadar?
- Alafranga güreş biliyor mu?..
- Koca Yusuf, gibi mi?..
- Kara Ahmet, kadar mı?..

Bulgar, korkuyordu. Eğer kızgın sıralarda Pariste Türk pehlivanına yenilirse Bulgaristana bir daha ayak basamazdı. Bulgarlar muhakkak Petrof'u öldürürlerdi.

Petrof, avuç dolusu para vaatlerine rağmen gelen organizatörle şöyle konuşmuştu:

- Ya, Koca Yusuf gibi azılı ise...

Organizatör, kurnazdı. Bulgarı yıldırılmamak için:

- Yok canım... Nerede Koca Yusuf, nerede o?...

Diyordu. Bulgar, Kurtderelinin resmini görmek istemişti:

- Resmini görebilir miyim?..

— Üzerimde yk...

— Getirseniz iyi olur...

— Paristen resim getirtmek güçleşir... vakit geçer...

Diyerek Bulgarı avutuyordu. Fakat Bulgar pehlivanı, mukaveleyi imzalamadan organizatöre şu şartı koştı:

— Ne olursa olsun.. ben, mağlûp mevkiine düşmem..

— Pek âlâ!..

— Kurtdereli, benden yüksek pehlivan da olsa mağlûp etmemelidir.

— Pek âlâ!..

— Çünkü milletime karşı fena mevkie düşerim. Memleketime dönemem.

— Hakkın varı Fakat sen, onu yenersin...

— Dedim ya!.. ne olursa olsun ben, mağlûp olmak kaydına girmem. Mukavele böyle imza olunmalı...

— Pek âlâ!..

— Eğer mağlûp olursam, yirmi bin napolyon lirası tazminat kaydını mukaveleye dercettirip alırım.

— Pek âlâ!..

Bulgar pehlivanı, işini sağlam kazığa bağılıyordu. Eğer organizatörün Türk pehlivanına lâf anlatamazlar da mağlûp olursa mukavele mucibince yirmi bin napolyon gibi ağır bir para tazminatına çarpacaklardı.

Nihayet, mukavele imzalandı. Bulgar pehlivanı Petrof, debdebe ile Parise götürüldü.

Bulgar başpehlivanı Parise gelmeden evvel yevmî gazeteler kıyamet koparmağa başlamıştı.

Bir Bulgar pehlivanı ile Türk pehlivanın karşı karşıya geleceklerinden hararetle bahsediyorlardı.

İkinci Sultan Hamit devrinin istibdadına rağmen Kurtderelinin Bulgar başpehlivanı Petrof ile güreşeceği haberi Türkiye İmparatorluğu dahilinde sızmıştı.

Türk efkârı umumiyesi heyecanlı idi. Kurtdereli ile Bulgarın karşı karşıya gelmesi o zamanın ziddiyetlerine rağmen çok heyecanlı idi.

İkinci Sultan Hamidin matbuat sansürü Türk gazeteleriyle bu bapta mütalealarda bulunmağa müsaade etmiyordu.

Nihayet Bulgar pehlivanını, organizatörler şişire şişire Parise soktular. Büyük yekûnda para kazanacaklardı.

Bulgar pehlivanı, heyecanlıydı. Bir an evvel Kurtdereliyi görmek istiyordu.

Fakat Bulgarın heyecanı boştu. Çünkü o, yirmi bin napolyon gibi mühim bir meblağı mukavelesine desteklemişti. Organizatörler Türkü kandıramayıp da mağlûp olursa çatır çatır paraları alacaktı.

Fakat ne de olsa Bulgar milliyetçiliği onu heyecandan alıkoymıyordu. Yirmi bin napolyon ideali önünde küçülüyordu.

Organizatörler, Kurtdereliye:

— Arslanım... Yenişmiyeceksiniz!.. oynaşacaksınız. Biz Bulgarla o yolda mukavele yaptık... Kendini zorlama hiç... güreşiniz berabere kalacak... İkinci bir güreşte de yine berabere bıraktıracamız...

Demişlerdi. Bulgar pehlivanı, Kurtdereliyi gördüğü zaman ürkmüştü. Fakat kurnaz Petrof, organizatörlerden aldığı talimat mucibince Kurtdereliye karşı fevkalâde mülâyim ve arkadaşça muamelede bulundu. Hattâ daha ileri vararak da:

— İkimiz de bir memleketliyiz... Bir vatan çocuğuyuz Bu, herifler için birbirimizi mi yiyeceğiz... Paralarını alırız işte o kadar.

Demişti. Kurtdereli, Petrof'un mülâyim ve arkadaşça sözlerine inanmıştı.

Hattâ, gizli olarak Kurtdereli ile Petrof bir iki defa da idman misillü boğuşmuşlar ve kendilerini sahneye hazırlamışlardı.

Petrof'un maksadı büsbütün başka idi. O, Kurtdereli ile yapacağı birinci güreşi idare edip berabere kalacaktı. Bu suretle Kurtdereliye emniyet verecekti.

Fakat ikinci güreşte Kurtdereliyi dalavereye getirip yenecekti. Buna kat'iyetle karar vermişti. Bu, kahbeliği yapacaktı.

Hulâsa, ilk güceş, büyük bir kalabalık huzuriyle yapıldı. İki hasım milletin çocuğu karşı karşıya gelip kapıştı.

Güreş bir buçuk saat müthiş bir boğuşma ile cereyan etti.

Güreşin bir anlaşma olduğunu kimse farkedemedi. İki hasım birbirlerini yerden vere vurdu. Tehlikeden tehlikeye düşürdü. Nihayet hakem heyeti kararıyla güreş berabere ayrıldı.

Fakat seyircilere şu suretle bir ilân yapıldı:

— İkinci bir güreş yapılacaktır. Bu intikam güreşi sonuna kadar devam edecektir

Kurtdereliye soruldu:

— İntikam güreşi istemiyor musun?

Petrof'a soruldu:

— İntika mgüreşi istemiyor musun?..

Her ikisi de alenen beyanatta bulunarak intikam güreşini istediklerini izhar ettiler...

Bundan sonra gazeteci velveleleri başladı. Kurtderelinin Petrofun beyanatlariyle ortalık alevlendirildi.

Kurtdereli Mehmet, hasmından emindi. İkinci güreş de uzayarak nihayet berabere ayrılacaktı. Organizatörler de aynı karar üzere idiler.

Kurtdereli, Petrof'a o kadar emin idi ki, istediği gibi ona açık davranıyordu.

İkinci güreş de başladı. İki hasım müthiş tutuşmaları, hamleleriyle seyircilerini galeyana getirdiler.

Fransızlar Türkün galip gelmesini istiyorlardı, güreş bütün hızıyla yarım saati geçti.

İki pehlivan, emniyetle birbirlerine oyun veriyorlardı, oyunlardan kurtuluyorlardı.

Kurtdereli, hasmını çapraza alıyor, yere vuruyordu. Fakat yere vururken boşanıyordu.

Güreş, böyle devam edip giderken Petrof, birden bire Kurtdereliyi kafakola getirdi. Tam bir kafakol, tam ve eksiksiz bir alış ve kapışla bir hamlede havadan yere vurdu. Koskoca Kurtderelinin iki omuzunu yere getirdi tesbit etti. Bu, o kadar bariz bir mağlûbiyet idi ki, minder hakemi mağlûp düdüğünü çaldı.

Petrof, hasmını bırakarak derhal ayağa kalktı. Galibiyet reveransı yaptı.

Kurtdereli, şaşırmişti. Hiddetlenerek hasmının üzerine saldırmıştı. Ensesinden tutmuş çekiyordu.

Fakat hakem ve hakem heyeti derhal müdahale etti. Kurtderelinin mağlûp olduğunu ilân etti.

Kurtdereli acınıyordu. Ve:

— Olmadı, diye söyleniyordu.

Hulâsa, Kurtderelinin şaşırıp bağırması ve hasmı üzerine yürümesi boşa gitti.

Petrof, minderi bırakıp gitmişti. Seyirciler dağılmıştı. Kurtdereli:

— A, ne! kahbe be!..

— Hepten kahbe Bulgar be!..

Diye söyleniyordu. Organizatörler, Kurtdereliyi teskin için çalıştılar. Fakat ne diyebilirdi.

Petrof, mukavelesi mucibince avuç dolusu parayı alınca çekilip gitti.

İşte Kurtdereli, bu suretle ve safiyetine kurban olarak mağlûp olmuştur.

Allah rahmet eylesin. Bu, mağlûbiyet tamamiyle kendisinin kabahatidir. Pehlivan dediğin ciddi güreş yapar. Oynaş yapmaz...

Koca Yusufu, yapılan bu gibi teklifler hiç bir vakit ruyi kabul görmemiştir. Yusuf daima şu cevabı vermiştir:

— Abe!.. biz Türkler kahbece güreş tutmayız. Kim olursa sıkı tutarım.

İşte Kurtdereli Mehmedin hayatı ve güreşleri bu kadardır. Allah rahmet eylesin...

Arnavutköy:
21 - 7 - 943

BİZDEN BİR SON SÖZ

Türk sporu için büyük bir kıymet olan Sami Karayel'i geçen sene kaybettik. Sağlığında bize hazırladığı «Türk Pehlivanları» serisinden bu kitabı ancak onun ölümünden sonra basmak nasip oldu. Rahmetli Karayel, bu kitapta biraz hislerine mağlûp olmuştur. Fakat onun ruhunu incitmemek için biz kitabın aslına sadık kalarak bir kelimesini bile değiştirmedik. Şu kadar ki bu hususta kendisi ile aynı fikirde değiliz.. Atatürkün devrine yetişmiş bu kahraman güreşçimiz için biraz mübalâğa bile edilmiş olsa ne zararı var? Onun da ruhu şad olsun.

*
**

1931 yılının kasım ayında Çocuk Esirgeme Kurumu bir güreş tertiplemişti. Kurtdereli Ankaradaki bu güreşte hazır bulundu. Yine bu güreşleri takip eden Atatürk bu koca arslanı, kendisine yolladığı şu mektupla taltif etti. Bu iltifatı çok görmemeli ve bunu Türk gençliği için sporun değerini izah eden bir vecize olarak saymalıdır. Mektup şudur:

Kurtdereli Mehmet Pehlivan,

«Seni cihanda büyük ün almış bir Türk pehlivanı olarak tanıdım. Parlak muvaffakiyetlerinin sırrını şu sözlerle izah ettiğini de öğrendim:

(Ben her güreşte arkamda Türk milletinin bulunduğunu ve millet şerefini düşünürüm.)

Bu dediğini, yaptıkların kadar beğendim. Onun için senin bu değerli sözünü Türk sporcularına bir meslek düsturu olarak kaydediyorum. Bununla senden ve sözlerinden ne kadar memnun olduğumu anlarsın. Çoluk çocuğun için sana ufak bir armağan gönderiyorum. O mektubumla beraberdir. Pehlivan ömrünün tam sağlıkla uzun sürmesini dilerim.»

12/11/1931 Salı

GAZİ MUSTAFA KEMAL

EN MESHUR TÜRK PEHLİVANLARI: 14

M. Sami Karayel

MAKARNACI HÜSEYİN

İSTANBUL
AHMET HALİT KİTABEVİ

1948

KENAN MATBAASI
ISTANBUL — 1948

SULTAN AZİZİN BAŞPEHLİVANLARINDAN MAKARNACI HÜSEYİN

Makarnacı Hüseyin, son bir asır içinde gelip geçen Türk pehlivanlarının en ağırılarının ikincisidir. Tam yüz kırk okkalk dev cüsse bir pehlivandır. Birinci derecede ağırlığı Filiz Nurullah alır. Sultan Hamit devri başpehlivanlarından olan Filiz Nurullah yüz altmış beş okka idi. Filiz, okka itibariyle emsalinden çok fazla olmakla beraber boy itibariyle de yüksekti. Filizin boyu iki metre on sekiz santim idi.

Avrupalılar Filiz Nurullaha vahşi insan ismini vermişlerdi ve cihan pehlivanlıkları müsabakalarına koymamışlardı. Filiz Nurullah, meşhur cihan pehlivanı Kara Ahmetle Parise gidip cihan pehlivanlığı müsabakalarına girmek istemişti. Fakat beynelmilel güreş komitesi Filiz Nurullahı görünce şaşırılmıştı. Avrupa gazeteleri resmini basarak emsalsiz Türk pehlivanını beşer yaradılışının fevkinde olduğunu ilân ettiler. Korkularından şu kararı verdiler:

«Türk pehlivanı Filiz Nurullah boy ve okkaca çok fazla olduğundan güreşe kabul edilmemiştir. Türk pehlivanının eşi ve emsali yoktur».

Beynelmielel güreş komitesinin verdiği bu karar hatalı ve garezkârane idi. Bir insan ne kadar boyda olursa olsun, ne kadar okkalk olursa olsun nihayet insandı ve müsabakaya girebilirdi. Zaten cihan pehlivanlığı müsabakası ve seçimi demek herşeyin fevkinde insanların ve kuvvetlerin çarpışması demektir. Binaenaleyh, mademki, Filiz Nurullah eşsiz bir yaradılıştadır, öyle ise cihan pehlivanlığı hakkı insanların fevkinde yaradılışa sahip olan bu Türk pehlivanının hakkı idi.

Fakat Avrupalılar her işlerinde olduğu gibi bu işte de entrikalarını çevirdiler. Hele Fransızlar bu seçim ve karar işinde fazlaca müdahaleci oldular. Çünkü kendi pehlivanları olan Fransız arslanı namını verdikleri Polpons cihan pehlivanı idi ve Fransızlar bu seçimde de arslanlarını cihan pehlivanı

olarak bırakmak istiyorlardı. Filiz Nurullah'ı görünre ödlri kopmuştu. Ne yapacaklarını şaşırmişlardı.

Koca Yusuf tan ağızları yanan Fransızlar, Koca Yusufun iki iriliğinde Filiz Nurullah ile karşılaştıkları zaman küçük dillerini yutmuşlardı. Kara Ahmedi ufak tefek gördüklerinden derhal müsabakalara kaydetmişlerdi. İşte Filiz böyle bir Filizdi. Bir asırdanberi tanıdığımız pehlivanların en boylusu, en ağırı, en çetini id.

İşte Sultan Azizin başpehlivanlarından Makarnacı Hüseyin pehlivan da Filiz çapına yakın bir pehlivandı. Yalnız boyu Filiz kadar yoktu. İki metreye yakındı.

Makarnacı Hüseyin pehlivanın ayağına geydiği güreş kispeti tam kırk okka safi gelirdi.

Makarnacının aslen Deliormanlı olduğunu biliyoruz.. fakat Deliormanın hangi köyünden olduğu malûmumuz değil... Yalnız rivayet tarikiyle not ettiğimize nazaran aslen Zağradan olduğunu söyleyenler var. Fakat Şumnu köylerinden olması rivayeti daha kuvvetlidir. Sonra Makarnacının ustası da malûmumuz değildir. Malûm ya her Türk pehlivanının muhakkak bir ustası vardır. Lâkin çok eski pehlivanların bazı güreşlerine vâkıf olduğumuz halde ustalarının kimler olduğunu tesbit etmek mümkün olamamıştır. Bu sebeple Makarnacı Hüseyinin de ustası bizce malûm değildir.

Makarnacı, aslen Deliorman Türklerindedir. Bu cihet muhakkaktır. Makarnacı Hüseyin, senelerce Pomaklara karşı durmuş ve boğuşmuştur. Pomaklar, Makarnacıyı hiç çekemezlerdi.

Saray başpehlivanlığı Arnavutoğlundan sonra Pomak Kavasoglu Koca İbrahim'e düşmüştü. Kavasoglu, Pomak olduğundan Saray başpehlivanlığını Pomaklardan başkalarına kaptırmamağa çalışırdı. Kendi başpehlivanlığı zammında Pomaklardan gayri her kim meydana çıktıysa mağlûp etti ve saray kapısından içeri sokmak iktidarını bırakmadı.

Kavasoglu, güreşten çekilmek üzereyken Makarnacı Hüseyin yetişti ve Kavasogluna karşı koydu.

Kavasoglu, kendi akrabalarından üç kişiyi Makarnacının önüne dikti. Bu üç pehlivan da belâların belâsı idi. Bunlardan birincisi Pomak Kara İbo, ikincisi Pomak Kel Aliço, üçüncüsü de Pomak Karagöz Ali idi.

Kavasoglu, geçmek üzere iken Makarnacı yetişti. Makarnacıyı daha saray tanımıyordu. Makarnacı, ilk güreşini yani

baş güreşini Kırkpınarda yaptı ve hasımlarını yenerek Kavasoglu ile karşı karşıya kaldı.

Sonradan tetkik ettiğime göre Sultan Azizin başpehlivanları taşrada güreşirlerdi. Padişah başpehlivanı olduklarından dolayı güreşe girmemezlik etmezlerdi. Saray başpehlivanları, meşhur güreşlere giderler ve boy ölçüşürlerdi.

Eğer bu başpehlivanlar, saraydan ve huzurdan gayri güreş yapmamış olsalardı, pehlivanlık kabiliyetleri kalmazdı. Büsbütün âtil ve amelimanda olurlardı. Bazı kimselerin dedikleri gibi saray başpehlivanları yalnız huzuru padişahide güreşir takımından değillerdi.

Yalnız, şurası muhakkak ki, gerek ikinci Sultan Mahmut ve gerekse Sultan Mecit, ve daha evvelki hakanlar baş pehlivanlarını er meydanlarında tek başına kalmış olanlardan seçerlerdi.

Sultan Aziz de aynını yapardı. Her kim Kırkpınarda göze çaracak derecede ve üstüste hasımlarını yenerek başı kur-tarırsa onu hemen sarayına aldırırdı.

İşte Makarnacı da Kırkpınar çıkmalarındandır. Kırkpınarda başlarla tokuştuktan sonra saraya intisap etmiştir.

Makarnacının ilk baş güreşleri Sarı Ahmetle, Karagöz Ali ve Koca Baltacıyledir. Bu güreşler onu sıvıltmıştır. İlk baş güreşini Baltacı ile yapmıştır (1).

Makarnacının Baltacı ile güreşi çok alâka celbetmiştir ve Dramada olmuştur. Şöyle:

Baltacı, Dramada yapılan bir düğün güreşine gelmişti. Koca Baltacının Dramaya gelişi başa güreşecekleri kırmıştı. Çünkü başta elli altun vardı. Bir de tay...

Başa yüreşecek pehlivanlar, elli altun ile tayı almağa can atmışlardı. Aralarında da rekabet vardı.

Baş altına konan hediye azdı yirmi altun idi. Bu küçük hediye gözleri kamaştırmıyordu. Fakat Koca Baltacı, kispeti omuzlayıp gelince başa güreşecek pehlivanların ümtileri suya düştü. Çünkü Baltacı, müthiş bir adamdı. Yüz otuz okkaya yakın, kalıplı ve boylu bir dev idi. Aynı zamanda kırıcı bir adamdı.

Koca Baltacı, aslen Pomaktı. Kavasoglu Koca İbrahim ve

(1) Birkaç tane Baltacı namıyla başpehlivan vardır. Buna Koca Baltacı derler ve en meşhurlarıdır.

Kel Aliçolar diyarındandı. Birbirleriyle akrabalıkları yoktu.

Baltacı, Drama güreşinin baş ödülünü tek başına alıp gidecekti. Rakipsiz kalmıştı. Başa güreşecek beş on behlivan, Baltacının gelmesiyle baş altına kalmışlardı. Çünkü Baltacı oldukça dünyada baş ödülü alamazlardı. Hepsini birer birer kırarak mağlûp ederdi. Üste de mağlûp olurlar ve hem de on para ödül alamazlardı. Binaenaleyh, hiç olmazsa başaltına güreşip yirmi altunu kurtarmak daha evlâ idi.

Koca Baltacının gelişinden Dramalılar memnun olmamıştı. Başa heyecanlı güreşler olacaktı. Buna mâni olmuş idi. Pehlivanlar da Koca Baltacıya sinirlenmişlerdi. Hattâ içlerinden Kalafatçı Çanakkaleli meşhur Ahmet pehlivan rakiplerini etrafına topluyarak:

— Bana bakın be!.. bırakalım aramızdaki rekabeti... Şu herife bir çıvgar (1) çıkaralım.

Kalafatçı Ahmet, azılı ve okkâlî bir pehlivandı. Fakat Koca Baltacıdan bir gömlek aşağı idi. Ahmedin bu teklifini ancak iki pehlivan kabul etti. Diğerleri şu cevabı verdiler:

— Bu herife çıvgar olamaz... Hangimiz eline düşersek kırar ve bir daha güreşemez hale getirir... Vaz geçin bundan...

Kalafatçı, bunlara cevap verdi:

— Evvelâ ben çıkarım Baltacıya!..

Onlar da mukabele ettiler:

— Sonra kim çıkacak?..

Hulâsa: Bir tek Koca Baltacıya sekiz on kişi karşıkoymadılar. Çıvgar güreş kolaydır. Meselâ, sekiz pehlivan addediniz. Bu, pehlivanlar arasında Baltacı da vardır.

Pehlivanların yedisi birleşir.. ve sözleşirler. Baltacıya farzediniz Kalafatçı düştü. Diğerleri de birbirleriyle karşılaştılar.

Kalafatçı, yenilmeyi göze almıştır, fakat hasmını yormak ve onun güreşini körletmek için çabuk mağlûp olmamağa çalışır. Ezici ve kırıcı, ayı zamanda da yıpratıcı bir güreş tâbiyesi tutar... Bu suretle hasmı geciktirerek yorgun düşürür.

Diğer eşler ise yalancıktan ve ciddî güreş yapıyormuş gibi boğuşurlar, daha Baltacıya kim karşı koyabilecek ayarda ise onu yormadan boğuşurlar ve çabucak yenilirler veyahut tehlikeli bir oyuna girmiş süsü vererek pes ederler.

İşte böylelikle çıvgar çıkardıkları adamı yormağa çalışır-

(1) Çıvgar demek, bir olmak beraber olarak bir kişiyi yenmektir.

lar. Meselâ; sekiz kişinin altısı meydandan çekilir. Çıvgar çıkardıkları adam ortada hasmını yeneceğim diye uğraşır durur. Ötekiler yani galipler, yorgunsuz beklerler...

Farzediniz, Baltacı, kaç saat güreşten sonra Kalafatçıyı mağlûp etmiştir. Güreş kıran kırana olduğu için tekrar galipler arasında güreş başlar.

Bu sefer altı geri kalan kişiden üç kişi galip mevkiinde olduğundan çıvgarcılardan biriyle galip Baltacı tutuşur. Bu ikinci boğuşma ile de Baltacıyı yormağa, ezmeğe çalışırlar.. çabuk yenilmemek ve hasmı yorgunluğa götürmek için boğuşur... Baltacıyı, bu suretle ikinci bir devre güreşle birkaç saat daha yorarlar... Baltacı, farzediniz galip gelir...

Fakat güreş bitmez.. öteki çiftler anlaşarak güreştikleri için çabucak birbirlerine yenilmişlerdir ve galip olanı rahat rahat, yorgunsuz olarak Baltacıyı bekliyordur...

Baltacı, üçüncü bir devre olarak güreşe girer ve bu böyledir. Kıran kıranadır güreş... Yorgun Baltacıyı, en son kalan ve hiç yorulmayan mağlûp etmeğe çalışır ve birçok kereler çıvgar muvaffakiyetli neticeler verir...

Fakat çok azlı ve yüksek bir kabiliyette olan pehlivanlara çıvgar çıkarmak güçtür. Hâkim olan pehlivan, ilk karşısına çıkacak pehlivani bir daha güreş tutamayacak derecede zede-ler... İkincisini de aynı hale koyar...

Üçüncüsünde ise ne kadar yorulsa da yine kendisini korur, galip gelmese bile güreşi beraberliğe götürebilir.

Bu, böyle olduğuna nazaran her babayiğidin kârı değildir birinci, ikinci olarak çıvyar yapılan pehlivanın karşısına çıkmak.. işte Kalafatçı bunu söylemiş oluyordu. Yani:

— Evvelâ ben, çıkarım.. ikinci kim çıkacak?..

Pehlivanlar, çıvgarı yapamayınca, başaltına güreşmeğe karar verdiler. Başaltında birbirlerini ezeceklerdi. Hiç olmazsa yirmi liralık ödülü alacaklardı.

Dramalılar, iyi bir baş güreş yapmak arzusuna düşerek başa elli altun koymuşlardı. Bir de tay... Fakat Baltacının gelişi baş güreşi bozmuştu. Dramalılar ise baş güreş istiyorlardı. Koca bir düğün baş güreşsiz kalacaktı.

Drama ağalarından biri, Kalafatçıyı çağırdı ve:

— Pehlivan, Baltacıya karşı kim çıkarsa yüz altun koya-cağız...

Kalafatçı sordu

— Yenilirse...

— Yenilirse, kendisine yirmi beş altın vereceğiz.

Bu teklif Kalafatçının gözlerini kamaştırdı. Fakat pehlivanlıktan olmak da vardı. Tek başına Baltacıya karşı koymak güçtü. Herif, adamı yenmez, güreşi mahsustan uzatır.. sindire, sindire ezer, insanda ne barsak ne mide, ne ciğer bırakır... ve bir daha güreşemez hale getirir... Kalafatçı biraz mülâhazadan snra:

— Ağam!.. gel başka türlü yapalım..

— Nasıl?..

— Bir kişi daha bulayım... Onunla da uyuşunuz.. yani ona da beş on lira veriniz. Üç kişi çıkalım... Kur'a atılsın... bir dalavereye getirelim, ben, sona kalayım.

— Olur...

Bu, kur'a meselesi de şöyledir. Eğer meydana üç pehlivan çıkar, veyahut meydanda sona üç pehlivan kalırsa kur'a atarlar, hangi pehlivana güreş çıkarsa onlar evvel güreşirler... Bir tanesi güreşmeden harice kalır.. Fakat galibi bekler.. galip gelen tek bir güreş yapmış olur. Kur'a isabet eden galip ise iki defa güreşmiş olur. İşte Kalafatçı bu kurnazlığı bulmuştu ve son olarak Baltacının karşısına çıkacaktı. Kalafatçı, ağadan müsaade aldı. Arkadaşlarının yanına geldi ve şu teklifte bulundu:

— Dramalılar, baş güreş istiyorlar.. ortaya yüz lira koyuyorlar. Mağlûp olcuklara da yirmi beşer lira verecekler.

Dedikten sonra en yakın arkadaşlarından Hayrabolulu Koca Hasana:

— Hasan, benimle beraber gider misin!.. Şu herife bir güreş çıkaralım.

Diye teklifte bulundu. Koca Mehmet, gözü kara bir pehlivandı. Baltacıya karşı koymak istiyordu. O da Kalafatçı gibi okkalı bir adamdı. Kendi kendine söylendi:

— Yahu, nedir bu heriflerden çektiğimiz?.. Meydanı gelip keserler be!.. Bizim hakkımız yok mu be.. Biz de pehlivanız be!.. Ulan Kalafatçı, beraberim seninle... Şeref için boğuşacağım... öldürecek değil ya bu herif bizi. Hem de ilk evvel ben, tutacağım...

dedi.

Karar karardı. Kalafatçı, Dramalı ağalara vaziyeti anlattı. Dramalılar, bu iddialı güreşe memnun oldular. Herhalde

heyecanlı bir güreş olacaktı. Haber, çok geçmeden Baltacıya iriştı. Koca Baltacı, başını sallıyarak:

— Vallahi gebertirim meydan yerinde!..

Diye söylendi. Üste de:

— O, Hayrabolulu mu çıkacak!.. Onun açılmış yerlerini iyice bir kalafat yapayım da görsün...

Diyordu. Şaka değil Koca Baltacı, yapardı. Korkunç bir Pomaktı. Kel Aliço ayaında bir pehlivandı. Kavasoglu ile beraber güreşleri vardı. Fakat bir defasında Kavasogluna açık düşmüştü.

Güreşler başladı. Küçük güreşlerden sonra büyük orta meydana çıktı. Baş güreşlerin iddialı olacağından dolayı Dramalılar memnundu. Ağalar fazla para vereceklerdi. Bunun kıymeti yoktu. İş düğün dernek yerinde olsun idi ve bu da olmuştı.

Hayrabolulu, Baltacıya iyi dayanır ve onu üç dört saat yorarsa Kalafatçı belki hasmına birşeyler yapabilirdi. Hayraboluluya; Kalafatçı boyunduruğunu vuruyordu:

— Aman, güreşi uzat... Aman, yor herifi!.. Bunu yaparsan birşeye benzetiriz... yenersen yüz liraya da ortağız... Bırak yüz lirayı şu herife bir ders verelim... Gelip karşımıza dikilmesin... Her vakit meydanı kesiyor bu herif bel!..

— Doğru söylüyorsun!.. Biz, bunlar dikildikçe başaltında mı güreşeceğiz... Son kuvvetle çarpışacağım...

*
**

Başaltı güreşleri olmağa başladı. Kalafatçı ile, Hayrabolulu meydana çıkmamışlardı. Baltacıya meydan okumak üzere yerlerinde oturuyorlardı.

Başaltı güreşleri heyecan içinde devam edip dururken ortalıkta bir kaynaşma oldu. Uzaktan görünen bir yaylı araba iki kuvvetli atın yardımıyla tozu dumana katarak geliyordu. Araba meydan yerine yaklaşıp nihayet dayandı ve durdu. İçinden dev gibi bir adam çıktı. Birçokları bu adamı tanıdı ve fı-sıl-daşmağa başladılar:

— Makarnacı geldi!..

— Ama, başaltı güreşlerini kaçırdı.

Makarnacı, daha bas pehlivan değildi. Başaltının en ileri pehlivanlarındandı. Meselâ: Makarnacı, hem Kalafatçıyı ve

hem de Hayraboluluyu birer kere mağlûp etmişlerdendi. Aralarında müthiş rekabet vardı. Her iki pehlivan da Makarnacıdan kazıklarını çıkarmak için fırsat kolluyorlardı.

Makarnacı arabadan indi. Kispetini omuzuna vurarak Dramalıların bulunduğu yere yürüdü. Hoş beşten sonra Drama ağaları:

— Pehlivan, güreşe yetişemedin!..

— Neden?..

— Başaltı olup bitiyor...

Denilince de:

— Ben, başa güreşeceğim... kim olursa çıkacağım...

Dedi.

Drama ağaları, daha ziyade sevindiler. Makarnacının başa güreşmesi musaraaya daha büyük zevk ve can verecekti.

Makarnacı sordu:

— Başa kim var?..

Ağalardan biri:

— Koca Baltacı var...

—Ya!. Burada demek... başka!..

— Ondan başka kimse yok... Fakat baş güreş olsun diye bir tertip yaptık:

— Nasıl?..

— Kalafatçı ile Hayrabolulu Baltacıya karşı çıkacaklar...

Dedikten sonra ağa, tertibi anlattı. Bunun üzerine Makarnacı:

— Ben, tek başıma Baltacıya çıkarım... Ödülü bana veriniz.

Deyince, Dramalı ağalar:

— Bir kere Kalafatçıya ve Hayraboluluya söz verdik... Evvelce olmuş olsaydı olurdu. Adamlar, başaltına da çıkmadılar. Şimdi nasıl vazgeçebiliriz.

Makarnacı mantıklı olan bu tertibe müdahale etmedi. Şu mukabelede bulundu:

— Pek âlâ, öyle ise hep göreşiriz...

Makarnacının bu sözü acı idi. Ortada Hayrabolulu ile Kalafatçının kurduğu plân suya düşüyordu. Affedersiniz atlar tepişecek eşekler ezilecekti. Talihsiz Kalafatçı ve Hayrabolulu fena vaziyete düşmüşlerdi.

Makarnacı, Dramalılarla konuşurken Kalafatçı yetişti. Sözlere kulak misafiri olmağa çalıştı. Ağalardan biri:

— Kalafatçı, iş değişti...

Deyince; o:

— Neden?..

— Makarnacı Hüseyin geldi.

— Gelsin bize ne? O, başaltına güreşcekti yetişemedi.

— Öyle değil... Makarnacı, başa güreşmek üzere gelmiş...

— Ya!...

— Evet...

— Baltacıya mı çıkacak?..

— Öyle...

— Pek âlâ.. hep beraber güreşiriz öyle ise...

Demeden başka çare bulamadı. Fakat Kalafatçı sapsarı olmuştu. Zaten Makarnacı devi ile rekabet halinde idi. Devler bir iken iki olmuştu. Bu iş ne çıvgara ve ne de oyunbazlığa gelmezdi.

Kalafatçı pek âlâdan sonra, Makarnacının yüzüne bile bakmadan dönüp gitti. Hayrabolulunun yanına geldi. Fakat rengi sapsarı idi. Hayrabolulu, arkadaşını telâşlı bulunca sordu:

— Ne o? ne var?..

Kalafatçı, meseleyi anlattı. Hayrabolulu da sararmıştı söyledi:

— Ulan bu, ne talihsizlik be ..

—

— Ne yapacağız şimdi?..

— Güreşeceğiz!..

— Öyle...

— Kimbilir böyle olacağını!.. keşke başaltına güreşe idik..

— Makarnacının başa meydan okumasına şaştım...

— Ben de...

— Kendisi mi istemiş başa güreşmeyi yoksa Dramalılar mı teşvik etmiş?

— Hayır, kendisi başa güreşmek üzere gelmiş..

— Baltacının burada olduğunu biliyor mu imşi ..

— Orasını bilmiyorum.. herhalde bilerek gelmiş olacak...

— Şimdi kur'a filân kalmadı.

— Öyle...

— Birisi sana, birisi bana düşecek!...

İnşallah Makarnacı bana düşer...

— Yooo... ben, ben isterim onu.. daha hâlâ kazığı duruyor arımda.

Makarnacı Hüseyin'in başa güreşi etrafa yayılmıştı. On

binlerce seyirci memnundu. Koca Baltacıya karşı genç ve dinç pehlivanlar meydanı okuyordu. Sıkı ve celâlli bir müsaraa olacaktı.

*
**

Başaltı güreşleri: bitti. Cazgır, ortaya çıkmış bağıırıyordu: — Başa güreşecekler kazan dibine!..

Dört pehlivan da soyunmuş, ayaklarında kispetleri bekliyorlardı. Cazgır, bağıırır bağıırmaz kazan dibine yollandılar. Evvelâ Koca Baltacı göründü. bıyıkları, hırsından dindik olmuştu. Ustura ile kazınmış kafasında saç olmuş olsaydı, belki onlar da havaya dikilmiş olacaktı.

Koca Baltacı, kendisine meydan okunduğundan dolayı müthiş sinirli idi. Demek kendisinden bir gömlek aşağı ve baş altı olacak pehlivanlar kendisine meydan okuyabiliyorlardı. Kendis o kadar küçülmüş mü idi?..

Baltacı, önüne gelen hasmı kırıp geçirecekti. Görüyordu ki, şimdi ortaya bir de Makarnacı Hüseyin çıkmıştı. Bu, hasımları üst üste mağlûp edip meydandan çıkamazsa erkek sayılmazdı.

Pehlivanlar, kazan dibine dizildiler. Makarnacı Hüseyin, sakindi. Karayağız ablak yüzünde tek bir tereddüt ve çekingenlik çizgisi bile hissedilmiyordu.

Fakat Hayraboıulu ile Kalafatçının heyecanlı oldukları âşikârdı. Her ikisinin de renkleri uçtu. Dudaklarının titrediği belli oluyordu.

Seyirciler, birbirlerine:

— Bak şu Hayraboıulu ile Kalafatçıya.. uçmuş renkleri!..

— Ezilecek bu, Kalafatçı ile Hayraboıulu...

— Asıl güreş Makarnacı ile Koca Mustafa arasında olacak..

— İyi oldu Makarnacının geldiği..

Bazıları da şöyle konuşuyordu:

— Makarnacı, Baltacıyı yenemez...

— Çok ustadır Baltacı. Hem de zehir gibidir...

— Baltacı, Makarnacı Hüseyini yenemez.. berabere kalır

bu güreş...

Muhtelif fikirler ortada dolaşıyordu. Hiç kimse birşey bilememişti. Netice hakkında hüküm vermek doğru değildi. Fa-

kat Baltacının eski bir başpehlivan olması dolayısıyla galibiyet fikirleri onun üzerinde toplanabilirdi.

Eşlerin tutulması da mesele idi. Cazgır; acaba eşleri nasıl tutacaktı? Makarnacı ile Baltacıyı ilk elde eşleyecek mi idi?..

Pehlivanlar, yağlandılar, cazgırın eş tutması için dizildiler. İhtiyar ve usta cazgır, pehlivanlara yanaştı. Kalafatçının bileğinden tutarak Makarnacının yanına getirdi. Hayrabolunun kolundan tutup Baltacının yanına koydu.

Eşler, belli olmuştu. İtiraz olamazdı. Cazgır ne isterse öyle yapardı. Hakem heyeti de kabul ederdi. Çünkü cazgır, daima eski başpehlivanlardan ihtiyar bir adam olurdu. Bu sebeple bu kadar pehlivanları tanırdı. Herkesin derecesine göre eş tutmasını bilirdi. Kalafatçı memnundu. Makarnacı ile tutacaktı. Hayrabolunun vaziyeti kötü idi. İlk hamlede Baltacıya düşmüştü. Felâketti. Seyirciler bile:

— Eyvah!.. Hayrabolulu yandı..

Diyorlardı. Bu işi Hayrabolulu da böyle düşünüyordu. Kabak kendi başına patlamıştı.

Cazgır, pehlivanları eşledikten sonra kıbleye çevirdi. Pehlivanlar el bağliyerek rükûa vardılar. Cazgır, duasını yaptı. Ondan sonra pehlivanların menkıbelerini okumağa başladı. Baltacı için şöyle diyordu:

— Buna, Koca Baltacı derler. Çaprazları çetin, küntesi biamandır. Hey, Hayrabolulu, koru kendini çaprazdan, kün-teden!..

Makarnacı için de:

— Buna Makarnacı Hüseyin derler... Boyundurukları yamandır. Tırpanları keskindir. Heyy!.. Kalafatçı kolla kendini!..

Merasim bitti. Pehlivanlar meydana uğradı. Makarnacı, hiç de eski Makarnacı değildi. Üste koymuştu. Tam bir başpehlivan çalımını almıştı. Daha ilk kapışmada kendisini gösterdi. Kalafatçıyı bir elde toplayarak sürdü ve bastırıp altına aldı.

Kalafatçı, on beş dakika Makarnacının altında ecel teri döktü, yenilmemek için çırpındı. Birkaç defasında azkalsın yeniliyordu. Görülüyordu ki Hüseyin, ilk elden hasmının işini bitirmek istiyordu. Kalafatçı, bin müşkülâtle hasmın altından kalkabildi. Baltacı, yan gözle Makarnacıyı gözlüyordu. Kalafatçıyı ne hale koyduğunu gördü. Kurnaz kurt ve eski pehlivan, Makarnacının kendisi için tehlikeli bir hasım olduğuna

hükmetti ve netice güreşi Makarnacı ile beraber yapacağına kani oldu. Bu sebeple hasmı Hayraboluluyu meydanda fazla bekletmeyip çıkarmak gerekti. Görüyordu ki, Makarnacı Hüseyin hasmını bir an evvel meydandan çıkaracaktı.

Kalafatçı, Makarnacının karşısında beş dakika kadar barınabildi. Ayağa kalktıktan sonra hasmına yüklenmek isteyen Kalafatçı, Makarnacının, o Makarnacı olmadığını gördü. Beş dakika içinde Kalafatçıyı, elense ve tırpanlarla dağıtarak tek çapraz budayıp altına aldı. Bu, Kalafatçının ikinci defa olarak alta düşüşü idi.

Kalafatçı, barınamayacağını anladı. Değil Makarnacının kazığını çıkarmak ikinci bir kazık daha yiyeceğine emin oldu. Kendi kendine şu kararı verdi:

— Herif ağır basıyor!.. güreşi müdafaaya dökmek lâzım. Berabere götürmeli güreşi...

Kalafatçının bu düşüncüsü doğru idi. Hiç olmazsa güreşi berabere götürmek icap ederdi. Yoksa yenilecekti. Taarruzdan vazgeçmek, müdafaaya girmek muvafıktı.

Kalafatçı altta sımsıkı bir müdafaaya güreşi yapmağa başladı. Oyun vermemek için her türlü marifetleri yapıyordu. Makarnacı hasmını mağlûp etmek için oyundan oyuna geçiyordu. Nefes aldırıyor Kalafatçıya...

Bu sıralarda yani güreşin yirmi beşinci dakikalarına doğru Baltacı Hayraboluluyu eze, kıra bastırdı. Hayrabolulu, hatır ve hayale gelmez bir surette hasmına dayanıyordu. Kırıcı olan Baltacı, hasmını ayakta tam yirmi beş dakika hırpalamıştı. Zaten Baltacının güreşi böyleydi. Pomaklar böyle güreşirdi. Evvelâ hasmı ezerler ondan sonra leşini yenerlerdi. İşte Baltacı da bunu yapıyordu.

Yirmi beş dakika bir güreşten sonra zorlu bir aşırma ile zorla boyunduruk almıştı. Hasmını öküz sürer gibi süre, süre dizleyerek altına almıştı.

Bu sırada Kalafatçı, kendini kurtarıp ayağa kalkmış bulunuyordu. Nasılsa bir kolu baskı ile, fırsat bulup ayağa kalabilmişti. Makarnacı, ayağa kalkar kalkmaz çırpınıp bir na'ra savurdu...

— Hay maşallah!..

Bu, Kalafatçıyı takdirdi. Hakikaten Kalafatçı güzel ve ustalıklı bir kalkış yapmıştı. Makarnacıya karşı Kalafatçı da bir na'ra savurdu...

— Haydı Makarnacı be! .

İki pehlivan ayağa kalktıktan sonra boğuşmağa koyuldular. Fakat bu seferki boğuşma evvelkilere benzemiyordu. Çünkü Kalafatçı, tamamıyla müdafaaya çekilmişti. Yalnız Makarnacı hücum ve hamlede bulunuyordu.

Makarnacı, hasmın müdafaaya çekildiğini sezince güreşi daha ziyade bindirdi. Sağlı sollu kuvvetli elenselerle, tırpanlarla Kalafatçıyı dağıtmağa koyuldu.

Kalafatçı da mukabele ediyordu... Fakat daima müdafaada kalıyordu. Ayak güreşi fazla sürdü. Ve bu tabii idi. Çünkü Kalafatçı müdafaada idi.

Baltacı, Hayraboluluyu altta epeyce daha ezdi. Kurtkapanı ile öldüresiye ütüledi, boğdu. Fakat zorlu hasmına, ne pes dedirebildi ve ne de yenebildi .

Hayrabolulu, canını dişine takmış öyle güreşiyordu. İşin tuhafı şu idi ki, müthiş hasmı karşısında Hayrabolulu müdafaaya bile geçmeği düşünmemişti. Dayanıyordu. Üste de hasma mukabelede kusur etmiyordu.

Hayrabolulu, nihayet ayağa kalktı. Baltacı, hasmını kaçırmamak için uğraştı ise de zaptedemedi. Kemaneyi budayıp ustaca doğruldu.

Bu güreş de ayağa intikal etmiş oldu. Fakat güreş kendini göstermişti. Evvelce Makarnacı için tereddütlere düşüp şüpheli surette konuşanlar şimdi:

- Makarnacı, çok değişmiş...
- Hiç eski Makarnacı değil...
- Kalafatçıyı çocuk gibi eziyor be!..
- Yenecek Kalafatçıyı...
- Asıl güreş, Makarnacı ile Baltacı arasında olacak...

Dramalılar, güreşlerden memnundu. Verecekleri para boşa gitmiyecekti. Düğün sahibi Makarnacının gelmesi ve, baş güreşin başlanması dolayısıyla şeref duyuyordu .

••

Baltacı, hasmi ezdikçe na'ralarını sıklaştırmağa başladı. Hasmını ezilmiş gören Pomak her vakit böyle yapardı. Hasım zebunlaştı mı çırpınıç na'ra atmaları da çoğalırdı. İkide birde çırpınır ve :

— Hayda be!..

- Haydi Hayrabolulu be!..
- Habire!..
- Hah!..
- Huh!..

Pomak, coşmuştu. Elinden gelse Hayraboluluyu yiyecekti.

*
**

Makarnacı Hüseyin, hasmını müthiş hırpalıyordu. Kalafatçı, büzüldükçe büzüldü. Hasmına oyun kaptırmamak için elinden geleni yapıyordu. Makarnacı, hasmının tamamiye müdafaaya çekilip güreşi uzatacağını ve bu suretle güreşi beraberliğe götürmek istediğini sezdi.

Etraftan bağırıyorlardı!.

- Kalafatçı, bozulma!..
- Güreş yap be!..
- Güreş istiyoruz senden!..
- Beraberlik yok...

Kalafatçının tuttuğu yol hakem heyetinin de nazarı dikkatini celbetti. Çünkü güreşi yalnız Makarnacı yapıyordu. Hasmı ise mütemadiyen kaçak boğuşuyordu. Böyle tatsız güreş olmazdı.

Hakem heyeti, cazgıra bağırdı ve şu kararı tebliğ etti:

— Kalafatçı, kaçak güreşiyor.. kendisine söyle.. beraberlik yok... ölüncüye kadar güreş var... Galip ve mağlûp var. Yahut pes etsin.

Cazgır meydana yürüdü. Davul zurnaları susturdu iki pehlivanın arasına girerek ayırdı. Kalafatçının omuzuna elini koyarak :

— Bana bak, Kalafatçı!... beraberlik yok... Böyle kaçak güreşme..

Deyince, Kalafatçı kızdı, hiddetle cevap verdi:

- Abe! güreşiyoruz ya... Kendimizi öldürecek değiliz ya!.
 - Hiç güreşmiyorsun! boyuna kaçıyorsun!.. beraberlik yok... Güreş yapmıyacaksan pes et!..
 - Neden pes ediyor muşum be ..
 - İşte bu kadar söyleyeceğim.. hakem kararı da var. Eğer güreş yapmazsan Makarnacıyı galip ilân ederim.
 - Sen, bana düşmansın!.. Güreşiyoruz ya! .
- Diye yaygarayı bastı. Fakat haksızdı. Zoru görünce kı-

virmişti. Halbuki güreş dediğın iki tarafın çalışmasıyle olurdu. Mütemediyen kaçmak usulden değildi.

Makarnacı, sessizdi. Cazgır, son ihtarını da yaptıktan sonra meydandan çekildi. Davul, zurnalar tekrar vurmağa ve çalmağa başladılar.

Kalafatçı, vaki olan ihtar üzerine biraz canlandı. Biraz şahlandı. Güreşe girer gibi oldu. Makarnacı, hasmın bu hareketinden istifade etti. Sıkı bir çapraz toplıyarak sürdürdü. Kalafatçı, kapana girmişti. Yenileceğini anlıyan kalafatçı, derhal dönerek alta yattı. Ayakta kalmış olsaydı muhakkak bir çengele uğrıyarak açık düşecekti.

Seyirciler bağırıyordu:

— Ha Makarnacı!..

Dramalılar, her nedense Makarnacı taraftarı olmuşlardı. Çünkü düğünlerine şenlik vermişti. Baş güreşe can katmıştı. Bu sebeple Makarnacıyı korur vaziyette bağrışmalarda bulunuyorlardı.

Kalafatçı, alta düşer düşmez toparlandı. Hemen büzüldü. Hasmina oyun kaptırmamak için kirpiye dönmüştü. Ne sarma veriyordu, ne de diğer oyunları. Makarnacı, iki üç defa uğraştı. Hasmın müdafaada kaldığını görünce kazıkladı. İri kolunu karnına soktu, iyice bastı. Bu, toplanıp büzülmeye gelmiyen bir oyundu.

Makarnacı, hasmına zorlu bir kazık vurduktan sonra bir denbire önden gırtlakladı. Öyle hızlı ve hırslı bir gırtlak vurdu ki, Kalafatçı gerisin geriye düştü ve açılıp yenildi.

Makarnacı, hasmını zorla ve gıcıri bükme yenmişti. Hemen ayağa kalkarak galip temannasını çaktı. Ve bağırırcasına söyledi :

— Abe! nedir kirpi gibi büzülürsün be!.. Haydi büzül be!..

Makarnacının yaptığı oyun şaheserdi. Kalafatçı, kispetinın arka kasnak boşluğunu da apışları arasına alıp saklıyamazdı ya?.. Mademki hasmı, oyun vermemek için her türlü kur nazlığı yapıyordu. Ona en zor bir oyunla mukabele etmek lâzımdı. İşte Makarnacı da bunu yapmıştı.

Makarnacının kazık oyununa Kalafatçı bile şaşmıştı. Böyle bir oyunla mağlûp olacağını akıl ve hayaline bile getirmemişti.

Kalafatçı, mağlûp olduğu yerden kalktı. Oldu, olmadı lâfını etmeden meydandan kaçır gibi terkedip gitti.

Makarnacı, iri gövdesini iki tarafa sallıyarak sessizce soyunduğu yere döndü. Dramalılar, etrafını aldılar.. Onu takdir ve tahsin ediyorlardı.

Makarnacı, kendisinin çok iyi olduğunu gördü. Çünkü Kalafatçı eline hafif gelmişti. Dramalılar da ona:

— Pehlivan, çok iyisin bu sıra! .

Diyorlardı. Ve:

—İnşallah Baltacıyı da yeneceksin!..

Baltacı, Makarnacının tuttuğu güreşi göz kuyruğuyla takip etmişti. Kalafatçıyı nasıl ezdiğini ve bitirdiğini görmüştü. Kazıkla ve zorla mağlûp ettiğine de şahit olmuştu. Bu hal Baltacıyı düşündürdü.

Baltacı, daha hâlâ Hayrabolulu ile boğuşup duruyordu. Hasmını bin bir zora koştığı halde bir türlü yenemiyordu. Bu böyle devam ederse iyi değildi. Yorgun düşecekti ve yorgun olarak Makarnacının karşısına çıkacaktı. Yani, Baltacıyı kötü kötü düşünceler almıştı. Biraz evvel böbürlenen Baltacı, şimdi mağmumdu. Makarnacının eski Makarnacı olmadığını anlamıştı.

Etraftan bağıyorlardı :

— Ha Hayrabolulu!..

— Dayan!..

Ve Dramalılar, diğer seyirciler Hayraboluluyu tutuyorlardı. Zayıfı tutmak Türklük şiarı idi. Bu sebeple Hayraboluluyu teşci ve tahrik edici sözler söylüyorlardı.

Baltacı, Makarnacının galibiyetinden sonra güreşi daha ziyade kırıcı bir hale getirdi. Hasmını bir an evvel ezerek yenmek gücüne düştü.

Fakat Hayrabolulu, elinden geldiği kadar mukapelede kusur etmiyordu. Baltacı, nekadarcırpınıyor ,nekadarcı hamle ediyorsa hep boşa gidiyordu. Hasmı, ezile büzüle kırılmadan, dökülmeden kendini müdafaada devam ediyordu.

Pomak, sinirlerdikçe sinirlendi.. kızdııkça kızdı. Çünkü güreş uzadııkça uzuyordu. Bu iyi bir şey değildi.

Nihayet Baltacı, hasmını tek paça altına aldı. Zorla ve kırasıya kurtkapanına girdi, koliyle girtlağını sardı. Müthiş bir hareketle ezmeğe koyuldu. Bir yandan da çevirmeğe çalışıyordu.

Hayrabolulu da artık takat kalmamıştı. Beli, ensesi, kolu budu kırılmıştı.

Etraftan bağıryorlardı:

— Dayan!..

— Sıkı dur Hayrabolulu!..

Fakat ne bu teşvik ve tahrikler ve ne de Hayrabolulunun inadı ve mukavemeti Pomağın son olan ezici zoruna kâfi gelmedi. Baltacı, hasmını zorlaya zorlaya çevirdi ve mağlûp etti. Hattâ hırsından göğsüne oturdu ve bağırdı!..

— Abe, zorlasana be!..

Hayrabolulu da meydandan çıktı. Fakat Baltacıya pahalıya mal olmuştu. Ona üç saatlik bir güreş atılmıştı. Nefesini soluğunu kesmişti. Bu, güreş Makarnacıya yaramıştı. Sanki Makarnacı, Hayrabolulu ile bir olarak Baltacıya çıvgar çıkar-mıştı.

Baltacı, söylene söylene meydandan ayrıldı. Fena küfür ediyordu.

— Abe!.. zorlar durur kendini be!.. Tehey!.. öldürürüm be!.

Yapar mı, yapardı?. Eğer ortada başka bir güreş olmasaydı, güreşi beş saat ,altı saat uzatır ve eze eze Hayraboluluyu öldürürdü.

*
**

Cazgır ortaya çıktı ,bağırdı:

— Makarnacı Hüseyin pehlivanla Baltacı güreşecekler. Baltacıya dinlenmesi için on beş dakika istirahat verdik... Güreş kırankıranadır. Hariçten müdahale yoktur. Aynı zamanda güreş; yenişinceye kadardır. Beraberlik yok... Gece de olsa güreşe devam edilecektir.

Makarnacı, kispeti ayağında bekliyordu. Çok keyifli idi. Dramalılarla şakalaşuyordu.

Baltacı, biraz düşünceli idi. Çünkü Hayrabolulu onu iyice üz-müştü. Bir baş pehlivandı.

On beş dakika bitti. Cazgır, kazan dibinden meydana ilerleyerek bağırdı:

— Makarnacı, Baltacı kazan dibine!..

Baltacı, ancak nefeslenmişti. İki pehlivan, kazan dibine yollandılar. Kazan dibine evvelâ Makarnacı geldi. Baltacının asabiyet içinde olduğu görülüyordu. Herhalde sıkı bir pomak güreşi olacaktı. Makarnacı da ağır bir adam olduğundan tırpanlar, elenseler gırla gidecekti.

Güreş başlamadan evvel cazgır, pehlivanlara ve seyircilere sözlerini tekrarlardı:

— Güreş, kıran kıranadır. Mağlûbiyet çivi yukarıdır. Yani Pomak usulü (Pomak usulü ve çivi yukarı demek tam sırtüstü demektir). Hariçten güreşe müdahale yok... Beraberlik yok... Hasımı bırakıp göz silmeğe, kazan dibine yağ tazelemeğe gitmek yok...

Cazgır, söyleyeceklerini söyledikten sonra hasımları meydana salıverdi. Dehşetli bir boğuşma olduğu muhakkaktı. On binlerce seyirci heyecan içinde idiler.

Güreşe ilk olarak Baltacı girdi. Ve bir sıkı hamle yaparak Makarnacıya tek paça daldı. Hüseyin, hemen mukabele ederek karşıladi. Biraz sonra Baltacı tekrar tek paçaya saldı. Hüseyin yine karşıladi.

Baltacının dalışları tevali eder oldu. Bunun üzerine Makarnacı, hasımının son dalışına boyundurukla mukabele etti. Baltacıyı öldüresiye boğdu... Yalnız boğmadı sürüdü.

Bu, bir dersi ibretti. Yani Makarnacı, hasmına şunu anlatmak istiyordu:

— Üst üste paçama dalma... Bir kaç kere daldın.. usulü veçhile karşılayıp kurtardım. Fakat durmadan dalıyorsun Başka oyunlarına gir... Mademki başka türlü hareket etmeyip bir oyun üzerinde durmak istiyorsun! al sana bir boyunduruk bir daha dalarsan boğarım seni!..

Pehlivanlıkta kaide böyledir. Hasım bir oyun üzerine, bilhassa paça kapmasına devam ederse boyundurukla mukabele edilip ezilir. Makarnacı da bunu yapmıştı.

Baltacı, zorlandı, lâkin boyunduruğu sökemedi. Hüseyin de, ne kadar gücü varsa boğdu, sürükledi. Sonra bıraktı.

Baltacı, boyunduruktan şersem çıkmıştı. Bir iki dakika akli başına gelmedi. Çok geçmeden Baltacı enseden bir aşırma boyunduruk alarak Makarnacıyı boğmağa başladı.

Baltacının bu hareketi pehlivanlığa mugayirdi. Pehlivanlık erkânına, oyuna münafi idi. Durup dururken boyunduruk almak gıcır sayılırdı. Boyunduruk ancak bir oyuna mukabele olarak takılırdı. Yoksa hasımdan intikam almak için ense enseye dururken aşırma boyunduruk almak küçüklük idi.

Bu hali gören Dramalılar bağırmağa başladılar:

— Baltacı kendine gel!..

— Güreş yap!..

Makarnacı, boyunduruk altında boğuldu. O da boyunduruğu sökemedi. Baltacı, epeyce intikamını aldı. Hattâ fazlasıyla hareket etti. Nihayet o da boyunduruğu söktü.

Görülüyordu ki, Baltacı, haksızlık ediyordu. Durup dururken kavga çıkacaktı. Ahali birbirine girecekti. Zaptiyeler ve mevki kumandanı ile kaymakam güreşi menedeceklerdi.

Makarnacı, boyunduruktan berbat çıktı. Yüzü gözü mosmor olmuştu. Dudağı patlamıştı.

İki pehlivan, birbirine girdiler. Koç gibi boğuşuyorlardı. Ense ense dururken bu sefer de Makarnacı bir aşırma boyunduruğa düşürdü hasmını...

Aman Allah!.. öldüresiye boğup sürmeğe başladı. Çeke çeke gaddarcasına sürüp çekti. Dizlemeğe ve altına almağa çalışıyordu. Makarnacı, haklı idi. Dramalılar bağırmağa başladılar:

— Boğ!..

— Makarnacı, bırakma!..

— Öldür!..

Kavga çıkacaktı. Anlaşılan Baltacının da istediği o idi; çünkü ilk tutuşmalarda Makarnacının fazla olduğunu sezmişti. Güreşi başka kalıba dökmek istiyordu.

Makarnacı ,nihayet Baltacının zoruna ve mukabelesine galip geldi. Çeke, sürükleye hasmı dizletti. Baltacı, namusu belâsı alta yatmak istiyordu. Fakat hasmın zoru hareketini bozdu. Yoksa boğulacaktı.

Baltacı, yerde sürüklenir gibi dizlendi. Bunun üzerine Makarnacı, boyunduruğu bırakıp hemen kemaneye sıçradı. Baltacı, o derece bitmişti ki kemaneye geçen hasmına mukabeleden âciz kaldı. Kalkıp ayağa fırlamak bile aklına gelmedi.

Bu hal on binlerce seyirciyi heyecana düşürdü. Nasıl düşürmesin idi?.. İlk defa olarak başa çıkan Makarnacı, sayılı bir baş pehlivanı, sürükleyerek altına almıştı.

Baltacı, biraz kendini topladıktan sonra ayağa kalkmağa teşebbüs etti. Mücadele çetin oldu. Makarnacı, hasmını iyice sarmalamış ve bağlamıştı. Baltacı, on dakikadan fazla alta kaldı. Oyundan oyuna tehlikelere düştü. Fakat hepsinden de kendini kurtardı. Nihayet sarmadan sarmaya geçerek ustalıklarla Makarnacıyı altına almağa muvaffak oldu. E!.. ne de olsa eski ve sayılı bir başpehlivandı. Birçok açmazları olması lâzımdı.

Makarnacıyı altına alan Baltacı, daha ziyade dirildi. Onu altından kaldırmamak ve mağlûp etmek için canavar gibi saldırdı hasmına...

Fakat, Baltacı hasmını ancak beş dakika tutabildi altında.. Sarmadan künteye geçen ve hasmını aşırnak istiyen Baltacı sağ ayağını hasmına kaptırdı.

Makarnacı sağ elyile hasmının sağ ayağını doladı. İçten topuk tutarak doğruldu. Bu hareket Baltacıyı tehlikeye düşürdü. Hemen künteyi söktü kendi derdine düştü. Dönerek kaçtı. Bu suretle de ayağı sökülmüş oldu.

Makarnacı, ayağa kalktı. Çırpınarak bir na'ra savurdu: .
— Hayda be!..

Pomak, hasmı yalnız bırakmadı.. o da çırpınarak bir na'ra savurdu:

— Hayda!..

İki pehlivan ayakta ense enseye geldiler. Lâkin Baltacının gözü intikam almaktaydı. Makarnacıya bir aşırna boyunduruk vurarak boğacaktı ve bokunduruğu çözmeyip devam ettirecekti. Makarnacı, hasmının mukabele edeceğini bildiği için kendini koruyordu. Aşırna boyunduruğa gelmemek için bir eliyle hasmın gırtlakına dayanmış öyle duruyordu. Aynı zamanda da hasmın dalmasına mâni olmuş oluyordu.

Yağ güreşinde gırtlak desteklemek usuldendir. Ense enseye gelen pehlivanlar ekseriyetle gırtlak desteklerler. Bu hareket çene altından hasmın başını bağlamak demektir. Hasım dalmakta engele takılmış olur. Bu bir engel oyunudur.

Baltacı, aşırna boyunduruk alacağım diye uğraştı durdu. Alamadı... Makarnacı da hasmını oyuna düşürmek için fırsat arıyordu. Nihayet Baltacıyı çapraza düşürdü.

Makarnacının çaprazı namlı idi. Çapraza düşen Baltacı, hasmını gırtlaklayıp durdurmak istedi, muvaffak olamadı. yan gideyim dedi, onu da yapamadı.

Makarnacı, hasmını habire sürüyordu. Yirmi adım kadar gitmişlerdi. İri gövdeli Makarnacı, bir manda gibi soluyarak gidiyordu. Baltacı, nihayet çapraz bağını üstten girerek çözdü. Baltacının bu hareketi şaheserdi. En usta pehlivanlar buna muvaffak olabilirdi. Baltacı eğer bu mahirane muvaffakiyeti göstermemiş olsaydı, ya hasmın çengeline takılarak mağlûp olacaktı veyahut dönerek alta yatacaktı. Fakat alta yatmak ayıptı. Üst üste iki defa alta düşmüş bulunacaktı.

Güreş ,yarım saate varmadan kendini göstermişti. Baltacı, daha tecrübeli ve usta olmakla beraber Makarnacı, ağır basıyordu.

Drama ağalarından İsmail Ağa, yanında bulunan ayandan Cemil Beye:

— Beyim, güreş kendini gösterir gibi oldu...

Deyince, Cemil Bey:

— Ben de öyle görüyorum...

— Makarnacı, ağır basıyor... Her ne kadar Baltacı mukabelede kusur etmiyorsa da bu böyle devam etmez... Güreş uzadıkça bindirecek Makarnacı...

— Evet...

Demeğe kalmadı, Makarnacı, hasmını tekrar çapraza düşürdü ve sürüdü. Baltacı, bu sefer fena kapılmıştı. Ayakları yeri sürerek uçuyordu.

Etraftan bağırımlar başladı:

— Haydi Makarnacı!..

— Bitir işini!..

— Yetiştir çengeli!..

Baltacı, bir şey yapmıyordu, tehlikede idi. Yine bir fırsatını bulup çaprazı sıyırttı ve dönüp hasmının altına yattı.

Dramalılar, yaygarayı bastırdılar:

— Aferin Makarnacı!..

— Haydi vur künteyi!..

— Yaşa!..

Makarnacı, bu teşvik ve tahriklerle büsbütün hıza geliyordu. Baltacı ise sinirleniyordu. Görüyordu ki, herkes Makarnacıyı alkışlıyordu. Güreş, altta çetin bir boğuşmaya münce oldu. İki taraf ta, hırslı idi. Makarnacı ,hasmını mağlûp etmek için oyundan oyuna geçiyordu. Baltacı da olanca zoriyle mukabele ediyordu.

Bir defasında Makarnacı, hasmını paça kasnağına aldı ve astı. Baltacı, yüzde yüz gidiyordu. Bağırtilar başladı:

— Haydi Makarnacı!..

— Vur yere!..

Fakat Makarnacının eli paçadan sıyrıldı. Yani Baltacının paçası elinden gitti. Paça elden sıyrılnca tabiatıyla Baltacı, havalanmış iken yere dizlenerek düştü. Bu suretle paça kasnaktan kurtuldu. Yoksa yüzde yüz mağlûp olmuştu.

Baltacının kulağına kar suyu kaçmıştı. Tehlikede olduğu-

nu sezmişti. Hasmın kavi ve cebbar olduğuna âgâh olmuştu. Hele bu son paça kasnak oyunu onu büsbütün aydınlatmıştı.

Baltacı, paça kasnaktan kurtulduktan sonra toparlandı. güreşi daha derli toplu yapmağa koyuldu. Ehemmiyet vermediği hasmına ehemmiyet vermeğe başladı. Bin müşkülâtla hasmının elinden kurtulup ayağa kalkabildi. Fakat sessizdi. Çok asabileşmiş olduğu halde temkinli idi. O da anlamıştı ki, hasmını güreşi bindirmektedir.

Makarnacı, gittikçe açıldı. Hasmının eline hafif geldiğini gördü. Yeneceğine kanaat getirdi. Bu sebeple ikide birde çırpınıp na'ra atıyordu:

— Haydi be!..

— Haydi Baltacı be!..

Baltacı mukabele etmiyordu. Keyfi kaçmıştı. İsteksiz ve yalancıkdan na'ra atılmazdı.

Güreşin bir buçuk saatine doğru Makarnacı ,hasmını bir elde tek çapraz vurarak altına aldı ve bekletmeden künteledi. Yine bekletmeden askıya aldı.

Dramalılar, cuşu huruşa geldiler:

— Haydi, Makarnacı!..

— Aşır!..

Makarnacı, hasmını aşırmişti. Koca Baltacı, nihayet tam Pomak usulü çivi yukarı mağlûp olmuştu.

Baltacı, yenik düşer düşmez meydanı bırakıp kaçtı. Ayağundan kispeti çıkarıp elbiselerini giyer giymez Dramayı terk edip gitti.

MAKARNACININ KARAGÖZ ALİ İLE GÜREŞİ

Makarnacı, Drama güreşinden sonra tam manasıyla baş pehlivanlar içine katılmıştı. Koca Baltacıyı yendikten sonra diğer baş pehlivanlarla da karşılaşması hiçtendi. Selânikte Beşçınar güreşleri olacaktı, kispetini omuzuna vurup Beşçınara geldi.

Makarnacı, şöhret almıştı. Onun Dramada Koca Baltacıyı mağlûp etmesi dillerde destan olmuştu. Yeni türemiş olan bu baş pehlivanı herkes görmek istiyordu.

Makarnacı ,Beşçınara geldiği zaman onu tanıyanlar yanına koşular. Fazlaca cüsseli ve iri olduğundan nazarı dikkati celbediyordu.

Beşçınar güreşlerine sayılı baş pehlivanlardan Karagöz Ali gelmişti. Karagöz Ali Kavasoglunun, Kara İbonun akrabasından ve Kel Aliçonun bacanağıdır.

Karagöz Ali, devrin en mahir pehlivanlarından biri idi. Tek başına dört çift başı kurtarabilecek kudrette bir pehlivandı.

İşin garibi Beşçınar güreşlerine ancak Karagöz Ali gelmişti. Başka baş yoktu. Makarnacı da gelince baş teşekkül etmiş oldu.

Selânikliler Makarnacıya soruyorlardı:

— Pehlivan, başa güreşeceksin değil mi?..

— Evet...

— Karagöz Ali var!..

— Pek âlâ!..

Selânikliler, Makarnacının Karagöz Ali ile tutuşup tutuşmayacağında mütereddit idiler. Bu sebeple şüpheli şüpheli konuşuyorlardı. Makarnacı, Selâniklilerin böyle konuşmalarına kızmıştı. Hattâ, yüzünü kızdırarak:

— Karagöz Ali, Selâniklileri yıldırılmış galiba!.. dedi.

Karagöz Ali, Pomaktı. Pomaklarda bir âdet vardı. Pomaklardan gayrı olan herhangi bir pehlivan bir Pomağı yenerse

âdeta kan davası gibi dava yaparlardı. Bu sebeple Koca Baltacının Makarnacı tarafından mağlûp edildiğini bilen Karagöz Ali, Makarnacıdan öç almak isterdi. Ona Makarnacının geldiği söylendiği zaman şunları söylemişti:

— Başa güreşecek mi?..

Karagöz Ali, Makarnacının başa meydan okuyup okumayacağı hakkındaki tereddüdü daha ziyade kendi mevcudiyetinden ileri geliyordu. O, zannediyor du ki, belki kendisine meydan okuyamaz...

Fakat, Selânikliler:

— Evet...

Deyince, ikinci cevabı şu olmuştu:

— Ona, bir Pomak güreşi atayım da görsün!.. Baltacı, derisini verememiş... Hayrabolulunun güreşi onu yormuş da öyle olmuş... Yoksa Makarnacı, Baltacıyı yenebilir miydi?..

Karagöz Ali, Sultan Azizin başpehlivanlarından değildi. Fakat zamanının en üstad pehlivanı idi. Kel Aliço ile ayardı.

Her ne hal ise... Güreşler başladı. Küçük güreşler bitti. Nihayet Karagöz Ali ile Makarnacı kazan dibine geldiler. On binlerce kişinin gözü Makarnacı ile Karagözde idi. Karagöz somurtmuştu. Daha güreşe çıkmadan Makarnacıya dış bile-diği hissediliyordu. Makarnacı, sakindi.

İki pehlivan, birbirlerinin sırtlarını yağladılar. Kibleye döndüler. Cazgır duasını yaptı. Pehlivanların menkıbesini okumağa başladı:

— Buna, Karagöz Ali derler... Yamandır, biamandır... Mahirdir... ustadır!..

Dedikten sonra, Makarnacının sırtına vurarak:

— Hüseyin, Hüseyin!.. Hasımına dikkat et!.. Gençliğine güvenme!.. Kolla kendini çaprazlarından küntesinden...

Karagöz Aliye de şu nasihatleri verdi:

— Ali, hasımını küçük görme... Kendine güvenme, er meydanıdır bu... El elden üstündür tâ arşa dek!..

Dedikten sonra pehlivanların sırtına vurup meydana salıverdi. Güreş başlamıştı. On binlerce seyircinin sesi soluğu kesilmişti. Ses sada yoktu. Herkesin gözleri meydana dikilmişti. Yalnız, davulların, zurnaların yanık havaları ortalığa sada veriyordu. Arada sırada da:

— Hayda!..

— Hayda be!..

Na'raları sükûneti yarıyordu. Heyecan büyüktü. Güreş cidden meraklı idi. Devrin en meşhur pehlivanı olan Karagöz Aliye yeni baş altından türemiş bir pehlivan meydan okumuş bulunuyordu. Birçok kimseler şöyle düşünüyordu:

- Makarnacı, dünyada yenemez Karagözü...
- Karagöz bu...
- Makarnacının ciğerlerini söker...
- İmkânı yok...
- Baltacı değildir Karagöz...

Bazıları da:

- Ah, şu Makarnacı Karagözü de bir yense!
- Diye tereddütlü konuşuyordu .

Yani ,Makarnacının, Karagöz Aliyi yeneceğine dair kimse de kanaat yoktu. Ve olamazdı. Çünkü oçk çetin ve mahir bir pehlivan olan Karagöz Alinin şöhreti dillerde standı.

Güreş, çetin bir tarzda başladı. Karagöz Ali, daha ilk elde Makarnacıyı yıldırmaq için ağır bir hücum tarzı tuttu. Güreşi karıştırdı. Alttan üstten giriyordu.

Makarnacı, Karagöz Alinin karma karışık güreşine karşı dağılmamak için çalıştı. Karagözün bütün oyunlarına karşı koydu.

Karagöz, mahsustan güreşi karıştırmıştı. Hasnını bozgunve muvazenesizliğe uğratarak iyi bir yerden kapacak ve mağlûp edecekti. Makarnacı, temkinini bozmadı. Daima muvazenedeli kaldı.

Güreş, o derece heyecanlı oluyordu ki, herkes nefesini kesmişti. Davulcu, zurnacı çingeneler büsbütün musaraayı kızıştıyorlardı.

Makarnacının temkinli tutuşu, Selâniklileri ve diğer se-yircileri bu tam mânasiyle tereddüde düşürdü. Birbirlerine:

- Karagöz bu...
- Karma karışık etti güreşi...
- Çabuk yenecek Makarnacıyı...

Bu, lâflar hemen hemen umumî kanaat dahilinde idi. Makarnacı, çalışıyordu. Fakat görünüşte müdafaada imiş gibi idi. Herkes, Karagöz Ali, ha kaptı, ha kapıyor... ha oldu, ha oluyor.. hülyasiyle bekleyordu.

Fakat güreş ayaktan tam yarım saat devam ettiği halde ortada ne kapılan vardı ,ne de kapan...

Makarnacı, güreş tarzını bozmamıştı. Fırsat düştükçe has-

mına hücum ediyor.. düşmedikçe de temkinini muhafaza ile müdafaada kalıyordu.

Karagöz Ali, daha hâlâ güreşi karıştırıyordu .Pehlivanlıkta güreşi karıştırıyor demek bir tabirdir. Yani üstten alttan durmadan ve nefes aldırmadan hamle ediyor demektir. Oyundan oyuna geçiyor demektir.

Güreş yarım saati de geçti, bir saate dayandı. Yine ortada bir şey yoktu. İki pehlivan birbirlerini birçok oyunlarla kaplıkları halde alta düşürememişlerdi.

Karagöz Alinin güreşi karıştırması berdevamdı. Makarnacı aynı tempoda idi.

Güreş, ayakta bir buçuk saati buldu. Karagöz Alinin karıştırması da yavaşlamadı. Makine olsa dururdu. Bir türlü hasmını altına alamamıştı. Ayaktan bozamamıştı.

Selânikliler diğer on binlerce seyirci fikirlerini değiştirmeye başladılar. Şimdi birbirleriyle konuşuyorlardı:

— Vay canına!.. bir şey yapamadı...

— Bir buçuk saat oldu.

— Makarnacıyı, bir taraftan kapamadı...

— Yamanmış bu Makarnacı be?..

Usta olan ve güreşten anlıyanlar da:

— Güreş, Makarnacıya geçiyor...

— Ali, duralamağa başladı...

Makarnacı, çok ağır bir gövde olduğundan karşısında çalısan hasımlarını çabuk yorardı. Hele böyle durmadan ayak boğuşması olursa daha çabuk yorulurlardı.

Güreşin ikinci saatlerine doğru musaraanın denkleştiği görüldü. Yani iki taraf da aynı hız ve çalımda boğuşur oldu. Karagöz Ali, Makarnacıyı bir türlü ayaktan bozamamıştı.. Hasmını gaddarlıkla da bozamıyacağını biliyordu. Makarnacı, tırpanlarla, elenselerle ezilecek gövdelerden değildi.

Nihayet güreşin iki buçuk saatinden sonra Makarnacının kazkanadına girdiği, Karagöz Alinin de paçaları ele geçirdiği görüldü.

Karagöz, hasmın paçalarını köküne kadar doldurmuştu. Bilekleri kopardı, parmakları paçadan çıkmazdı. Böyle bir kelepirci ele geçirmiş olan Karagöz Ali, ne yapıp yapıp hasmını yere vurmağa çalışacaktı.

Makarnacı, mukabele olmak üzere kazkanadına girmişti. İki taraf da zorluyordular birbirlerini...

Vaziyet çok heyecanlı idi. Etraftan bağırtılar oldu:

— Ha Karagöz Ali...

— Ha Makarnacı...

Dananın kuyruğu kopuyordu .Makarnacı ,daha ziyade tehlikede idi. Çünkü asıl oyun Karaköz Alinin elinde idi. Paçaları iyice doldurmuştu.

Makarnacının yaptığı mukabele ve müdafaa idi. Kazkanadı ile zorluyarak paçalarını hasmın elinden almağa ve sökmeğe çalışıyordu, üstede bu işi başarabilirse hasmını kazkanadıyla çevirip yenecekti. Bu, uzun bir işti.

Karagöz Ali, saatlerden sonra koca hasmının en tehlikeli yerinden, galibiyet temin edici bir oyunla kapmış olmasından dolayı istifade etmek yolunu arıyordu.

Makarnacı, müşkül mevkie olduğunu bildiği için manda kadar kavi olan göğsü ve kollariyle hasmını koltuk altlarından kenetlemiş, arkadan ellerini kenetlemiş, yukarı doğru çeki-yordu. Ayaklarını da germişti.

İki kuvvetin çatırtısı işitiliyordu. Nihayet Karagöz Aliye talih gülmedi. Makarnacının müthiş kuvveti galip geldi. Fakat Karagöz Alinin kuvveti galip gelip gelmeyeceği muhayyer kaldı. Çünkü Makarnacının zoru Karagöz Alinin parmaklarını paçadan sökmemişti. İki zor karşısında, Makarnacının kalın kılıç ağı ipinden olan paça bağları kopmuştu. Üst üste bağlanan ve yağlı olan bu kılıç ağı iplerinin kopmasına imkân yoktu. Pehlivanlar, paça bağlarına çok dikkat ederlerdi. Ekseriyetle yenik oyun paçalar üzerinden olurdu. Bu sebeple paça bağları gevşek olmamak ve gevşememek için en sağlam ip olan kılıç ağı ipliyle dolayarak bağlardı. Karagöz Ali ile Makarnacının zorunu düşünmeli ki, bu, bağları koparmağa kâfi gelmişti.

Makarnacının paça bağları kopunca, keçebinelere Karagöz Alinin elinde kaldı. Şimdi, Ali müşkül ve tehlikeli mevkie düşmüştü. Elinden paçalar gitmişti. Yani oyun kalmamıştı. Fakat Makarnacıda oyun vardı. Kazkanadı duruyordu.

Makarnacı, paçalarının koptuğuna ehemmiyet vermedi. Halbuki bu vaziyeti tehlikeli olabilirdi. Karagöz, bu kopuk paçaları ele çeğirirse daha sağlama giderek yüzde yüz hasmını mağlûbiyete sürükleyebilirdi.

Makarnacı, hasmını kazkanadıyla daha ziyade astı ve yu-

krı kaldırdığından Karagöz paçaları bulamıyordu. Gözü paçalarda idi, lâkin yetişemiyordu.

Makarnacı, kazkanadiyle hasmını dikerek çengelledi ve çengeli yiyen Karagöz, sırtüstü düşerken birden dönerek kendini kurtardı. Fakat alta düşmüş oldu. Saatlerdenberi ayak güreşi yapan iki hasımdan biri nihayet alta düşmüştü.

Makarnacının Karagözü alta alması mühimdi. Seyirciler, heyecana düştü. Bağırtilar oluyordu.

Karagöz, hasmının altından kalkmak için çabaladı. Birçok ustalıklı manevralar yaptı, muvaffak olmadı. Makarnacı, ağır basıyordu. Daha okkalı olan Hüseyin, en çok güvendiği kazık hareketiyle hasmını olduğu yerde tesbit edebiliyordu. Karagöz, Makarnacının zorlu kazığı önünde olduğu yerde çivilenip kalıyordu. Bu alt boğuşması da müthiş oldu. Makarnacı, sarmadan kündeğe... kündeden sarmaya geçip durdu. Fakat tecrübeli ve pek mahir olan hasmını bir türlü bozamadı.

Nihayet Karagöz Ali, on beş yirmi dakikalık bir alt boğuşmasından sonra kol baskısıyla ayağa kalktı.

Karagöz, hasmını alttan kılıçlamakla filân bozup yenmek için fırsatlar kolladı. Lâkin Makarnacı hasmına bu fırsatları vermedi. Karagözün üstçülüğü kadar altçılığı da yamandı.

Karagöz Ali, fevkalâde asabi idi. Çünkü yeni başpehlivan güreşlerine giren hasmını saatlerce ayaktan bozamadığı gibi üste de alta düşmüştü. Hoş, bu alta düşüş kendi hatası değildi. Hasmının da ustalığı değildi. Nihayet paça bağları kopmuş ve bizzarure alta yatmıştı. Fakat kendisi için küçüklük-tü. Ne yapıp yapıp Makarnacıyı ya ayaktan veyahut bastırıp mağlûp etmeliydi. Karagöz, ayağa kalktıktan sonra güreşi bindirmeğe başladı. Üst üste hücumlar yapıyordu. Makarnacı, hiç eski temposunu değiştirmemişti, o, hasmı güreşi karıştırdığı halde temkinini bozmuyordu.

Görülüyordu ki, Makarnacı yabana atılır bir pehlivan değildi. Çelik gibi âsaba malikti. Acele etmiyor; hasmın karışık güreşine takılmıyordu.

Karagöz Ali de hasmının derecesini anlamıştı. O da bu, güreşi çıkaramıyacağına kanaat getirmişti. Fakat namus borcu sayıyordu.

Güreş ayaktan denkleşti. Bu sebeple iki hasım birbirini alta alamıyordu. Yani güreş ayaktan uymuştu.

Güreşin üçüncü saatlerinden sonra Karagöz Alinin güzel

bir tek paça kaparak Makarnacıyı soluksuz ve bir hamlede alta aldığı görüldü. Makarnacı, mukabele edememişti .

Makarnacının alta düşüşü seyircileri yerinden oynattı. Karagözden bir çok şeyler umuyorlardı. Karagöz altına aldığı pehlivanları yenerdi. Ve onun altından ender olarak pehlivanlar kalkabilirdi. Bu sebeple seyirciler ümide düştüler. Ve, Karagöz taraftarları bağıştılar :

— Haydi Karagöz!..

Fakat bütün ümitler boşa çıktı. Makarnacı bir mola taşı gibi yere mihlanmış duruyordu. Onu çevirmek kolay değildi. Bir defasında Karagöz, hasmını tam bir dolduruşla küneledi. Askıya alıp aşıracaktı. Makarnacı gerildi ,Ali, yüz kırk okkalık hasmının kalçalarını dağıtamadıktan başka kolları bile tam bağa yetişemedi.

Geniş kalçalı ve sağrılı olan Makarnacıyı künde ile sarmak kolay değildi. Ona aelâlâde kol uzunluğu para etmezdi. Karagöz, güçlkle parmaklarını birbirine bağlayıp kenetleyebiliyordu.

Hulâsa, hasmını künde ile aşıramadı. Sarmada ise Makarnacı metindi. Adetâ meşe ağacının köküne sarma vurur gibi idi. Onu ,sarma ile basmak kolay olamazdı.

Karagöz Ali, bütün ustalıklarını ortaya koydu. Oyundan oyuna geçti. Hasmını bir taraftan bozmağa muvaffak olamadı. Akli başında ve eski pehlivanlar, şöyle düşünmeğe başladılar:

— Bunlar ,hem ayaktan, hem de alttan denktirler. Birbirlerini bozamazlar... Bu güreş, berabere gider.

Görünüş bu hükümle birleşiyordu. Makarnacı, hasmının altında yarım saatten fazla kaldı. Birçok kereler ayağa kalkmak için uğraştı ,fakat muvaffak olamadı. Çünkü Karagözün ustalıklı bağları vardı. Bu, bağları çözüp kalkmak güçtü. Aynı zamanda tehlikeli idi.

Yarım saatlik bir alt güreşinden sonra Makarnacı, bir paça kapışı ile doğruıdu. İş zora ve kuvvete binmişti. Karagöz, hasmının zorlu geldiğini görünce üste koymadı. Durup dururken tehlikeye düşmekte mâna yoktu. Dönüp ve hasmının ensesine basıp paçasını kurtarmak istedi.

İşte tam bu sırada aelâcayip bir şey oldu. Makarnacı diğeri eliyle hasmının ard kispet kasnağından tutarak kuvvetle geriye çekti. Paça da elinden kurtulmadığı için Karagöz Ali, kışının üstüne düşerek açıldı. Mükemmelen mağlûp olmuştu.

Arkaya doğru açılıp göbek gözükmüştü. Yağ güreşinde bu gibi düşüşler yenik addolunurdu.

Karagöz, birdenbire ayağa kalkıp Makarnacının üzerine yürüdü. Yenilmemiş gibi güreşe devam etmek istiyordu. Makarnacı, hasmının göğsüne dayanarak bağırdı:

— Yenildin bel!..

Etraftan bağıryorlardı:

— Yenildi!..

Karagöz Ali, haksız bir adam değildi; bir tam erkek adamdı. Fakat güreşin hızıyla tam mağlûp olup olmadığını yani, açılıp açılmadığının farkına varamamıştı.

Makarnacının:

— Yenildin bel!..

Demesine inanmadı ve güreşe devam etti. Nihayet meydana cazgır koştı. İki pehlivanı ayırdı. Zaten davul zurnalar susmuştu. Çünkü davul zurna çalan çingeneler en usta pehlivanlar kadar güreşi bilirlerdi. Bir pehlivan, yenilirse en ince noktasına kadar görürler ve zurnacı:

— Tiiiiiii!..

Diyerek ve davulcu da kuvvetle tokmağını son olarak çalıp birden dururlardı. Bu, parola mağlûbiyet parolası idi. Karagöz, açık düştüğü zaman çingeneler; Tiiii... yi çekmişti.

Eğer, pehlivan açık düşmemiş ise zurnacı çingeneler derhal:

— Tiiiiii

Seslendikten sonra:

— Taratatiiii... ti, ti!..

Diyerek havalalarına devam ederler.. bu, hava gösterir kı; gelip geçmişti. Birşey olmamıştır.

Karagöz bunun da farkında değildi. Cazgır, iki pehlivanı ayırıp Karagöz Aliye :

— Ali, açık düştün!.. yenildin!..

Deyince, aklı başına geldi. Usta ve tecrübeli bir pehlivan olduğundan ihtiyar cazgıra:

— Demek oldu usta ha!..

Diyebildi. Cazgır da :

— Oldu Ali!.. dedi.

Bunun üzerine Karagöz Ali; sakinleşti, hırçınlaşmadı. Asabi bir tebessüm ile Makarnacıya yanaştı. Birbirleriyle muhafaza edip kucaklaştılar.

Makarnacı, Karagöz Alinin elini öptü. Çünkü Karagöz, Makarnacıya nazaran daha yaşlı idi.

Makarnacının, Koca Baltacıdan sonra Karagöz Ali gibi bir başpehlivanı mağlûp etmesi fevkalâde mühimdi. Artık Kel Aliço, Kara İbolar sırasında sayılması lâzım geliyordu.

MAKARNACININ KARA İBO İLE GÜREŞİ

Kara İbo, Sultan Aziz'in Kavasoglundan sonra başpehlivanıdır. Ve Pomaktır. Makarnacının Karagöz Aliyi de mağlûp etmesi Pomakları birbirine kattı. Pomak pehlivanları, Makarnacının peşine düştüler. Onu yenip ortadan çıkarmağa yol aldılar.

Makarnacı, birçok Pomak pehlivanlarını yendi. Bunlar ikinci derecede meydan okuyan Pomak pehlivanları olduğu için güreşlerini yazmağa değmez. Makarnacının asıl başlarla olan güreşlerinden bahsedelim:

Makarnacı Hüseyin, Karagöz Aliyi yendikten sonra Kara İbo ile Kel Aliçonun peşinde koşmağa başladı. Asıl başlar bunlardı.

Nihayet Kırkpınar güreşleri gelip çattı. Pomaklar bir araya toplandılar...

Karagöz Ali, Kara İbo, Kel Aliço ilâh... Kırkpınarı kesmişlerdi. On binlerce seyirci, Makarnacı Hüseyinden bahsediyordu. Fakat Makarnacı tek başına idi. Pomaklar ise çoktu.

Yani Pomaklar Makarnacıya iyi bir çıvgar çıkarabilirlerdi. Böyle bir güreşte Hüseyinin kazanması ihtimali olamazdı. Ağalar paşalar, beyler bu çıvgarı bildikleri için ona göre tertibat aldılar. Kel Aliço ile, Kara İboya ve Karagöz Aliye Makarnacıyı yedirmemeğe karar verdiler...

Makarnacı, tevekkül halinde idi. Pomakların bir araya toplanması onu sükûna ve sessizliğe sevketmişti. Hoş başka ne yapabiliirdi. Nihayet meydan yerine çıkarak Pomaklarla teker teker boğuşacaktı, ölünceye, kırılıncaya kadar çarpışacaktı.

Makarnacının Kırkpınar ağaları ile paşalar ve beyler arasında verilen kararlardan haberi yoktu. Bir köşeye çekilmiş köylüleriyle güreş seyrediyordu. Baş sırasını bekliyordu. Bir aralık Kırkpınar ağası Mustafa Ağa, Makarnacıyı buldurup çağırtdı. Makarnacı, Kırkpınar ağasının yanına gelidiği zaman

beylerden, paşalardan, ağalardan mürekkep bir heyet gördü. Kırkpınar ağası, Makarnacıya:

— Pehlivan, başa mı güreşeceksin?..

Deyince, Makarnacı:

— Ya, neye güreşeceğim ağam?..

Diye mukabele etti.

Kırkpınar ağası:

— Sordum pehlivan!..

— Başa güreşeceğim ağam!..

— Fakat hasımlarının kalabalık olduğunu bilmiyor musun?..

— Biliyorum... Fakat...

— Çıvgara getirirler bu Pomaklar seni... Hepsi akraba bunların... Sonra Pomakların sana çok garezi var...

— Ne olursa olsun!.. Başa güreşeceğim ve sonuna kadar boğuşacağım...

— Biz sana tek güreş yaptırırsak razı olur musun?

— Nasıl olur ağam?.. Burası Kırkpınar.. bütün hasımlarla boğuşmak lâzım...

— Biz, çıvgarı kurtarmak için tek güreş yaptıracağız...

— Nasıl emrederseniz öyle yaparım?..

— Kiminle .güreşmek istersin!..

— Kim olursa?..

— Seni, Kara İbo ile tutuşturalım...

— Pek âlâ!...

Konuşma burada bitmişti. Hulâsa; başaltı güreşi başlarken cazgır, şu yolda bir ilân yaptı:

— Makarnacı Hüseyin tek güreş yapacaktır. Bu, güreş Kara İbo ile olacak... Sebebi de Hüseyin yalnızdır .Hasımları hep akrabadır. Güreşi çıvgardan kurtarmak için Kırkpınar ağası, ben, paşalar, ağalar ve beyler böyle karar verilmiştir. Diğer başpehlivanlar ortada bulunan ödüle güreşlerini yapacaklardır. Makarnacı ile Kara İboya ayrıca ödül verilecektir.

Cazgırın bu ilânı yüz binden fazla seyirci olan Kırkpınar meydanını kaynaştırdı. Yüz bin kişi bağıştılar :

— Doğru!.. doğru!..

Zaten evvelce Kara İboyu, Kırkpınar ağasıyla cazgır çağırıp kararı bildirmişti.

Kara İbo, bu karara itiraz etmişti:

— Böyle şey mi olur?.. Hep güreşeceğiz... Kırankıranadır güreş...

Ağa, cevap vermişti:

— Siz, Pomaklar bir araya gelmişsiniz... olamaz.

Nihayet tek güreşi kabul eden Pomaklar şunu ileri sürmüşlerdi:

— Pek âlâ... öyle ise içimizden isteyen tutsun Hüseyini... Meselâ., Kel Aliço, yahut Karagöz.. mutlak Kara İbonun tutması lâzım değil ya!..

Ağalar, bu itirazı da kabul etmediler... Kara İbo ile güreşmesinde ısrar ettiler.

Nihayet İbo, Makarnacı güreşini kabul etti. Eğer etmemiş olursa meydandan kaçmış olurdu.

İbo, Karagöz Aliden bir gömlek daha üstün bir pehlivandı. Kel Aliço ile hemen hemen bir ayardı. Yüz yirmi beş okka ile yüz otuz okka arasında bir vücuttu. Uzun boylu, adaleli, erkek gözlü bir pehlivandı. Sultan Azize yeni başpehlivan olmuştu. Kel Aliço da Sultan Aziz'in başpehlivanları arasında idi. Fakat Kara İbo, şamdancı başı olduğundan mevkii daha yüksekti. Herkes onu başpehlivan gibi tutardı.

Hulâsa Pomaklar, Makarnacının başını yiyemediler.. yoksa Makarnacının hali haraptı. Teker teker Hüseyini budayarak meydan yerinde bırakırlardı. Kel Aliço, şöyle arzetmişti:

— Abe yenmeyeceksiniz çabuk be!.. En sonra bana bırakacaksınız. Ciğerlerini ağzına getireceğim... Bir daha başa güreşemez hale getireceğim onu be!.. Görsün Pomaklara karışı koymak ne demektir be?..

*
**

İbo ile Makarnacı güreşe baş güreşlerle başladı. Kel Aliço, Karagöz Ali ile güreşiyordu. İki akraba oldukları halde tam Pomakça ve ciddi güreş yapıyorlardı.

Güreş ayaktan ve alttan karmakarışık, yani tam karıştırcı ve oyunlu oluyordu.

Kara İbo, Makarnacıya daha temkinli ve mağrur olmuyarak bir güreş tarzı ortaya koymuştu. Karagöz Ali gibi hareket etmedi. Makarnacı, güreşe ne kadar girdiyse o da o kadar girdi.

Alt üst olarak güreş üçüncü saatini buldu. İki taraf da birbirlerini mağlûp etmek için muhtelif oyunlara girdiler. Hattâ

bazı kereler tehlikeye düştüler. Lâkin birbirini mağlûp edemediler.

Güreş heyecanlı idi. İki taraf da aynı ayarda güreşe girdiği için ve güreş alt üst olduğundan seyircilere fazla heyecan vermişti.

Kel Aliço ,hem güreşiyor, ve hem de ikide birde Makarnacı ile Kara İbonun güreşini gözden geçiriyordu. O, Makarnacıyı iyi bulmuştu. Hiç de söyledikleri gibi değildi.

Güreşin üçüncü saatlerinden sonra Kara İbo, güreşi bitirir gibi olmuştu. Bundan ümitlenenler:

— İbo, güreşi bitirdi...

Diye ümitlere düşmüştü. Fakat hakikat böyle değildi. Makarnacıda sıtma vardı. Güreşin üçüncü saatinden sonra birdenbire dalağına sancı girmişti. Bu sebeple tam kuvvetini sarfedemiyordu. Bu sancı tam yarım saat kadar devam etti. Fakat yarım saat sonra açılan Makarnacı, tam hızla güreşe girmeye başladı.

Makarnacının bu halini görenler:

— Açıldı...

Dediler... Yorulmuş da açılmış zannettiler. Halbuki böyle değildi. Güreşten sonra Makarnacıya: bir aralık kesildin değil mi diye soranlara.

— Yoo... Sancı girdi dalağıma be!..

Diye meseleyi tavzih etmişti. Her ne hal ise güreş dördüncü saatini buldu. İki taraf da birbirini yenmek için her türlü ustalığını ortaya koyuyordu. Fakat güreş o kadar denk düşmüştü ki iki pehlivanın birbirini düşürmesine imkân görülüyordu.

Pehlivanlıktan anlıyanlar:

— Güreş berabere gidiyor ...

Diyorlardı. Hakikaten görünüş onu gösteriyordu. Güreş bir parça daha sürdü, beşinci saati buldu. İki pehlivan alt üst boğuştuıkları halde yine birbirini kaptıramamışlardı. Kara İbo, ikidebir na'ra savuruyordu.

— Haydi Hüseyin!..

Makarnacı da mukabele ediyordu:

— Haydi İbo be!..

İşin garibi Karagöz Ali, Kel Aliço'ya dayanıyordu. Beş saat olduğu halde Aliço, Karagözü ortadan çıkaramamıştı. İki bakanak öyle bir pomak güreşi yapıyorlardı ki, bu kadar gaddarcasına olurdu. Birbirlerini yiyorlardı.

Güreşler, altıncı saati buldu ,iki tarafın birbirini yenemeyecekleri kanaati hâsıl olmuştu. Zaten akşam da olmak üzere idi.

Hakem heyeti güreşi berabere bırakmağa karar verdi. Cazgırı çağırarak kararını bildirdi:

— Usta! güreşleri berabere ayıralım...

Cazgır, kararı makul bulmuştu. Meydana yürüdü .Eliyle davul, zurnacılara işaret ederek susturdu. Ve, pehlivanlara bağırdı:

— Pehlivanlar ,durun bakalım!..

Pehlivanlar, birbirlerinden ayrıldılar. Cazgıra göz ve kulak verdiler. Cazgır:

— Pehlivanlar ,altı saattir güreşiyorsunuz.. artık güreş denkleşti. Berabere ayıracamız...

Dedi. Bunun üzerine Kara İbo, mukabele etti:

— Yoo... Biz birbirimizi mağlûp edinceye kadar boğuşacağız...

Cazgır:

— Akşam oldu artık!..

— Ne olursa olsun!.. Gece de olsa güreşi ayırdedeceğiz. Ben, güreşi bırakmam...

Bunun üzerine Makarnacı da:

— Usta!.. ben de bırakmam güreşi... Bizi bırakın!..

Dedi. Öbür taraftan Aliço:

— Abe!.. olmaz be!.. Hepten yenişeceğiz be!..

Aliçonun söze karışması işi bozmuştu. Çünkü onu güreşten menetmek kolay olmazdı. Hırçın adamdı. Kavga çıkarırdı. Cazgır hakem heyetinin yanına gelerek ne yapacaklarını düşündüler .

Hakem heyeti, Kel Aliçonun itirazı üzerine şu yeni kararı verdi :

— Kendilerine bir saat daha müsaade var.. bir saatte de yenişemezlerse berabere ayrılacaklar.

Cazgır, yeni kararı pehlivanlara tebliğ etti. Aliço ve diğerleri bu karara itiraz etmediler.

Güreşler tekrar başladı. Altı saat boğuşmadan sonra sıkı hamleler başladı .Makine olsa dururdu. Fakat her dört pehlivan da sanki güreşe yeni girmiş gibi tutuşuyorlardı.

Bir saat boğuştular. Fakat iki taraf da birbirlerini mağlûp edemediler. Ve musaraalar denk gitti.

Saatin hitamını mütaakıp cazgır, ortaya çıktı. Davul, zurnaları durdurdu. Pehlivanlara bağırdı:

— Pehlivanlar:

Eşler birbirlerinden ayrıldılar. Cazgıra bakıyorlardı. Cazgır:

— Saat bitti. Hava karardı. Güreşinizi berabere ayırıyoruz. İtiraz filân olmadı; hasımlar müsafaha ederek meydandan ayrıldılar.

Makarnacının Kırkpınardaki ilk güreşi böyle olmuştu.

MAKARNACININ KAVASOĞLU İLE GÜREŞLERİ

Makarnacının Kara İbo ile olan beraberliği mühimdi. Çünkü Kara İbo, Karagöz Ali ayarında olmakla beraber biraz ondan daha sayılı pehlivan addolunurdu.

Kara İbonun meydandan çıkaramadığı bir pehlivani kolay kolay ne Kel Aliço ve ne de diğerleri çıkarabilirdi.

Kvasoğlu Koca İbrahim yaşını almış bir pehlivandı. Kırk yaşlarında vardı. Yavaş yavaş mevkiini terketmek üzere idi.

Makarnacı ile Kvasoğlu Koca İbrahimin güreşleri Çatalcada büyük bir düğün güreşinde olmuştur.

Kvasoğlu Koca İbrahim, Çatalcaya düğüne davetli idi. Makarnacı da güreş kovduğundan bu düğüne geldi. Maksadı Kel Aliço ile veyahut Kara İbo ile tutuşmaktı. Fakat güreşe ne Kel Aliço ve ne de Kara İbo gelmişlerdi. Ortada yalnız Kvasoğlu vardı. Makarnacı da gelince iş başkalaştı.

Makarnacı elebaşı olan ve Sultan Azizin başpehlivani bulunan Kvasoğlu Koca İbrahimle tutmak isterdi. Çünkü Kvasoğlu, daha güreşi bırakmış vaziyette değildi. Na mağlûp mevkiinde olduğundan İmparatorluk başpehlivani unvanını üzerinde taşıyordu.

Kvasoğlu Koca İbrahimle Kel Aliço, Kara İbo huzur güreşlerinde berabere kalmışlardı. Binaenaleyh, Kvasoğlu, hasımlarını ortadan çıkarmamakla beraber yine ortada bir mehenk taşı gibi duruyordu.

Hulâsa Çatalca güreşinde Makarnacı ile Kvasoğlu Koca İbrahim, tesadüflerin verdiği bir hareketle buluşmuş oldular.

Çatalca ağaları Kvasoğlu Koca İbrahimine nezaketle sordular :

— Pehlivan güreş tutacak mısınız?..

Makarnacının geldiğini haber alan Kavasoglu:

— E!.. tutacagiz.. Makarnaciya meydanı bırakacak degiliz ya!..

Dedi, Tabiidir ki, ortada bir izzeti nefis meselesi vardı. Yalnız Makarnacı meydana çıkıp ödülü alıp giderse Kavasoglu, ne hale gelirdi.

Çatalcalılar, Kavasoglunun gures tutacagini soylediler.

— Pehlivan ,gures tutacak mısın?..

O da, şu cevabı verdi:

— Abe, Kavasoglu varya!.. Yoksa tutmuyor mu gures?..

Çatalcalılar, Kavasoglunun gures tutacagini soylediler. Boğuşma kendiliginden hazırlanmişti.

*
**

İki pehlivan, meydana çıktı. Kavasoglu Koca İbrahim, çok usta ve okkalı bir pehlivandı. Onu ortadan çıkarmak kolay degildi. Fakat Makarnacı, İbrahimi meydandan çıkarmak için azmetmişti. Eğer İbrahimi ortadan çıkarırsa İmparatorluk başpehlivanı olacaktı. Saray başpehlivanlığı da üzerinde kalacaktı. Bu sebepledir ki, Makarnaciya büyük bir azim, büyük bir hırs ve hız vermişti.

Hulâsa olarak gures çok çetin oldu. Makarnacının dehşetli ve önünde durulmaz hamlelerini Kavasoglu kırdı. Ve tam ustaca bir gures yaptı.

İki pehlivan, alt üst olarak tam iki buçuk saat boğuştu. Birbirlerini yediler...

Çatalcalılar, Kavasoglunun Makarnacıyı yeneceğine kanaat getirmişlerdi. Fakat iki buçuk saatlik gures kanaatlerini bozmuştu. Makarnacının çok ağır, çok kuvvetli ve aynı zamanda oyunbaz olduğunu görmüşlerdi.

Makarnacı, yüz kırk okkalık olduğu halde çok tetik ve çevikti. Pire gibi idi. O derece ağır bir gövde içinde bu çeviklik hayret verici hallerdendi.

Güresin üçüncü saatlerine doğru Makarnacı, Kavasoglunu sıkı bir çapraza girerek sürdü. Kavasoglu, çaprazı ne durdurabildi ve ne de sökebildi. Vaziyet kötü idi.

Makarnacı, hasmını alabildiğine sürüyordu. Belki yirmi beş otuz adım sürmüştü. Yani Kavasoglunun mağlûbiyeti ufak bir çengel dokunmasına bağlı kalmıştı.

Çatalcalılar, bağırsıyorlardı:

— Aman Kavasoglu...

Makarnacı hasmının işini bitirmek için canını dişine takmıştı. Fakat en tehlikeli anlarda bile kendisini kurtarmasını bilen tecrübeli ve çok mahir Kavasoglu, çaprazı sıyırmağa muvaffak oldu. Lâkin hasmın altına düştü.

Kavasoglunun altçılığı yamandı. Onu hiç bir pehlivan alttan bozamazdı. Nitekim alta düşer düşmez beş on dakika geçmeden bir baskı ile dönüp kalktı.

Kavasoglu, çapraz paparasını unutmadı. Az kalsın yeniliyordu. Kendi kendine düşündü...

— Bu, Makarnacı ,saf bir adam!.. Karagözü de bir hiçe yendi. Vermemeli ona çaprazı...

Kavasoglu, bundan sonra hasmına daima çaprazı kapadı. Makarnacı ağır ve sallı olduğundan çaprazda hasım üzerine ağırlıkla yükleniyordu. Bu sebeple çaprazları tehlike idi.

Güreş, beş buçuk saati buldu. İki tarafın da birbirini mağlûp edemeyecekleri anlaşılıyordu.

Ve nitekim iki pehlivan birbirlerini bozamadılar. Güreşin altıncı saatine doğru ağalar, güreşi berabere bıraktırdılar. İki taraf da güreşi bırakmamak için itirazda bulundularsa da dinlenmedi. Tatlılıkla ayrıldılar. Kavasoglu, Makarnacının alnından öptü. Makarnacı da hasmının elinden öperek meydanından ayrıldı.

MAKARNACI SULTAN AZİZİN HUZURUNDA

Kara İbo ve Kavasoglu Koca İbrahimle Makarnacının güreşlerini Sultan Aziz haber almıştı. Makarnacının saraya getirilmesini irade etti.

Makarnacı Hüseyin, saraya intisap ettikten sonra ilk güreşini Kavasoglu Koca İbrahimle huzurda yaptı.

Huzur güreşi çok çetin oldu. Makarnacı, Sultan Azizin baş pehlivanını mağlûp etmek için kükremişti. Kavasoglu da, efendisinin huzurunda yenilmemek için bütün kuvvetini ve maharetini toplamıştı. Kavasoglu da hasmını yenmeğe çalışıyordu. Bu, huzur güreşi Pomaklarla Deliormanlılar arasında bir musaraa idi.

Eğer Kavasoglu Koca İbrahim, mağlûp olursa; saray baş-

pehlivanlığı tehlikeye uğrıtacaktı. Çünkü Makarnacı; Kara İbo ile olan güreşinde de berabere kalmıştı.

Kavasoglu, tam pomakça bir güreş yapıyordu, Makarnacı da ona uydu.

Güreşin birinci saatine doğru Makarnacı, hasmını nasılsa çaprazına düşürmüştü. Kavasoglu, korunduğu halde bu iş olmuştı. Kavasoglunun akli başından gitmişti. Vaziyet kötü idi. Ne yapıp yapıp çaprazdan kurtulmalı idi.

Fakat çaprazdan kurtulamadı. Makarnacı, koca meydanı bir baştan bir başa hasmına sürdürerek tâ Sultan Aziz'in oturduğu yere kadar getirdi.. Sultan Aziz'in oturduğu kanape üzerine geliyorlardı. Padişah, olduğu yerden kaçı.

Makarnacı, nihayet çengeli yetiştirdi. Kavasoglu, sırtüstü gidiyordu. Bereket versin birdenbire döndü. Yüzükuyun düş-tü. Makarnacı da peşinden üzerine atıldı. Sultan Aziz'in oturduğu yerde müthiş bir alt boğuşması oldu.

Çok geçmeden Kavasoglu ayağa kalktı. Meydana çıkıp tekrar güreşe başladılar. Güreşin çok çetin ve pomakça olmasına Sultan Aziz de memnun oluyordu. Çünkü Padişah, kırıcı boğuşmayı severdi.

Kavasoglu ile Makarnacının ikinci ve huzur güreşi yedi saat sürdü. İki Pehlivan birbirini yenemedi. İkinci defa olarak berabere kaldılar.

Bu güreşten sonra Sultan Aziz, Makarnacıyı baş pehlivanları arasına aldı .

Sultan Aziz, Makarnacıyı kendisine benzetirdi. Okkası ve çalımı hakikaten Makarnacıya benzerdi. Bu sebeple Makarnacıyı giyaben:

— Benim Hüseyin Paşal!..

Diye yadederde. Huzur güreşlerinde de:

— Hüseyin Paşal!..

Diye hitap edip konuşurdu. Makarnacı ,pehlivan adamdı. Aynı zamanda nazik ve terbiyeli idi. Sultan Aziz, terbiyeli olduğu için ona paşa lâkabını vermişti.

Pomaklar, şirret adamlardı. Sonra biraz kaba sabadırlar. Meselâ: Aliço çok kaba ve patavatsızdı.

Makarnacının, sarayı humayuna başpehlivan olarak girip yerleşmesi, ne Kavasoglunun ve ne de Kara İbonun işine gelmiyordu. Hüseyini muhakkak yenmek lâzımdı. Yenip padişahın gözünden düşürmek gerekti.

Kavasoglu, İboyu mükemmel surette hazırladı. Makarnacıyı yüzde yüz yeneceğine kanaat getirerek meydana salıverdi.

Makarnacı ile Kara İbo, huzur güreşi yaptılar. Sultan Aziz Makarnacıyı çok sevdiğinden pomaklara yenilmesini istemiyordu. Nitekim İbo ile olan bu güreşi de beraberlikle neticelendi. Yani, o pomakları yenemediyse, onlar da onu yenememişlerdi.

MAKARNACININ RUSÇUKTA YÜRÜK ALI İLE GÜREŞİ

Makarnacının Yürük Ali ile güreşi tesadüfi olmuştur. Çünkü Yürük Ali, o vakit hapishanede idi (1).

Yalnız şuracıkta okuyucularına şunu bildirmek isterim... «Bazı ihtiyar pehlivanlar Makarnacının Yürük Ali ile Rusçukta güreşi olmadığını söyledikleri halde bazıları da bu güreşi gördüklerini ve Makarnacı ile Yürüğün Rusçukta güreşleri olduğunu temin ediyorlar. Hattâ, bazıları Makarnacının Kavasoglu ile de güreşleri olmadığını ileri sürüyorlar...

Burada üç tarihî isimden bahsedeceğim... Yani bu bapta malûmat edindiğim notları ve şahısları zikredeceğim... Yürük Alinin Rusçukta Makarnacı ile güreşleri olduğunu bana söyleyen, her fırsatta hürmetle ismini yadettiğim ve elyevm berhayat olan doksan altı yaşındaki ustamız Suyolcu Mekmet pehlivandır (2). Bu, güreşin vuku bulduğunu mérhum ve Sultan Aziz devri başpehlivanlarından Pomak Deli Murad da bana bundan otuz beş sene evvel söylemişti. Ve notum meyanındadır.

Fakat Kavalazade Üsküdarlı İsmail Hakkı Bey dostum ki, eski pehlivanları çok iyi tanır, yaşı da altmış beş kadar vardır. O; diyor ki: Makarnacı ile Yürük Alinin Rusçukta güreşleri yoktur. Sebebini de şöyle izah ediyor:

— Altı sene hapishanede yatan Yürük nasıl olur da Makarnacıyı yenebilirdi?,

İsmail Hakkı Beyin iddiası böyle... Her ne hal ise.. diğer ihtiyarların gördüklerine ve sözlerine istinat etmek daha ma-

(1) Mufassal malûmat almak isteyenler Yürük Ali kitabına müracaat edebilirler.

(2) Maalesef, Suyolcuyu da geçen sene 100 yaşını geçmiş olduğu haldе kaybettik.

kul olur kaydiyle ben, bu güreşin olduğunu ve nasıl olduğunu yazacağım. Nitekim Yürük Ali, kitabında yazdım.

Sonra, Yürük Alinin; Makarnacının Kavasoglu ile güreşleri olmadığını söyleyenler var... Kavalazade İsmail Hakkı bey, Makarnacının Kavasoglu Koca İbrahimle güreşleri olduğunu eski pehlivanların sözleriyle teyit etti. Ben de bu güreşi yazdım.

Yani, demek istiyorum ki ,eski ihtiyar pehlivanlar ve güreş meraklıları arasında bazan birbirini cerheden vak'alar oluyor ...Ben, okuyucularıma sahih telâkki ettiğim güreşleri sunmuş bulunuyorum. Hiç inanılmıyacak veyahut şüpheli ,yarı inanılacak olanları vermemiş oluyorum.

İşte bu, Rusçuk güreşi de bu meyandadır. Fakat benim, tetkikatım bu, güreşin olduğundadır. Çünkü isimlerini zikrettiğim iki ihtiyar o devire yetişmişler ve görmüşlerdir. Binaenaleyh, mantık ve nazariyeye değil, gözleriyle devri yaşamış olanlara inanmamız lâzımdır.

Her ne hal ise biz şimdi gelelim Yürük Ali ile Makarnacının Rusçuk güreşine:

Rusçuk güreşi, Makarnacı Sultan Azize başpehlivan olduktan sonra olmuştur. Makarnacının en iyi zamanıdır. İşin garibi şudur ki, bir alay pomak başpehlivan Makarnacıyı meydan-dan çıkaramadıkları halde Yürük Ali, mağlûp etmişti. Bu, mağlûbiyet Makarnacının ilk ve son mağlûbiyetidir. Yürükle, huzurda tekrar güreştikleri halde Makarnacıyı mağlûp edememiştir. Demek Rusçuk güreşi nasılsa olmuştur.

Yürük Ali, babasının ve amcasının Bulgar komitecileri tarafından katlolunmasından sonra dağa çıkmıştı. Aile ve Türklük intikamını almak için senelerce Balkan dağlarında Bulgarlarla çarpıştı. Nihayet Vidin hapishanesine düştü.

Yürük Ali, hapishanede idama mahkûm beklerken Rusçukta büyük bir sünnet düğünü oldu. Bu düğün Tuna Serdari Şevket Paşa himayesinde idi .

Düğün dolayısıyla Deliormanlılar büyük bir güreş tertip ettiler. Ve Deliormanın en namdar pehlivanları Rusçuğa indi. Bu, düğüne Makarnacı da gelmiş bulundu. Makarnacı, düğüne bilhassa gelmemişti. Köyüne tebdilhavaya gelmişti. Sultan Azizden izinli idi. Rusçukta düğün olunca o da gelmiş idi. Makarnacı düğüne gelince işler bozuldu. Çünkü, güreşe iştirak edecek başpehlivanlar, Makarnacı ayarında değillerdi. Hepsini

başpehlivan idi ama, ancak Kel Aliçolar, Makarnacılar olmadığı zamanlarda başa güreşirlerdi.

Makarnacının çıkıp gelmesi güreşin tadını bozdu. Başa güreşmeğe gelen pehlivanlar başaltına güreşeceklerdi. Baş güreş olmayacaktı. Makarnacı, soyunmadan, oynaşmadan, güreşmeden baş ödülü alıp gidecekti.

Şevket Paşa kızdı. Deliorman ağalarını çağırdı ve:

— Yahu, bu Makarnacı denilen adamı yenecek pehlivanınız yok mu? . .

Ağalar ,cevap verdiler:

— Yok paşam!..

Hulâsa; ağalardan biri şunları söyledi:

— Var ama, Vidin hapishanesinde idam mahkûmudur. O, yenebilir Makarnacıyı...

Nihayet Vidin hapishanesinden Yürük Aliyi emirle getirtti. Çünkü salâhiyetli serdardı. Yürük Ali, ayağının toziyle gelir gelmez Makarnacıya karşı çıktı. Yirmi dakikalık bir güreş neticesinde Makarnacıyı altına aldı. Makarnacı, hasmının altından bir türlü kalkamadı, Fakat Yürük, idmansız ve yorgun olduğundan güreşi fazla uzatamadı. Hasımını bırakıp Şevket paşaya bir temenna çaktı. Ve şunları söyledi:

— Paşam, yorgunum!.. Bana bugünlük müsaade ediniz!.. Makarnacı ile yarın doya doya güreşelim:

Bunun üzerine paşa, Yürüğe müsaade etti. Güreş yarına kaldı. Yürük, hamama gitti. Güzel yıkandı. Bolca yemek yedi. Ve yattı. Gündüzden yatmıştı. Yatarken yaverlere :

— Ben, öbürgüne kadar uyuyacağım... Yemek filân istemem artık... Tam güreş zamanı uyandırınız!.. dedi.

Yirmi dört saat uyuduktan sonra kaldırdılar... Biraz süt içti ve ondan sonra meydana girip Makarnacı ile karşılaşmıştı. Seksen okkalık Yürük, yüz kırk okkalık Makarnacıyı nihayet mağlûp etti ve bu suretle ilk ve son olarak Makarnacı, mağlûp oldu. (Fazlasıyla tafsilât almak isteyenler Yürük Ali kitabına müracaat etsinler).

MAKARNACI İLE MEŞHUR KEL ALIÇO KARŞI KARŞIYA

Pomaklar, Makarnacıyı bir türlü meydandan çıkaramıyorlardı. Sultan Azizin Makarnacıyı sevmesine de tahammül ede-

miyorlardı. Nihayet Kel Aliço marifetiyle Makarnacıyı ortadan çıkarmağa karar verdiler.

Kel Aliço, meşhur ve namdar bir pehlivandı. Emsali nadir yetişir... Sultan Aziz, Kel Aliço'yu hiç sevmezdi. Bunun sebepleri vardı (1). Makarnacının Kel Aliço'yu mağlûp etmesini arzu ederdi.

Sultan Aziz, bir gün Seryaver Halil Paşayı çağırdı Ve:

— Halil, Makarnacıyı, Aliço ile güreştirmek istiyorum ne dersin?

Halil Paşa:

— İrade Efendimiz Hazretlerindir...

Diye cevap verince:

— Ben, sana bu güreşin neticesi ne olur diye soruyorum

Halil; buna cevap ver.

Sultan Aziz, Kel Aliçodan çekiniyordu. Pomaklara yenilmemiş olan Makarnacının Kel Aliço'ya mağlûp düşeceğinden korkuyordu. Bu sebeple Halil Paşadan fikir almak istiyordu. Hoş, Sultan Aziz, her iki pehlivanın ne ayarda olduğunu biliyordu. Fakat Sultan Aziz Makarnacıyı mağlûp ettiği halde Kel Aliço'ya mağlûp olmuştu. Asıl midesini bozan taraf bu idi..

Fakat Pehlivanlıktı bu!.. Belli olmazdı İnsanın mağlûp ettiği mağlûp olduğuna galip gelebilirdi.

Halil Paşa, Efendisinin heyecanını bildiği için müsbet ve menfi cevap vermedi. Yalnız:

— Neticenin ne olabileceğini kestirmek güçtür Efendimiz..

— Keli ,yenebilir mi dersin?.

— Bilinmez Sultanım!..

— Ben güreştireceğim... Makarnacının onu yeneceğine kaniim...

— İrade Efendimizindir...

Bunun üzerine Makarnacı ile Kel Aliçonun güreşi takarrür etti. Pomaklar, tetikte idiler. Aliço, çok çetin bir adamdı ve iyi bir pehlivandı.

Pomaklar, titriyordu. fakat ümitleri de yok değildi. Kavasoglu Aliço'ya şunları söylemişti:

— Aliço ,şu Pomakların namusunu kurtar...

Huzur güreşi kuruldu. Makarnacı ile Kel Aliço, yer öpüp

(1)Kel Aliço ve Sultan Aziz kitaplarına müracaat ediniz. Mufassal malûmat bulursunuz.

güreşe başladılar. Güreş kırankırana idi. İki pehlivan birbirini yiyordu. Kel Aliço, nekadarkı gaddarlığı varsa ortaya koymuştu. Padişah huzurunu filân unutmuştu. Makarnacı edep ve nezaketini bozmuyordu. İcap ettikçe mukabelede bulunuyordu.

Aliço, Makarnacıya bir boyunduruk vurdu.. meydan yerini çeke çeke dolaştırmağa başladı.

Makarnacı, bir türlü boyunduruğu kurtaramıyordu. Zorlu Aliço ,hasmını boğup öldürecekti. Kurbanlık koyun gibi çekiştirip sürüyordu. Ve dizleyerek alta almağa savaşıyordu.

Makarnacı, nihayet boyunduruğu söktü. Bütün bu gaddarlıkları Sultan Aziz lâkayit bir gözle seyretti. Yalnız Halil Paşaya:

— Halil, şimdi sıra Makarnacıda.. ve yapmalı...

Demeğe kalmadı.. Makarnacı, Kel Aliçoyu boyunduruğa vurdu. Yüz kırk okkalık gövdesiyle üzerine yüklendi. Ezip sürümeğe başladı. Koca gövdeli Aliço, kapana kısılmış tilkiye dönmüştü .Nihayet o da boyunduruğu kurtardı.

Güreş o derece çetin ,o derece gaddarca oluyordu ki, seyretmesi bile güçtü. İki dev cüsse hemen hemen huzurda birbirlerinin canını almağa savaşıyorlar zannını veriyordu. Ve böyle idi de... Aliçonun elinden gelse Makarnacının boğarak canını alırdı.

Makarnacı, meşhur dedikleri Aliçoyu, mağlûp etmek için canını dişine takmıştı. Ne yapıp yapıp Pomağı yenecekti. Lâkin, azılı ve çok sert olan Aliçoyu yenmek hiç de kolay değildi. Onu hayatında kim yenebilmişti?..

Sultan Azizin gözleri hep Makarnacının üzerinde idi. İki-
de birde Halil Paşaya:

— Halil! güreşi nasıl görüyorsun?

Halil Paşa!..

— Makarnacı iyi çalışıyor Sultanım!..

— Evet... Tam mukabelesini veriyor...

— Boyunduruklar yaman değil mi?..

— Evet Sultanım!..

— Ah!.. Makarnacı, şu herifi bir yense!..

İki pehlivan, alt alta üst üste tam üç buçuk saat birbirlerini yediler... Güreşin dördüncü saatlerine doğru elenseler ve tırpanlar başladı.

Aliço, tam Pomakvari budayarak elense ve tırpan vuru-

yordu .Makarnacı da mukabelede kusur etmiyordu. Güreş, şimdi de elense ve tırpanlara dökülmüştü. Her elense, tırpan vurdukça hamam tokmağı gibi ses çıkıyordu.

Makarnacı, çok sağlam ve dayanıklı bir adamdı. Aliçonun elenselerine, tırpanlarına metelik vermezdi. Onun da tırpan ve elenseleri yenir yutulur şeylerden değildi. O da hasmını hırpalıyordu.

Çok geçmeden iki pehlivanın enseleri baldırları çürük içinde kaldı.

Bir aralık Makarnacı, Kel Aliçoya sıkı bir el ile sıkı bir iç tırpanı vurdu.

Kel Aliço, tırpan ve elenseyi yer yemez ayaktan kıcının üzerine düştü. Açıldı.

Aliço, açık düşüp mağlûp olmuştu. Bunu gören Makarnacı derhal galibiyet temenasını bastı. Yer öpüp durdu.

Kel Aliço, olduğu yerden kalkarak Makarnacının üzerine hücum etti. Yenilmemiş gibi hareket etti. Bunun üzerine Sultan Aziz bağırdı:

— Durun!..

Kel Aliço, durmuyordu. Halil Paşa, meydana yürüdü. Pehlivanları ayırdı. Kel Aliço, daha hâlâ hasmını tutmağa çalışıyordu. Sultan Aziz, Kavasoglunu çağırdı. Kara İbo da orada id .Sordu:

— İbrahim, nasıl oldu

Sultan Aziz güreşi iyi bilirdi. Aliço, açık düşüp yenilmişti. Saklıyamazdı. O vakit tam pomaklık taraftarlığını üzerine koymuş olacaktı. Hemen kendini topladı ve:

— Oldu Efendimiz!

— Oldu ya!.. söyle Aliçoya!..

Kavasoglu meydana yürüdü.

Aliçoya:

— Pehlivan, oldu!..

Deyince, Aliço:

— Ne oldu be?..

Diye mukabelede bulundu. Sultan Aziz, meydanı terkedip gitmişti. Aliçoyu zorla meydandan aldılar.

Fakat bundan sonra Kel Aliço, saraydan sürgün oldu. Sultan Aziz, Aliçoyu saraydan çıkarmıştı.

İşte Allah rahmet eylesin Makarnacı Hüseyin, böyle yigit bir pehlivandı. Hiç bir kimsenin yenemediği Aliçoyu bir iç tirpanıyla mağlûp etmişti.

Arnavutköy
2.1.943

TANESİ 100 KURUŞ

Takım (1 - 16) ciltli olarak 750 kuruş

Bu Seriye Dahil Olanlar

1 — Kel Aliço	50
2 — Koca Yusuf	30
3 — Kazıkçı Kara Bekir	50
4 — Çolak Molla	50
5 — Hergeleci İbrahim	30
6 — Abdülâziz	30
7 — Yozgathı Kel Hasan	30
8 — Yürük Ali	30
9 — Arnavutoğlu	30
10 — Kavasoğlu İbrahim	30
11 — Kara İbo	30
12 — Kara Ahmet	30
13 — Kurtdereli Mehmet	} 100
14 — Makarnacı Hüseyin	
15 — Adalı Halil	} 100
16 — Kızılçıklı Mahmut	